

Europos Sąjungos oficialusis leidinys

C 426

Leidimas
lietuvių kalba

Informacija ir pranešimai

62 metai
2019 m. gruodžio 18 d.

Turinys

IV *Pranešimai*

EUROPOS SAJUNGOS INSTITUCIJŲ, ĮSTAIGŲ IR ORGANŲ PRANEŠIMAI

Audito Rūmai

2019/C 426/01

2018 finansinių metų metinė ataskaita dėl ES bendrųjų įmonių 1

LT

IV

(Pranešimai)

EUROPOS SAJUNGOS INSTITUCIJŲ, ĮSTAIGŲ IR ORGANŲ PRANEŠIMAI

AUDITO RŪMAI

2018 finansinių metų metinė ataskaita dėl ES bendrųjų įmonių

(2019/C 426/01)

TURINYS

	<i>Puslapis</i>
Akronimai	3
1 SKYRIUS: ES BENDROSIOS ĮMONĖS IR AUDITO RŪMŲ AUDITAS	4
ĮVADAS	4
ES BENDROSIOS ĮMONĖS	4
Viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės, kaip galingas įrankis, padedantis įgyvendinti mokslinius tyrimus ir inovaciją Europoje ..	4
BENDROSIOS ĮMONĖS, VYKLANČIOS VEIKLĄ PAGAL MOKSLINIŲ TYRIMŲ PAGRINDŲ PROGRAMAS	5
Bendrosios įmonės pagal H2020	6
Viena BĮ veiklą vykdo pagal Euratomą	7
Bendrosios įmonės yra įsikūrusios Europos Sąjungoje	8
Bendrosios įmonės taiko dvišalio arba trišalio bendrojo valdymo modelius	9
Bendrųjų įmonių mokslinių tyrimų veiklą finansuoja ES bei pramonės ir mokslinių tyrimų partneriai	11
Komisija atlieka tarpinius ir galutinius vertinimus	12
Biudžeto ir biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūros visose bendrosiose įmonėse yra panašios	12
MŪSŲ AUDITAS	13
Mūsų įgaliojimai apima BĮ metinių finansinių ataskaitų ir operacijų auditą	13
Mūsų audito metu išskiriamos pagrindinės rizikos ir dėl jų imamasi veiksmų	13
2 SKYRIUS: AUDITO REZULTATŲ APŽVALGA	15
ĮVADAS	15
MŪSŲ 2018 FINANSINIŲ METŲ METINIO BENDRŪJŲ ĮMONIŲ AUDITO REZULTATAI APSKRITAI YRA TEIGIAMAI	15
Palankios nuomonės dėl visų bendrųjų įmonių finansinių ataskaitų patikimumo	15
Palankios nuomonės dėl visų bendrųjų įmonių finansinėse ataskaitose atspindimų pajamų teisėtumo ir tvarkingumo	16

Palankios nuomonės dėl mokėjimų, atspindimų visų BĮ finansinėse ataskaitose, teisėtumo ir tvarkingumo	16
Mūsų pastabose nagrinėjamos tobulintinos sritys	16
Bendrosios įmonės imasi tolesnių veiksmų dėl ankstesniais metais audito nustatytų faktų	22
KITŲ NAUJAUSIŲ AUDITO RŪMŲ PRODUKTŲ, KURIUOSE DAUGIAUSIA DĖMESIO SKIRIAMA BENDROSIOMS ĮMONĖMS, AUDITO REZULTATAI	23
3 SKYRIUS: ES BENDRŪJŲ ĮMONIŲ PATIKINIMO PAREIŠKIMAI	24
3.1. Patikinimo pareiškimus patvirtinanti informacija	24
ES BENDRAŠIAS PROGRAMAS ĮGYVENDINANČIOS BENDROSIOS ĮMONĖS	26
3.2. Bendro Europos dangaus oro eismo valdymo mokslinių tyrimų bendroji įmonė (SESAR)	26
3.3. Bendroji įmonė „Švarus dangus“ („Švarus dangus“)	32
3.4. Naujoviškų vaistų iniciatyvos bendroji įmonė (NVI)	37
3.5. Kuro elementų ir vandenilio bendroji įmonė (KEV)	42
3.6. Bendroji įmonė „Elektroniniai komponentai ir sistemos siekiant Europos lyderystės“ (ECSEL)	47
3.7. Biologinės pramonės sektorių bendroji įmonė (BPS)	52
3.8. Bendroji įmonė „Shift2Rail“ (S2R)	57
BENDROJI ĮMONĖ, VYKDANTI VEIKLĄ PAGAL EURATOMĄ	62
3.9. Europos ITER įgyvendinimo ir branduolių sintezės energetikos vystymo bendroji įmonė (F4E)	62

Akronimai

Akronimų sąrašė yra pateiktos ES bendrosios įmonės ir kitos šioje ataskaitoje aprašytos ES įstaigos.

Akronimas	Pilnas pavadinimas
ARTEMIS	Bendroji įmonė ARTEMIS, skirta įterptųjų kompiuterinių sistemų jungtinę technologijų iniciatyvai įgyvendinti
BAT	Komisijos DG RTD bendra audito tarnyba
BĮ	Bendroji įmonė
BP 7	Septintoji bendroji mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros programa (2007–2013 m.)
BPS	Biologinės pramonės sektorių bendroji įmonė
CFS	Finansinės būklės ataskaitų sertifikatas
DFP	Daugiametė finansinė programa
DG RTD	Mokslinių tyrimų ir inovacijų generalinis direktoratas
EASA	Europos Sąjungos aviacijos saugos agentūra
ECSEL	Elektroninių komponentų ir sistemų bendroji įmonė
EIT	Europos inovacijos ir technologijos institutas
EITP	Europos infrastruktūros tinklų priemonė
ENIAC	Europos nanoelektronikos iniciatyvos patariamoji taryba
EUAN	Europos Sąjungos agentūrų tinklas
Euratomas	Europos atominės energijos bendrija
„EuroHPC“	Europos našiosios kompiuterijos bendroji įmonė
EVM	Sukurtos vertės valdymas
F4E	Branduolių sintezės energetikos vystymo bendroji įmonė
H2020	Bendroji mokslinių tyrimų ir inovacijų programa „Horizontas 2020“ (2014–2020 m.)
IFAC	Tarptautinė buhalterijų federacija
INTOSAI	Tarptautinės aukščiausiųjų audito institucijų organizacijos
ITER	Tarptautinis termobranduolinis eksperimentinis reaktorius
KEV	Kuro elementų ir vandenilio bendroji įmonė
KNE	Komandiruotas nacionalinis ekspertas
NFI	Nacionalinė finansavimo institucija
NVI	Naujoviškų vaistų iniciatyvos bendroji įmonė
P2P	Viešojo ir privačiojo sektorių partnerystė
PMO	Individualių išmokų administravimo ir mokėjimo biuras
S2R	Bendroji įmonė „Shift2Rail“ (Europos geležinkelių iniciatyvos bendroji įmonė)
SESAR	Bendro Europos dangaus oro eismo valdymo mokslinių tyrimų bendroji įmonė
ŠD	Bendroji įmonė „Švarus dangus“
TAAIS	INTOSAI tarptautiniai aukščiausiųjų audito institucijų standartai
TAS	IFAC tarptautiniai audito standartai
TEN-T	Transeuropiniai transporto tinklai
VĮ	Vykdomoji įstaiga

1 SKYRIUS

ES BENDROSIOS ĮMONĖS IR AUDITO RŪMŲ AUDITAS

ĮVADAS

1.1. Europos Audito Rūmai buvo įsteigti Sutartimi dėl Europos Sąjungos veikimo kaip ES finansų išorės auditorius. Vykdydami šiuos įgaliojimus mes atliekame nepriklausomo Sąjungos piliečių finansinių interesų sergėtojo vaidmenį, visų pirma padėdami gerinti ES finansų valdymą. Daugiau informacijos apie mūsų darbą galima rasti mūsų veiklos ataskaitose, mūsų metinėse ES biudžeto vykdymo ataskaitose, mūsų specialiosiose ataskaitose, mūsų padėties apžvalgose bei mūsų nuomonėse apie naujus ar atnaujintus ES teisės aktus arba kitus sprendimus, turinčius poveikį finansų valdymui.

1.2. Remdamiesi šiais įgaliojimais, mes kasmet tikriname ES mokslinių tyrimų bendrųjų įmonių finansines ataskaitas ir jose atspindimas operacijas.

1.3. Šioje ataskaitoje pristatyti mūsų atlikto ES mokslinių tyrimų bendrųjų įmonių (bendrai vadinamų bendrosiomis įmonėmis arba BI) 2018 finansinių metų audito rezultatai. Ataskaitos struktūra yra tokia:

- 1 skyriuje aprašytos bendrosios įmonės ir mūsų audito pobūdis,
- 2 skyriuje pristatyti bendri audito rezultatai,
- 3 skyriuje pateiktas kiekvienos iš aštuonių bendrųjų įmonių patikinimo pareiškimas su mūsų nuomonėmis ir pastabomis dėl jų finansinių ataskaitų patikimumo ir dėl atspindimų operacijų teisėtumo ir tvarkingumo.

ES BENDROSIOS ĮMONĖS

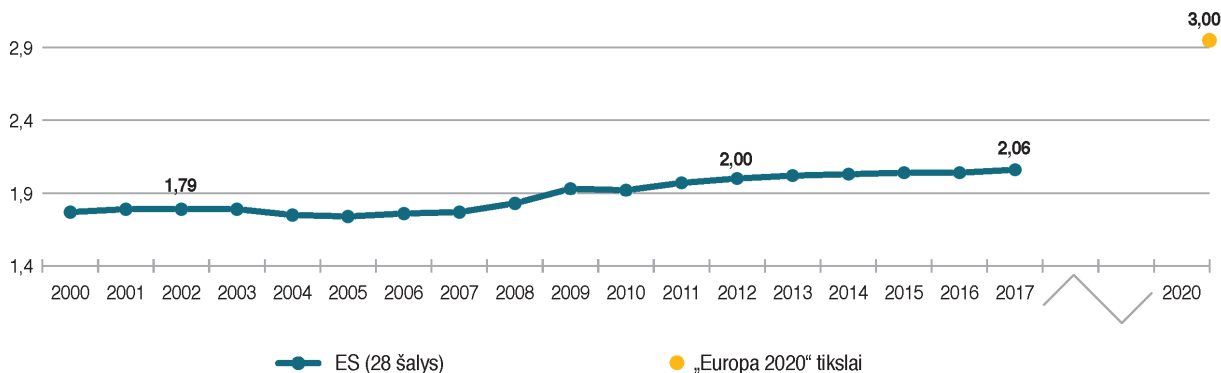
Viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės, kaip galingas įrankis, padedantis įgyvendinti mokslinius tyrimus ir inovacijas Europoje

1.4. Vienas iš pagrindinių ES tikslų buvo skatinti vis didesnę investicijų į mokslinius tyrimus lygį, siekiant suteikti postūmį ES konkurencingumui. Vienas iš penkių pagrindinių strategijos „Europa 2020“ tikslų, kurie buvo priimti 2010 m., yra skirti 3 % ES bendrojo vidaus produkto (BVP) moksliniams tyrimams ir technologijų plėtrai (MTTP) (žr. 1.1 diagramą).

1.1 diagrama

Bendrosios vidaus išlaidos, skirtos MTTP, ES-28, 2000–2017 m.

(BVP procentinė dalis)

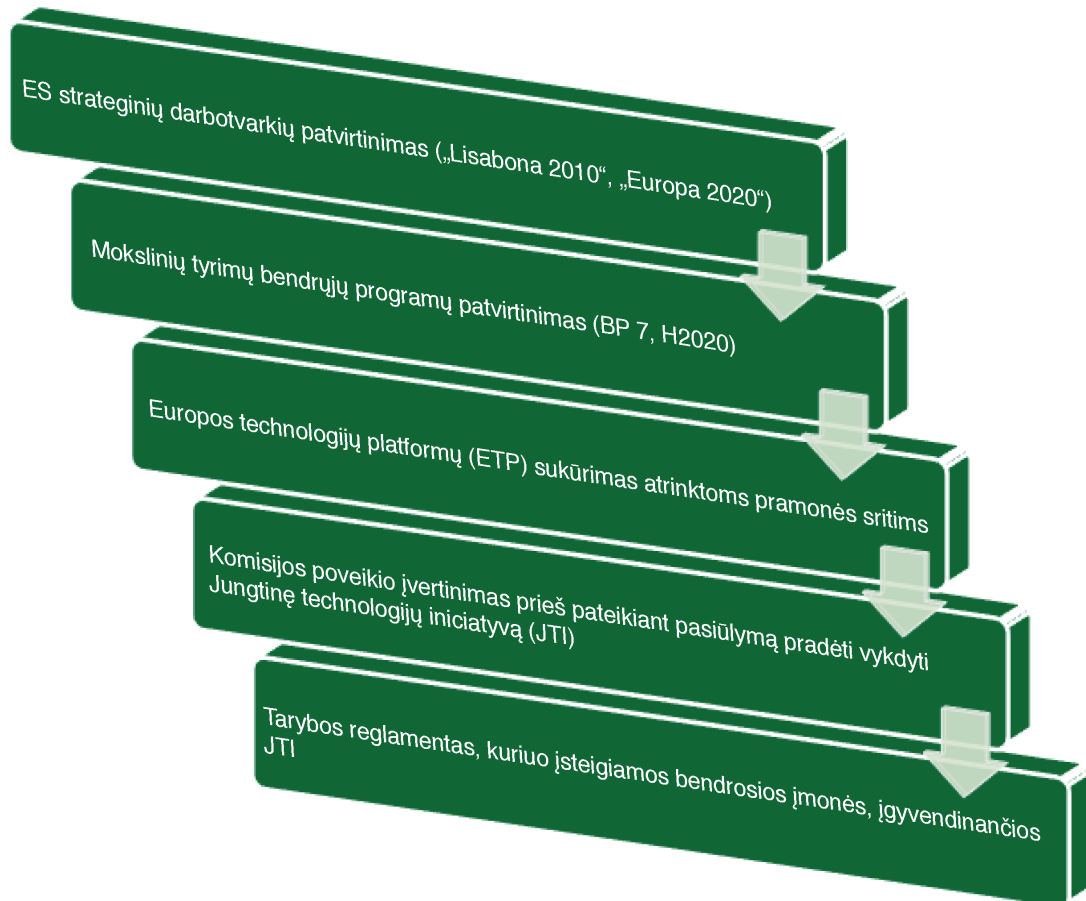
Šaltinis: Audito Rūmai, remiantis Eurostato duomenimis, 2019 m. birželio mėn.

1.5. Nors pažanga siekiant 3 % tikslo buvo lėta, Europos Komisija vėl atkreipė dėmesį į Europos mokslinės kompetencijos pavertimą rinkoje paklausiais produktais ir paslaugomis. Pagrindinis dalykas buvo suvienyti jėgas su privačiuoju sektoriumi ir valstybėmis narėmis, kad būtų pasiekta rezultatų, kuriuos šalis ar įmonė būdama viena pasiektų sunkiau.

1.6. 2005 m. birželio mėn. Komisija pristatė ataskaitą „Viešojo ir privačiojo sektorių MTTP partnerystės skatinimas Europos pramonės konkurencingumui padidinti“, kurioje raginama sukurti bendras technologijų iniciatyvas (BTI), kaip specialias programas, skirtas pramonės sektorių strateginėms mokslinių tyrimų darbotvarkėms įgyvendinti pasinaudojant bendrųjų įmonių teisine forma (žr. 1.2 diagramą).

1.2 diagrama

Nuo ES strateginių darbotvarkių iki bendrųjų įmonių

Šaltinis: Audito Rūmai.

BENDROSIOS ĮMONĖS, VYKdančios VEIKLĄ PAGAL MOKSLINIŲ TYRIMŲ PAGRINDŲ PROGRAMAS

1.7. Bendrosios įmonės yra Komisijos ir pramonės, o kai kuriais atvejais taip pat ir mokslinių tyrimų, partnerystės, kuriomis siekiama priartinti projektų rezultatus strateginėse mokslinių tyrimų ir inovacijų srityse prie rinkos ir pagerinti mokslinių tyrimų ir visuomenės augimo ryšį. Jos yra įsteigtos pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 187 straipsnį arba (Branduolių sintezės energetikos vystymo atveju) Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutarties 45–51 straipsnius.

1.8. Bendrosios įmonės yra viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės forma, turinti juridinio asmens statusą. Jų viešasis narys paprastai yra Europos Sąjunga (atstovaujama Komisijos), o privatus nariai yra pramonės ir, kai kuriais atvejais, mokslinių tyrimų sričių atstovai. Yra ir kitų partnerių (dalyvaujančių valstybių, tarptautinių organizacijų). Bendrosios įmonės priima savo mokslinių tyrimų darbotvarkę ir skiria finansavimą, daugiausia skelbdamos atvirus kvietimus teikti pasiūlymus. Išimtis yra F4E, kuri yra BĮ, atsakinga už Europos indėlį į ITER – didžiausią pasaulyje mokslinę partnerystę, kuria siekiama pademonstruoti, kad branduolių sintezė yra perspektyvus ir tvarus energijos šaltinis.

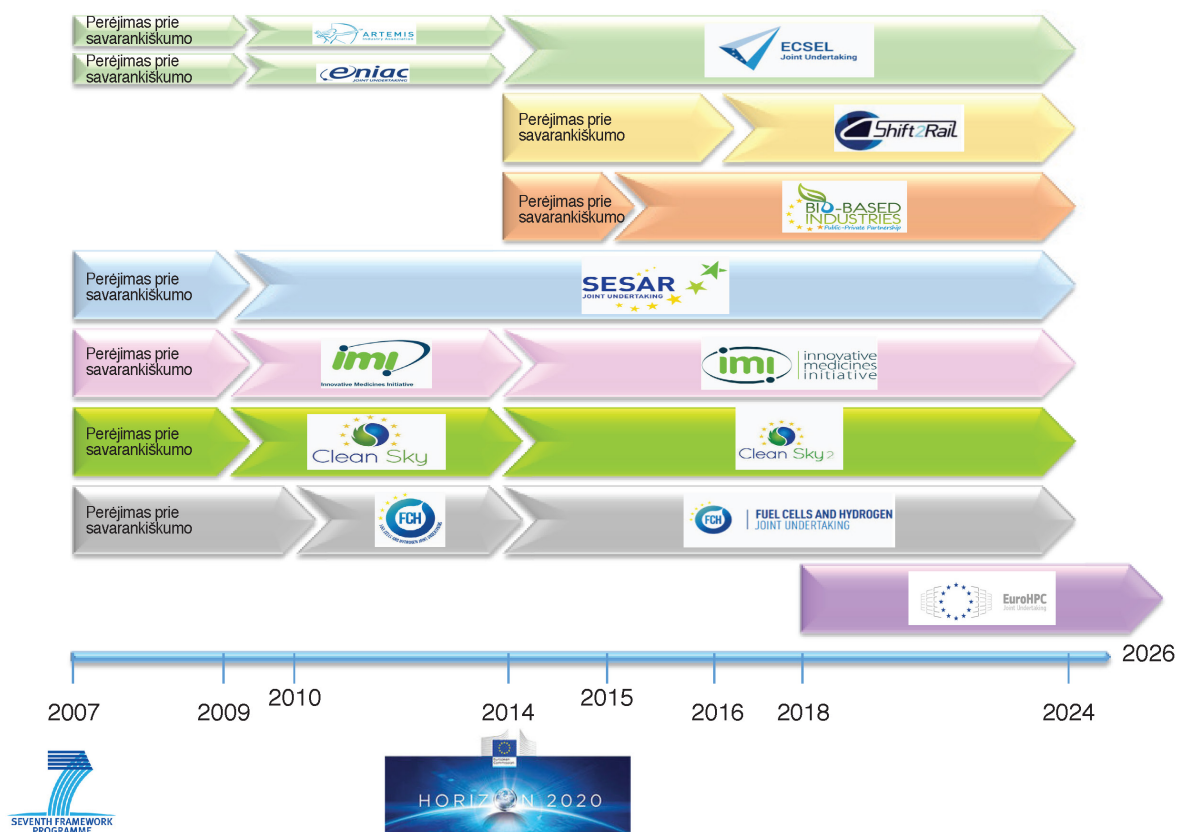
1.9. Bendrosios įmonės yra labai gerai matomos ir turi didelę įtaką Europos piliečių kasdieniam gyvenimui labai svarbiose srityse, tokiose kaip transportas, energetika, sveikata, bioekonomika ir skaitmeninė ekonomika. Šioje ataskaitoje mes konkrečias bendrąsias įmones vadiname jų akronimais, kurie yra išvardyti šios ataskaitos pradžioje.

1.10. Pagal BP 7, remdamasi Komisijos pasiūlymu, Taryba priėmė reglamentus, kuriais įsteigiamos pirmosios šešios bendrosios įmonės: Bendro Europos dangaus oro eismo valdymo mokslinių tyrimų (SESAR), „Švaraus dangaus“ (ŠD), Naujoviškų vaistų iniciatyvos (NVI), Kuro elementų ir vandenilio (KEV), Nanoelektronikos (ENIAC) ir Įterptųjų sistemų (ARTEMIS).

1.11. Visų bendrųjų įmonių, įsteigtų pagal BP 7, veikla 2014 m. buvo pratęsta papildomam 10 metų laikotarpiui pagal H2020 programą (t. y. iki 2024 m.). Bendras ES finansinis įnašas į bendrąsias įmones padvigubėjo. Be to, buvo įsteigtos dvi naujos bendrosios įmonės – Biologinės pramonės sektorių (BPS) ir „Shift2Rail“ (S2R), o ARTEMIS ir ENIAC buvo sujungtos į vieną BĮ – Elektroninių komponentų ir sistemų siekiant Europos lyderystės BĮ (ECSEL) (žr. 1.3 diagramą).

1.3 diagrama

Europos bendrųjų įmonių raida

Šaltinis: EK, remiantis bendrąsias įmones įsteigiančiais Tarybos reglamentais, pakeista Audito Rūmų.

Bendrosios įmonės pagal H2020

1.12. Šios bendrosios įmonės įgyvendina konkrečias H2020 dalis transporto („Švarus dangus 2“, „Shift2Rail“ ir SESAR), transporto/energetikos (KEV 2), sveikatos (NVI 2), biologinės pramonės sektorių (BPS) ir elektroninių komponentų ir sistemų (ECSEL) srityse. Pagrindiniai kiekvienos BĮ tikslai yra pristatyti kartu su 3 skyriuje pateiktais jų patikinimo pareiškimais.

1.13. BĮ „Švarus dangus“ kuria naujos kartos ekologiškesnius orlaivius. Pagrindiniai jos pasiekimai iki šiol buvo: atvirojo rotoriaus demonstracinis įrenginys, sluoksninio srauto sparnai, naujoviškos rotoriaus mentės ir mažos keliamosios galios sraigtasparnių aukšto slėgio variklis, naujoviški ledo detektorių jutikliai ir pažangios aviacinės elektronikos sistemos.

1.14. Naujoviškų vaistų iniciatyvos (NVI) BĮ tikslas – skatinti sparčiau kurti naujoviškus vaistus, ypač tose srityse, kuriose nėra patenkintas medicininis ar socialinis poreikis. Šiuo metu jos pagrindiniai pasiekimai yra visos Europos šimtų ligoninių ir laboratorijų tinklas, skirtas spartinti antibiotikų tobulinimą; testai, skirti gerinti vaistų saugumą; naujas demencijos gydymo klinikinį tyrimų metodas; ir geresnis ligų, tokių kaip diabetas, reumatoidinis artritas ir sunki astma, pagrindinių priežasčių supratimas.

1.15. BĮ „Shift2Rail“ (S2R) siekia diegti inovacijas geležinkeliuose remiant bendros Europos geležinkelių erdvės sukūrimą. Pagrindiniai jos tikslai – sumažinti geležinkelių transporto veikimo ciklo sąnaudas per pusę, padvigubinti geležinkelių pajėgumą ir iki 50 % padidinti jų patikimumą ir punktualumą.

1.16. Bendro Europos dangaus oro eismo valdymo mokslinių tyrimų BĮ (SESAR) kuria naujos kartos oro eismo valdymo sistemą. Pagrindiniai jos pasiekimai iki šiol apėmė pirmąjį pasaulyje skrydį keturiuose dimensijose (3D + laike), nuotolinių bokštų paslaugas, laisvą maršrutų parinkimą, siekiant sutrumpinti skrydį ir sumažinti degalų išmetimą, taip pat sklandų visų oro eismo valdymo informacijos teikėjų ir naudotojų keitimąsi informacija.

1.17. Kuro elementų ir vandenilio BĮ (KEV) kuria švarius transportavimo, energijos ir saugojimo sprendinius. Šiuo metu jos pagrindiniai pasiekimai yra švariam viešajam transportui skirtų kuro elementų varomų autobusų diegimas; ES vertės grandinės kuro elementų moduliui sukūrimas, pagerinant veiksmingumą ir sumažinant sąnaudas; ekologiškos vandenilio gamybos elektrolizės technologijos plėtojimas; šilumos ir elektros energijos kogeneracijos įrenginių, skirtų gyvenamųjų patalpų šildymui ir elektrai tiekti, kūrimą ir komercializavimas; taip pat geresnis medžiagų veiksmingumas ir patvarumas bei komponentų ir sistemų sąnaudų sumažinimas. Ji taip pat pradėjo vykdyti „Regionų iniciatyvą“, į kurią įsitraukė daugiau kaip 90 regionų ir miestų bei 55 pramonės partneriai. Ja skatinama sinergija ir pažangiosios specializacijos pastangas Europoje.

1.18. Biologinės pramonės sektorių BĮ (BPS) įgyvendina mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklos Europoje programą, pagal kurią vertinama, ar egzistuoja atsinaujinančiųjų biologinių išteklių, kuriuos būtų galima panaudoti gaminant biologinio pagrindo medžiagas, ir taip remti tvarių biologinio pagrindo vertės grandinių kūrimą. Jos pagrindiniai pasiekimai iki šiol buvo įvairių novatoriškų biologinio pagrindo produktų gamyba, orientuojantis į naują biologinę bendruomenę.

1.19. BĮ „Elektroniniai komponentai ir sistemos siekiant Europos lyderystės“ (ECSEL) finansuoja mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir inovacijų projektus, susijusius su elektronikos dizainu ir gamybos pajėgumais. Jos pagrindiniai pasiekimai iki šiol apėmė CESAR (ekonomiškai efektyvius su sauga susijusių įterptųjų sistemų metodus ir procesus), kurie padarė didelį poveikį Europos įterptųjų sistemų pramonei, ir „E3Car“, kuris išsprendė pagrindinius sunkumus, su kuriais susiduria elektrinės transporto priemonės, naudojančios pažangius puslaidininkių komponentus.

1.20. Europos našiosios kompiuterijos BĮ („EuroHPC“) yra naujausia BĮ, kurią 2018 m. lapkričio mėn. įsteigė Taryba. Tai bendra ES ir kitų Europos šalių iniciatyva kuriant pasaulinio lygio superkompiuterių ekosistemą Europoje. „EuroHPC“ veiklą vykdys iki 2026 m. pabaigos. 2020 m. pirmą kartą atliksime šios BĮ finansinių ataskaitų auditą.

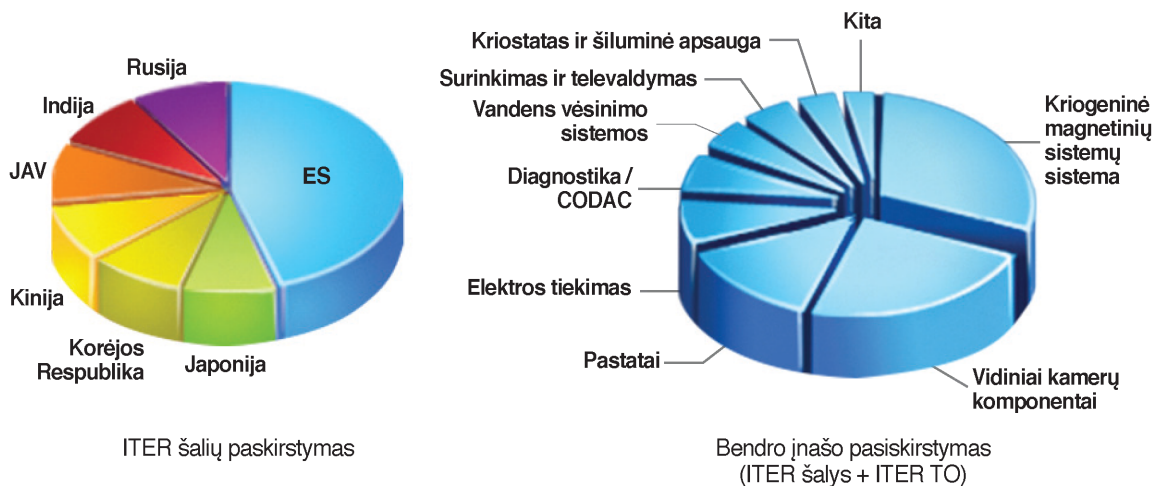
Viena BĮ veiklą vykdo pagal Euratomą

1.21. ITER (Tarptautinio termobranduolinio eksperimentinio reaktoriaus) projektas buvo oficialiai inicijuotas 1988 m., o jo konceptuali ir projektinė veikla buvo vykdoma jau kelerius metus. 2006 m. lapkričio 21 d. projekto dalyviai oficialiai susitarė sukurti ir naudoti eksperimentinį įrenginį, kuris įrodytų branduolių sintezės, kaip būsimos tvaraus energijos šaltinio, mokslinį perspektyvumą. ITER susitarimas įsigaliojo 2007 m. spalio 24 d., tą dieną ITER organizacija tapo teisėta. Ji yra įkurdinta Saint-Paul-lès-Durance (Prancūzija), o pagrindiniai branduolių sintezės įrenginiai bus pastatyti Kadaraše (Prancūzija).

1.22. Projekte dalyvauja septyni pasauliniai partneriai: Europos Sąjunga, atstovaujama Europos atominės energijos bendrijos (Euratomo), Jungtinės Amerikos Valstijos, Rusija, Japonija, Kinija, Pietų Korėja ir Indija. Europa pirmąją pagal jos finansuojamą 45 % statybos išlaidų dalį, kurios 80 % sudaro ES biudžeto lėšos, o 20 % – Prancūzijos, kaip ITER priimančios šalies, lėšos. Kitų ITER dalyvių dalys sudaro po maždaug 9 % visų lėšų. Šis sąnaudų pasiskirstymas pasikeis veiklos etape, kuriame Europai teks 34 % sąnaudų (žr. 1.4 diagramą).

1.4 diagrama

ITER narių įnašas

Šaltinis: F4E.

1.23. ITER įgyvendinti reikia daugiau kaip 10 milijonų komponentų, kurie gaminami gamyklose visame pasaulyje. Apie 75 % jo investicijų išleidžiama naujoms žinioms ir pažangiausioms medžiagoms ir technologijoms kurti. Tai suteikia Europos aukštųjų technologijų pramonei ir MVĮ gerą galimybę diegti inovacijas ir kurti išvestinius produktus, skirtus naudoti ne branduolių sintezės tikslais (pavyzdžiui, platesnio masto energetikos sektoriaus, aviacijos ir pažangiųjų technologijų priemonės, kaip antai branduolinio magnetinio rezonanso (NMR) skenerius).

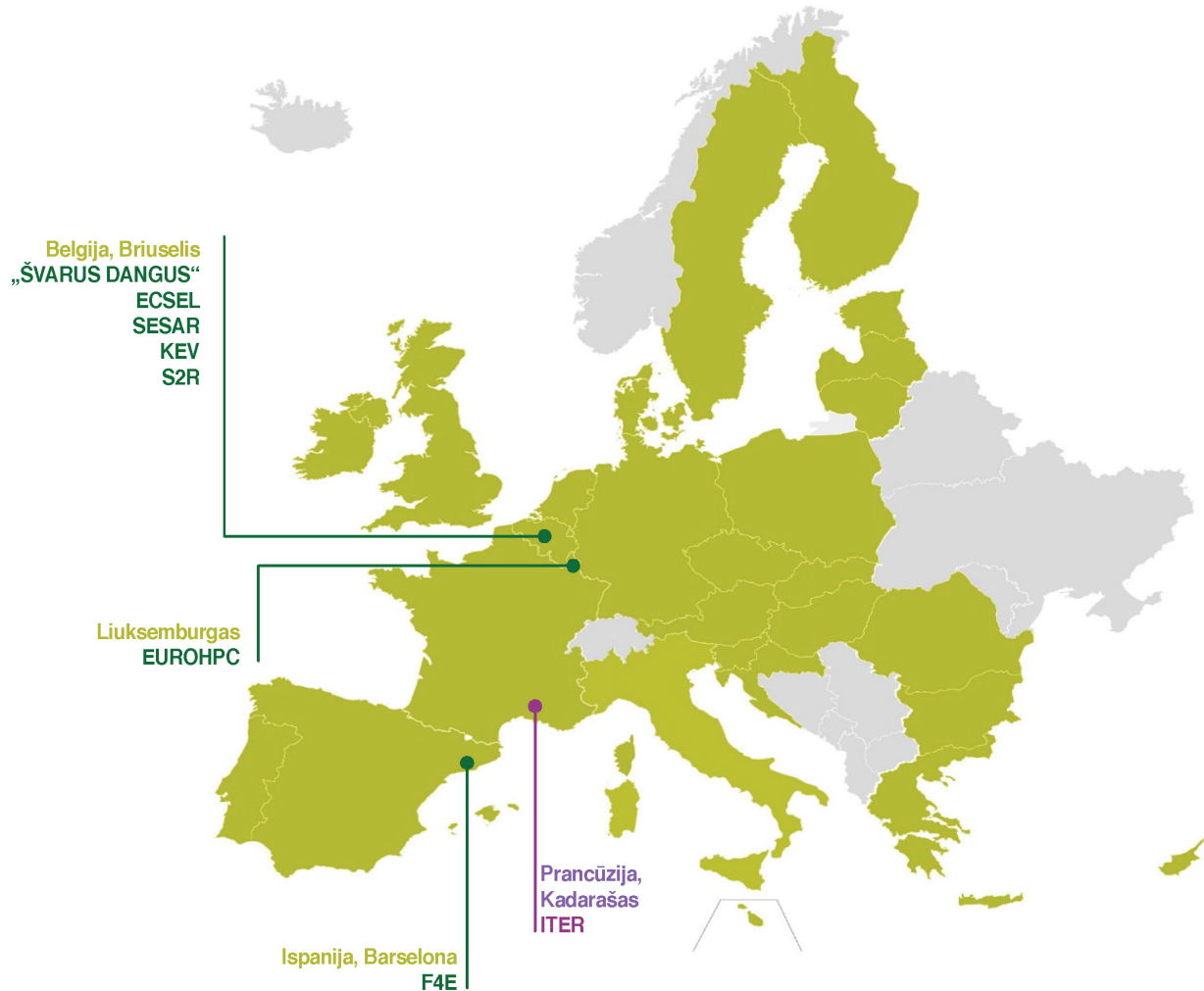
1.24. Branduolių sintezės energetikos vystymo (F4E) BĮ yra atsakinga už projekto Europos įnašą. Jos pagrindiniai tikslai – teikti Euratomo įnašą ITER ir užtikrinti „platesnio požiūrio“ veiklą su Japonija, siekiant kuo greičiau realizuoti branduolių sintezės energiją. Ji taip pat rengia ir koordinuoja veiklos programą, skirtą pasirengti demonstracinio branduolių sintezės reaktoriaus ir susijusių įrenginių, visų pirma tarptautinio sintezės medžiagų apšvitinimo įrenginio, statybai.

Bendrosios įmonės yra įsikūrusios Europos Sąjungoje

1.25. Septynios bendrosios įmonės yra įsikūrusios Briuselyje (ŠD, S2R, SESAR, KEV, NVI, BPS ir ECSEL). „EuroHPC“ yra įsikūrusi Liuksemburge.

1.26. F4E yra Barselonoje (Ispanijoje). ITER (Tarptautinis termobranduolinis eksperimentinis reaktorius), prie kurio Europos Sąjunga prisideda per F4E, statomas šalia Kadarašo įrenginio Saint-Paul-lès-Durance (Provanse, pietų Prancūzijoje) (žr. 1.5 diagramą).

1.5 diagrama

Bendrosios įmonės Europos Sąjungoje

Šaltinis: Audito Rūmai.

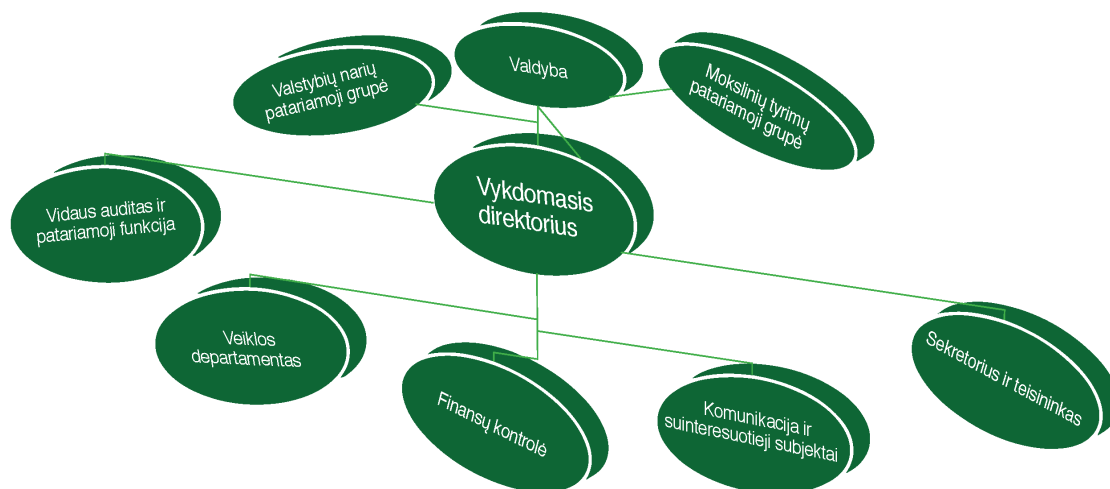
Bendrosios įmonės taiko dvišalio arba trišalio bendrojo valdymo modelius

1.27. Nors jų teisinė struktūra yra vienoda, visos bendrosios įmonės turi specifines charakteristikas dėl to, kad jos vykdo inovacijų ir mokslinių tyrimų veiklą įvairiuose sektoriuose, kurie yra susiję su skirtingomis rinkomis. Daugumoje jų veikia dvišalis modelis, kai Komisijai ir pramonei (kai kuriais atvejais taip pat ir taip pat ir mokslinių tyrimų sričiai) yra atstovaujama valdyboje, ir jos prisideda prie BĮ veiklos (SESAR, ŠD, NVI, KEV, BPS ir S2R). Likusioje dalyje taikomas trišalis modelis, pagal kurį valdybos veikloje dalyvauja ir prisideda prie BĮ veiklos valstybės narės, Komisija ir pramonė (ECSEL ir „EuroHPC“).

1.28. 1.6 diagramoje pavaizduota bendrųjų įmonių bendrojo valdymo struktūra.

1.6 diagrama

Bendrųjų įmonių bendrojo valdymo struktūra

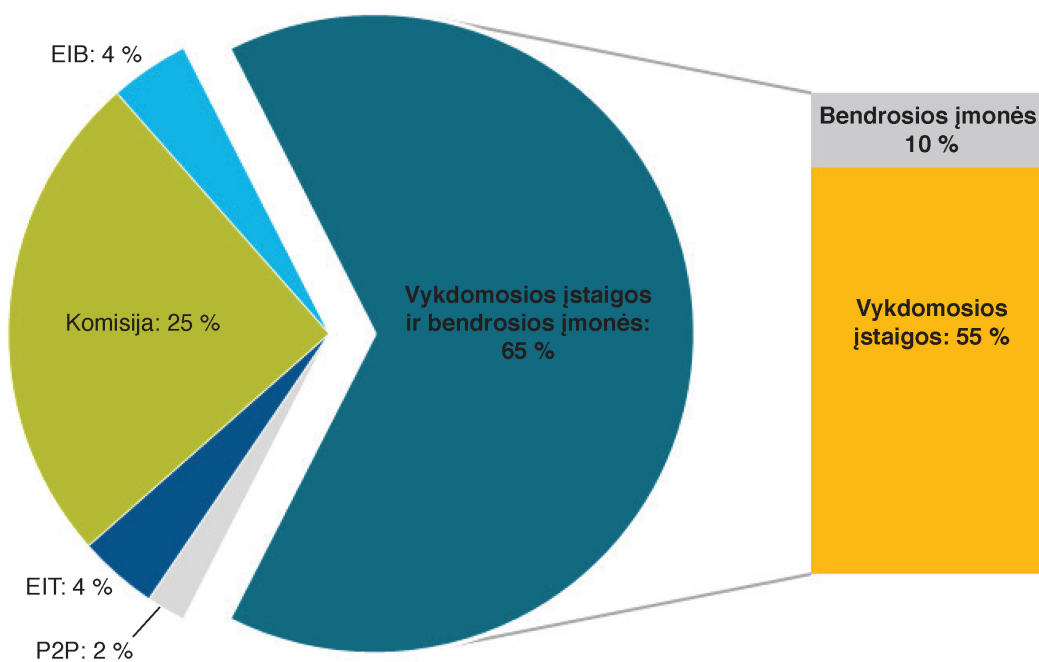

Šaltinis: Audito Rūmai.

1.29. Daugiametės finansinės programos (DFP) laikotarpiu bendrosios įmonės valdo apie 10 % arba 7,2 milijardo eurų bendrojo H2020 biudžeto, kaip parodyta 1.7 diagramoje. ES finansavimas sudaro 7,2 milijardo eurų, tačiau apie 17 milijardų eurų mokslinių tyrimų ir inovacijų projektų H2020 srityse finansinis svertas yra patikėtas bendrosioms įmonėms.

1.7 diagrama

H2020 biudžeto dalis pagal įgyvendinančiąją instituciją

Šaltinis: Audito rūmai, remiantis EK duomenimis.

Bendrųjų įmonių mokslinių tyrimų veiklą finansuoja ES bei pramonės ir mokslinių tyrimų partneriai

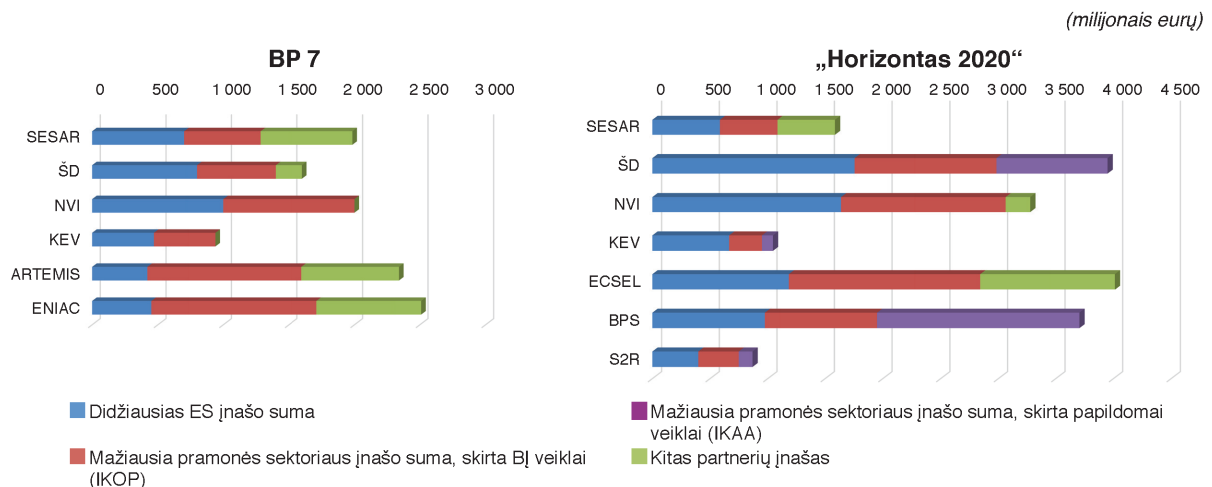
1.30. Prie bendrųjų įmonių mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklos finansavimo prisideda visi nariai. Pirma, Komisija skiria grynujų pinigų iš BP 7 ir H2020 bendrajam ES bendrųjų įmonių mokslinių tyrimų ir inovacijų projektų finansavimui. SESAR taip pat gauna finansavimą iš Transeuropinio transporto tinklo (TEN-T) programos. Antra, pramonė ir mokslinių tyrimų partneriai teikia nepiniginius įnašus, įgyvendindami bendrųjų įmonių mokslinių tyrimų ir inovacijų projektus. Komisija ir privatus partneriai teikia vienodą grynujų pinigų įnašą bendrųjų įmonių administracinėms išlaidoms finansuoti.

1.31. Kalbant apie bendrųjų įmonių su BP 7 susijusią veiklą, pramonės partnerių teikiamų nepiniginių įnašų suma turi būti lygi ES bendrojo finansavimo, skirto BP 7 mokslinių tyrimų ir inovacijų projektams, sumai.

1.32. Su H2020 susijusios bendrųjų įmonių veiklos atveju atitinkamuose BĮ steigimo reglamentuose yra apibrėžta ES piniginių įnašų ir privačių narių nepiniginių įnašų suma, skirta H2020 mokslinių tyrimų ir inovacijų projektams, kaip parodyta 1.8 diagramoje.

1.8 diagrama

Narių įnašai BĮ veikimo laikotarpiu

Šaltinis: Audito Rūmai.

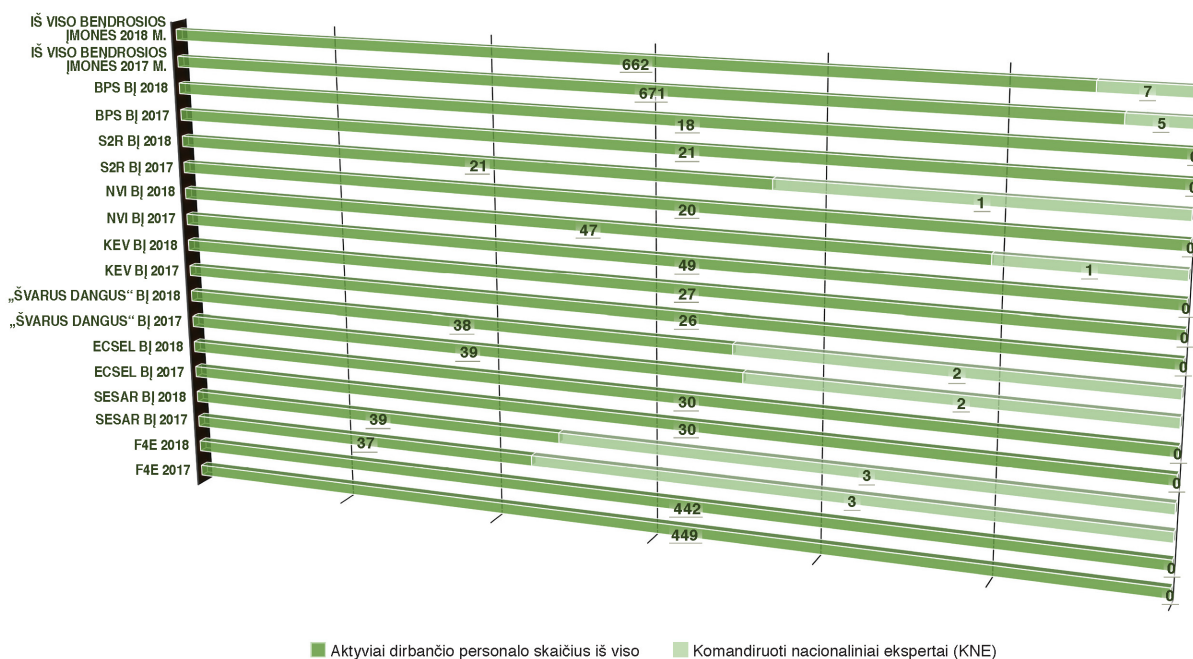
1.33. Pramonės narių įnašai yra dviejų rūšių: Visų bendrųjų įmonių atveju pramonės nariai turi prisidėti minimalia suma prie visų BĮ mokslinių tyrimų ir inovacijų projektų sąnaudų. Įnašas nustatomas kaip visų projekto sąnaudų ir ES bendrojo finansavimo skirtumas. Keturių bendrųjų įmonių atveju (ŠD, KEV, BPS ir S2R) privatus partneriai taip pat privalo teikti minimalią nepiniginių įnašų sumą „papildomai veiklai“, kuri nėra susijusi su bendrųjų įmonių darbo programomis, tačiau susijusi su jų tikslais.

1.34. 2018 m. bendras septynių bendrųjų įmonių, įgyvendinančių mokslinių tyrimų programas, mokėjimų biudžetas buvo 1,2 milijardo eurų (2017 m. – 1,2 milijardo eurų), o su F4E susijęs biudžetas – 0,8 milijardo eurų (2017 m. – 0,85 milijardo eurų).

1.35. 2018 m. pabaigoje bendrosiose įmonėse, vykdančiose veiklą pagal H2020, dirbo 220 darbuotojų (pareigūnų, laikinųjų darbuotojų ir sutartininkų) ir septyni komandiruoti nacionaliniai ekspertai (KNE) (2017 m. – 222 darbuotojai ir penki KNE). F4E dirbo 442 darbuotojai (2017 m. – 449 darbuotojai). 2017 ir 2018 m. bendrųjų įmonių užimtų darbuotojų etatų skaičius parodytas 1.9 diagramoje.

1.9 diagrama

Faktiškai užimtų bendrųjų įmonių darbuotojų etatų skaičius (2017 ir 2018 m.)

Šaltinis: Audito Rūmai.

Komisija atlieka tarpinius ir galutinius vertinimus

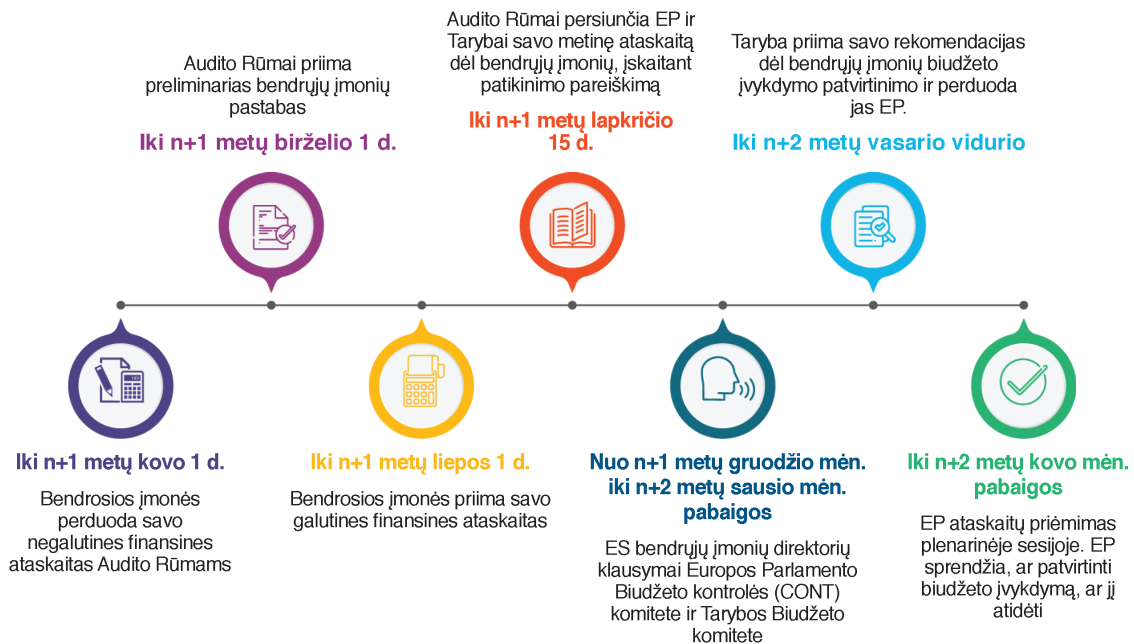
1.36. Kaip reikalaujama Tarybos reglamentuose, kuriais įsteigiamos bendrosios įmonės, 2017 m. Komisija atliko galutinį bendrųjų įmonių pagal BP 7 vykdytos veiklos rezultatų vertinimą ir jų pagal H2020 vykdytos veiklos rezultatų laikotarpio vidurio vertinimus.

1.37. Iš šių vertinimų rezultatų matyti svarbūs pasiekimai, įskaitant Europos mokslinių tyrimų integravimą, platesnį tarpvalstybinį ir tarpsektorinį / tarpdisciplininį bendradarbiavimą, geresnį turimų lėšų panaudojimą ir geresnį mokslinių tyrimų rezultatų prieinamumą.

Biudžeto ir biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūros visose bendrosiose įmonėse yra panašios

1.38. Bendrosios įmonės, Europos Parlamentas ir Taryba yra atsakingi už metines biudžeto ir biudžeto įvykdymo procedūras. Biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūros tvarkaraštis yra parodytas 1.10 diagramoje.

1.10 diagrama

Metinė biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūra

Šaltinis: Audito Rūmai.

MŪSŲ AUDITAS**Mūsų įgaliojimai apima BĮ metinių finansinių ataskaitų ir operacijų auditą**

1.39. Kaip reikalaujama pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 287 straipsnį, mes auditavome:

- 2018 m. gruodžio 31 d. pasibaigusį finansinių metų visų aštuonių bendrųjų įmonių finansines ataskaitas;
- šiose finansinėse ataskaitose atspindimų operacijų teisėtumą ir tvarkingumą.

1.40. Remdamiesi savo audito rezultatais, Europos Parlamentui ir Tarybai teikiame po vieną patikinimo pareiškimą kiekvienai bendrajai įmonei dėl bendrųjų įmonių finansinių ataskaitų patikimumo ir jose atspindimų operacijų teisėtumo ir tvarkingumo. Prireikus patikinimo pareiškimus papildome reikšmingomis audito pastabomis (žr. 3 skyrių).

1.41. Pagal ES finansinio reglamento 208 straipsnio 4 dalį ir 209 straipsnio 2 dalį visų bendrųjų įmonių finansinių ataskaitų patikimumo auditas yra pavedamas atlikti nepriklausomoms išorės audito įmonėms. Vadovaudamiesi tarptautiniais audito standartais, peržiūrėjome šių išorės audito įmonių atlikto darbo kokybę ir gavome pakankamą patikinimą, kad galime pasikliauti jų darbu rengdami savo audito nuomones dėl bendrųjų įmonių 2018 m. metinių finansinių ataskaitų patikimumo.

Mūsų audito metu išskiriamos pagrindinės rizikos ir dėl jų imamasi veiksmų

1.42. Visi mūsų auditai yra parengti taip, kad būtų galima pabandyti pašalinti nustatytas pagrindines rizikas. 2018 m. metinis bendrųjų įmonių finansinių ataskaitų ir jose atspindimų operacijų auditas buvo atliktas atsižvelgiant į mūsų rizikos vertinimą, kuris trumpai pristatytas toliau.

Rizika, susijusi su finansinių ataskaitų patikimumu, yra maža arba vidutinė

1.43. Apskritai, manome, kad rizika, susijusi su finansinių ataskaitų patikimumu, yra maža. Tačiau dėl svarbių apskaitos politikos pokyčių 2018 m. F4E rizika buvo iš naujo įvertinta kaip vidutinė. Bendrųjų įmonių finansinės ataskaitos yra rengiamos taikant Komisijos apskaitos pareigūno priimtas apskaitos taisykles. Jos pagrįstos tarptautiniu mastu pripažintais viešojo sektoriaus apskaitos standartais. Praeityje aptiktų reikšmingų klaidų skaičius buvo mažas.

Rizika, susijusi su pajamų teisėtumu ir tvarkingumu, apskritai yra maža

1.44. 2018 m. bendrųjų įmonių pajamas daugiausia sudarė finansiniai įnašai iš Komisijos H2020 ir Euratomo biudžetų. Kaip nustatyta BĮ reglamentuose, dėl biudžetų ir pagal juos gaunamų pajamų susitariama su biudžeto valdymo institucijomis vykstant metiniam biudžeto procesui.

Su darbuotojais susijusių ir administracinių mokėjimų teisėtumui ir tvarkingumui kylanti rizika yra nedidelė

1.45. Išmokų teisėtumui ir tvarkingumui kylanti rizika yra nedidelė su darbuotojais susijusių ir administracinių išmokų srityje. Atlyginimus administruoja Komisijos Individualių išmokų administravimo ir mokėjimo biuras (PMO), kurį mes audituojame atlikdami jo administracinių išlaidų specialiuosius vertinimus. Pastaraisiais metais nenustatėme reikšmingų su personalo išlaidomis susijusių klaidų. Apskritai, rizika, susijusi su įdarbinimo procedūrų teisėtumu ir tvarkingumu, buvo nedidelė, tačiau ji buvo vidutinė bendrosiose įmonėse, kuriose darbuotojų kaita buvo didelė.

Rizika, susijusi su veiklai skirtų mokėjimų teisėtumu ir tvarkingumu, apskritai yra vidutinė

1.46. Dėl dotacijų mokėjimų, buvo įvertinta, kad bendra rizika yra vidutinė, nes H2020 veiklai skirtų tarpinių mokėjimų atveju finansinės būklės ataskaitų sertifikatų (CFS) iš paramos gavėjo reikalaujama tik atliekant galutinius mokėjimus (pasitikėjimo principas).

1.47. Kalbant apie mokėjimus pagal sutartis ir viešųjų pirkimų procedūras, atsižvelgiant į ribotą tokių bendrųjų įmonių vykdomų procedūrų skaičių, buvo įvertinta, kad bendra rizika yra maža, tačiau F4E atveju ji yra vidutinė, nes ji daugiausia vykdo sudėtingas pirkimų procedūras, skirtas didelės vertės sutartims.

Rizika biudžeto valdymui yra vidutinė arba didelė

1.48. Bendra rizika buvo laikoma vidutine, nes mokslinių tyrimų dotacijos yra didelės vertės ir daugiametės, o F4E atveju – didelė dėl ITER projekto sudėtingumo, dažnų sutarčių pakeitimų ir 2017 m. biudžeto planavimo ir stebėjimo trūkumų.

Rizika patikimam finansų valdymui apskritai yra vidutinė

1.49. Apskritai rizika buvo laikoma vidutine ir daugiausia buvo nustatyta dotacijų atrankos ir viešųjų pirkimų srityse.

2 SKYRIUS

AUDITO REZULTATŲ APŽVALGA

ĮVADAS

2.1. Šiame skyriuje pateikta Europos mokslinių tyrimų bendrųjų įmonių 2018 finansinių metų mūsų metinių auditų ir kito 2018 m. mūsų atlikto su bendrosiomis įmonėmis susijusio audito darbo rezultatų apžvalga.

Šios ataskaitos 3 skyriuje yra pateikti patikinimo pareiškimai (audito nuomonės) dėl bendrųjų įmonių finansinių ataskaitų patikimumo ir šiose ataskaitose atspindimų operacijų teisėtumo ir tvarkingumo, taip pat visi klausimai ir pastabos, dėl kurių šios nuomonės nesikeičia.

MŪSŲ 2018 FINANSINIŲ METŲ METINIO BENDRŪJŲ ĮMONIŲ AUDITO REZULTATAI APSKRITAI YRA TEIGIAMAI

2.2. Apskritai, mūsų 2018 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių finansinių metų bendrųjų įmonių metinių finansinių ataskaitų ir jose atspindimų operacijų auditas patvirtino teigiamus rezultatus, apie kuriuos pranešėme ankstesniais metais.

Palankios nuomonės dėl visų bendrųjų įmonių finansinių ataskaitų patikimumo

2.3. Mes paskelbėme *besąlygines (palankias) audito nuomones* dėl visų bendrųjų įmonių finansinių ataskaitų. Mūsų nuomone, šiose finansinėse ataskaitose bendrųjų įmonių finansinė būklė 2018 m. gruodžio 31 d. ir su tą dieną pasibaigusiais finansiniais metais susijusių operacijų ir pinigų srautų rezultatai visais reikšmingais aspektais yra pateikti teisingai, kaip to reikalaujama pagal taikytinus finansinius reglamentus ir Komisijos apskaitos pareigūno priimtas apskaitos taisyklės.

Dalyko pabrėžimas, susijęs su ES įnašu į ITER

2.4. Kaip ir ankstesniais metais, mūsų audito nuomonę dėl F4E metinių finansinių ataskaitų papildoma dalyko pabrėžimo dalis ⁽¹⁾, siekiant atkreipti dėmesį į toliau nurodytus dalykus.

2.5. ITER yra novatoriškas projektas, kuriuo siekiama pastatyti ir eksploatuoti eksperimentinį įrenginį, skirtą įrodyti branduolių sintezės, kaip būsimo tvaraus energijos šaltinio, specifinį perspektyvumą. 2016 m. lapkričio mėn. ITER taryba ⁽²⁾ patvirtino peržiūrėtą ITER projekto bazinį scenarijų, nustatydamą, kad 2025 m. turi būti pasiektas „Pirmosios plazmos“ ⁽³⁾ riboženklis ir pradėtas veiklos etapas, o 2035 m. turi būti užbaigtas statybų etapas. Naujas bazinis scenarijus laikomas anksčiausia techniškai įmanoma data ⁽⁴⁾. Pagal ankstesnį 2010 m. bazinį scenarijų buvo numatyta, kad statybų etapas bus užbaigtas 2020 m. ⁽⁵⁾

2.6. F4E iš naujo apskaičiavo savo įnašą į projekto statybų etapą, kuris sudaro 12 milijardų eurų (2008 m. verte) ir yra didesnis, palyginti su 6,6 milijardo eurų suma (2008 m. verte), kurią 2010 m. patvirtino ES Taryba ⁽⁶⁾.

2.7. Įverčiai neapima atsargos rezervo, nors Komisija ir pasiūlė, kad būtų tikslinga nustatyti iki 24 mėnesių trukmės atsargos rezervą įgyvendinimo tvarkaraščio atžvilgiu ir 10–20 % papildomą finansavimą kalbant apie biudžetą ⁽⁷⁾.

⁽¹⁾ Dalyko pabrėžimas naudojamas siekiant atkreipti dėmesį į dalyką, kuris finansinėse ataskaitose iš esmės nėra nurodytas neteisingai, tačiau yra labai svarbus tam, kad naudotojai galėtų šias ataskaitas suprasti.

⁽²⁾ ITER taryba yra valdymo organas, prižiūrintis ITER organizacijos darbą. Ji turi įgaliojimus paskirti vyresnius pareigūnus, iš dalies pakeisti reglamentus ir priimti sprendimą dėl viso ITER projekto biudžeto bei papildomų narių dalyvavimo projekte. ITER tarybą sudaro septyni nariai – ES, Kinijos, Indijos, Japonijos, Pietų Korėjos, Rusijos ir Jungtinių Amerikos Valstijų – atstovai.

⁽³⁾ „Pirmoji plazma“ yra branduolių sintezės įrenginio statybų etapas, kuriame bus galima išbandyti pagrindinius įrenginio komponentus. Šis riboženklis taip pat žymi veiklos etapo pradžią.

⁽⁴⁾ Kaip nustatyta nepriklausomos peržiūros grupės penktajame metiniame vertinime (2016 m. spalio 31 d.) ir 2016 m. gruodžio mėn. F4E bendrosios įmonės projekto valdymo vadovo ataskaitoje.

⁽⁵⁾ COM(2010)226 final, 2010 5 4.

⁽⁶⁾ 2010 m. liepos 7 d. Tarybos išvados dėl ITER įgyvendinimo padėties (Nuoroda 11 902/10).

⁽⁷⁾ COM(2017)319 final, 2017 6 14 (su Komisijos tarnybų darbinio dokumentu SWD(2017) 232 final, 2017 6 14), V skyrius „Projekto ITER perspektyvos“.

2.8. 2017 m. kovo 29 d. Jungtinė Karalystė pranešė Europos Vadovų Tarybai apie savo sprendimą išstoti iš ES ir Euratomo. Tai gali turėti didelį poveikį F4E BĮ ir ITER projekto veiklai po 2020 m. Galiojantis susitarimas dėl JK išstojimo iš ES garantavo su Euratomu susijusį finansavimą (įskaitant ITER) tik iki 2020 m. pabaigos. Po 2020 m., jei padėtis susiklostys pagal scenarijų „jokio susitarimo“, JK nebebus F4E narė ir JK bendrovės negalės teikti pasiūlymų dėl ITER sutarčių per F4E, nebent bus sudarytas JK ir ES dvišalis susitarimas dėl bendradarbiavimo ITER ir F4E finansavimo srityje po 2020 m.

2.9. 2018 m. balandžio mėn. ⁽⁸⁾ ES Taryba įgaliojo Komisiją Euratomo vardu priimti persvarstytą ITER bazinį scenarijų ir dar kartą patvirtino įsipareigojimą užtikrinti, kad išteklių būtų prieinami pagal kitą DFP, tačiau nepanaikinant galimybes per vėlesnes derybas dėl DFP nustatyti išsamias būsimo finansavimo sąlygas.

2.10. Nors F4E ėmėsi teigiamų veiksmų, kad pagerintų savo įnašo į projekto statybų etapą valdymą ir kontrolę, išlieka rizika, kad toliau didės sąnaudos ir bus vėluojama įgyvendinti projektą, lyginant su dabartiniu baziniu scenarijumi. Be to, F4E dar neįvertino savo įnašų po 2035 m. į projekto veiklos etapą.

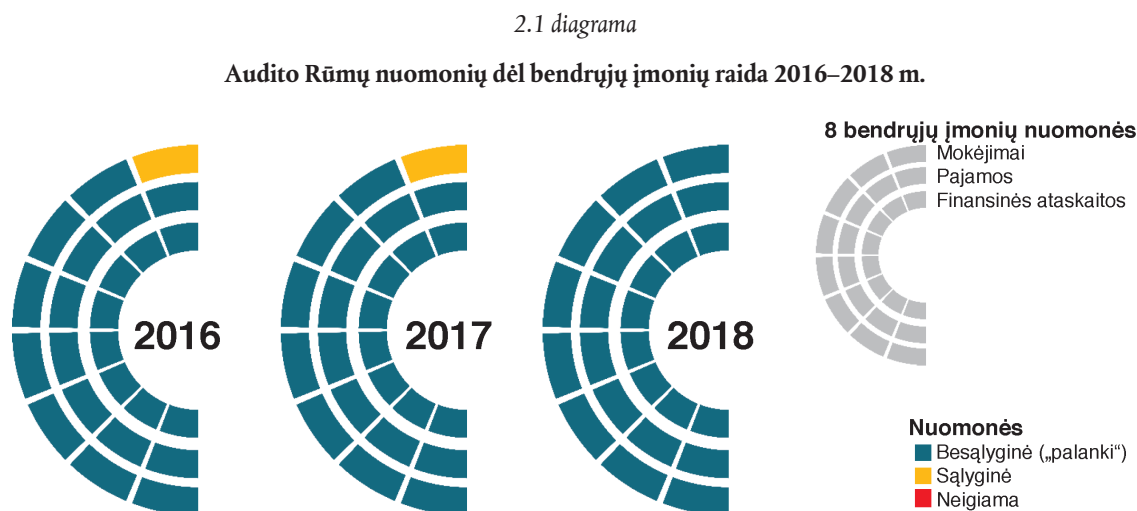
Palankios nuomonės dėl visų bendrųjų įmonių finansinėse ataskaitose atspindimų pajamų teisėtumo ir tvarkingumo

2.11. Visų bendrųjų įmonių atžvilgiu mes paskelbėme *besąlygines (palankias) audito nuomones* dėl pajamų, atspindimų 2018 m. gruodžio 31 d. pasibaigusiu metų metinėse finansinėse ataskaitose, teisėtumo ir tvarkingumo. Mūsų nuomone, operacijos visais reikšmingais aspektais buvo teisėtos ir tvarkingos.

Palankios nuomonės dėl mokėjimų, atspindimų visų BĮ finansinėse ataskaitose, teisėtumo ir tvarkingumo

2.12. Visų bendrųjų įmonių atžvilgiu mes paskelbėme *besąlygines (palankias) audito nuomones* dėl mokėjimų, atspindimų 2018 m. gruodžio 31 d. pasibaigusiu metų metinėse finansinėse ataskaitose, teisėtumo ir tvarkingumo. Mūsų nuomone, operacijos visais reikšmingais aspektais buvo teisėtos ir tvarkingos.

2.13. 2.1 diagramoje yra apžvelgta mūsų metinių audito nuomonių dėl bendrųjų įmonių metinių finansinių ataskaitų pajamų ir mokėjimų raida 2016–2018 m.

Šaltinis: Audito Rūmai.

Mūsų pastabose nagrinėjamos tobulintinos sritys

2.14. Neprieštaruodami savo nuomonėms, teikiame įvairias pastabas ir komentarus, kuriais siekiame pabrėžti svarbius dalykus ir nurodyti tobulintinas sritis. Šios pastabos, apie kurias išsamią informaciją galima rasti 3 skyriuje, yra apibendrintos toliau. Jos yra susijusios su biudžeto ir finansų valdymo klausimais, nepiniginiais įnašais, vidaus kontrolės ir stebėjimo sistema, dotacijų procedūromis, patikimu finansų valdymu ir darbuotojų kaita. Be to, šiame skyriuje pateikti 2018 m. mūsų atliktos bendrųjų įmonių sinergijos analizės rezultatai.

⁽⁸⁾ 2010 m. ES Tarybos patvirtinta 6,6 milijardo eurų suma (2008 m. verte) šiuo metu yra bendrosios įmonės išlaidų iki 2020 m. viršutinė riba.

Išlieka trūkumų, susijusių su metiniu mokėjimų planavimu

2.15. Bendrųjų įmonių daugiamečio biudžeto planavimo procesas, skirtas svarbioms mokslinių tyrimų dotacijoms ir sudėtingiems projektams (F4E), buvo pagrindinė nuolatinių mokėjimų asignavimų biudžetinio planavimo trūkumų priežastis.

2.16. Dėl rimtų biudžeto planavimo proceso trūkumų ankstesniais metais F4E turėjo ženkliai padidinti pradiniam biudžete planuotus mokėjimų asignavimus apie 160 milijonų eurų, arba 25 %, kad 2018 m. būtų patenkinti jos faktiniai mokėjimų poreikiai.

2.17. Dviem atvejais (SESAR ir ECSEL) mokėjimų asignavimų įgyvendinimo lygis 2018 m. buvo gerokai žemesnis nei tikėtasi. SESAR atveju tai lėmė konservatyvus biudžeto planavimas, kuris nepanaikino rizikos, kad bus vėluojama gauti metinius finansinio įgyvendinimo susitarimus, ir tai, kad 2018 m. biudžete nebuvo visapusiškai atsižvelgta į nepanaudotus mokėjimų asignavimus, perkeltus iš ankstesnių metų. Kalbant apie ECSEL, žemas biudžeto įvykdymo lygis buvo susijęs su nacionalinių finansavimo institucijų (NFI) vėlavimu pateikti projekto užbaigimo pažymas dėl vykdomos BP 7 veiklos bei 2018 m. gruodžio mėn. gautu papildomu 20 milijonų eurų programos „Horizontas 2020“ įnašu.

Veiksmai, kurių turi būti imtasi. 1 dalis

Planuodamos naujus mokėjimų asignavimus, bendrosios įmonės turėtų atsižvelgti į iš ankstesnių metų sukauptą nepanaudotų mokėjimų asignavimų sumą, kuri įrašoma į einamųjų metų biudžetą, ir į susigrąžintų mokėjimų asignavimų sumą (vidaus asignuotąsias pajamas).

Sritys, kurias reikia toliau tobulinti, yra bendrųjų įmonių veiklos įgyvendinimo lygis ir privačių narių veikla

Pagal 2007–2013 m. DFP bendrosios įmonės pasiekė 89 % įgyvendinimo lygį

2.18. 2018 m. bendrųjų įmonių su BP 7 ir TEN-T susijusių veiksmų įgyvendinimas buvo baigiamajame etape.

2.19. Bendrosios įmonės, įgyvendinančios veiklą pagal BP 7 ir TEN-T programas, yra SESAR, ŠD, NVI, KEV ir ECSEL. 2.1 lentelėje pateikta narių įnašų į šias bendrąsias įmones 2018 m. pabaigoje apžvalga. Šie įnašai vidutiniškai sudarė 89 % tikslinių įnašų, nustatytų bendrųjų įmonių steigimo reglamentuose iki programos laikotarpio pabaigos.

2.1 lentelė

BP 7 ir TEN-T narių įnašai

(milijonais eurų)

Narių įnašai (pagal steigimo reglamentą)			Bendrosios įmonės pagal BP 7	Narių įnašai (2018 m. gruodžio 31 d.)			Įgyvendinimo lygis
ES	Kiti nariai	Iš viso		ES	Kiti nariai	Iš viso	
700,0	1 284,3	1 984,3	SESAR 1	634,1	1 099,8	1 733,9	87 %
800,0	600,0	1 400,0	ŠD	800,0	608,5	1 408,5	101 %
1 000,0	1 000,0	2 000,0	NVI 1	916,0	735,8	1 651,8	83 %
470,0	470,0	940,0	KEV 1	421,3	442,5	863,8	92 %
655,5	1 784,4	2 439,9	ECSEL (ARTEMIS / ENIAC)	655,5	1 495,4	2 150,9	88 %
3 625,5	5 138,7	8 764,2	Iš viso	3 426,9	4 382,0	7 808,9	89 %

Šaltinis: bendrųjų įmonių pateikti duomenys.

Bendrosios įmonės taip pat šiek tiek vėlavo pagal 2014–2020 m. DFP

2.20. 2018 m., įpusėjus jų H2020 veiklai, kai kurios bendrosios įmonės nepasiekė numatytos programos pažangos ir nepasiekė jų atitinkamuose steigiamuosiuose reglamentuose nustatytų įnašų tikslų.

2.21. Septynios bendrosios įmonės, igyvendinančios H2020 veiklą, yra SESAR, ŠD, NVI, KEV, ECSEL, BPS ir S2R. 2.2 lentelėje pateikta jų įnašų į šią veiklą apžvalga 2018 m. pabaigoje. Iki programos laikotarpio vidurio šios bendrosios įmonės buvo įvykdžiusios vidutiniškai 39 % savo H2020 ir su ja susijusios papildomos veiklos arba 31 %, jei nebūtų atsižvelgta į papildomą veiklą.

2.2 lentelė

H2020 narių įnašai

(milijonais eurų)

Narių įnašai (pagal steigimo reglamentą)				Narių įnašai (2018 m. gruodžio 31 d.)							
ES	Kitų narių IKOP ⁽¹⁾	Kitų narių IKAA ⁽²⁾	Iš viso	Bendrosios įmonės pagal „Ho- rizontas 2020“	ES	IKOP pa- tvirtinta	IKOP pateikta, nepatvir- tinta	IKAA	Iš viso	Igyvendinimo lygis su IKAA	Igyvendinimo lygis be IKAA
585,0	1 000,0	N. d.	1 585,0	SESAR 2020	216,9	128,6	120,2	N. d.	465,7	29 %	29 %
1 755,0	1 228,6	965,3	3 948,9	ŠD 2	816,7	288,0	157,6	801,7	2 064,0	52 %	42 %
1 638,0	1 425,0	N. d.	3 063,0	NVI 2	241,9	144,0	83,9	N. d.	469,8	15 %	15 %
665,0	95,0	285,0	1 045,0	KEV 2	318,8	5,4	7,7	636,3	968,2	93 %	44 %
1 185,0	1 657,5	N. d.	2 842,5	ECSEL	512,0	11,3	694,1	N. d.	1 217,4	43 %	43 %
975,0	975,0	1 755,0	3 705,0	BPS	264,6	21,2	36,8	699,9	1 022,5	28 %	17 %
398,0	350,0	120,0	868,0	S2R	158,9	28,2	63,7	160,4	411,2	47 %	34 %
7 201,0	6 731,1	3 125,3	17 057,4	Iš viso	2 529,8	626,7	1 164,0	2 298,3	6 618,8	39 %	31 %

⁽¹⁾ nepiniginiai įnašai į bendrosios įmonės pagrindinę veiklą

⁽²⁾ nepiniginiai įnašai į bendrosios įmonės darbo plane nenumatytą papildomą veiklą

Šaltinis: bendrųjų įmonių pateikti duomenys.

Pramonės nariai daugiausia prisideda prie veiklos, kuri nepatenka į bendrųjų įmonių darbo programų sritį, bet kuria prisidedama prie bendrųjų įmonių tikslų

2.22. Keturių bendrųjų įmonių atveju (ŠD, KEV, BPS ir S2R) atitinkamuose steigimo reglamentuose nustatyta, kad privatūs partneriai privalo teikti nepigininius įnašus „papildomai veiklai“, kuri nėra susijusi su bendrųjų įmonių darbo programomis, ir nustatyta minimali suma, kuri turi būti sumokėta programos pabaigoje. Kaip parodyta 2.2 lentelėje, 2018 m. pabaigoje pramonės narių įnašai iš esmės buvo pateikti šiai veiklai skirtų šnaudų deklaracijose.

2.23. 2018 m. pabaigoje bendrųjų įmonių, vykdančių su H2020 susijusią veiklą, pramonės ir mokslinių tyrimų partneriai skyrė 4 milijardo eurų arba 41 % visos sutartos 9,8 milijardo eurų įnašų sumos. Šią sumą sudarė 1,7 milijardo eurų⁽⁹⁾ nepigininių įnašų į bendrųjų įmonių su H2020 susijusią pagrindinę veiklą (42 %) ir 2,3 milijardo eurų nepigininių įnašų į veiklą, kuri nepatenka į bendrųjų įmonių darbo programų sritį (57 %). 2018 m. pabaigoje nepigininių įnašų, skirtų pagrindinei veiklai, igyvendinimo lygis buvo 25 %, o nepigininių įnašų į papildomą veiklą – beveik 75 %. Nepaisant papildomos veiklos svarbos, susijusių įnašų nėra privaloma atskleisti metinėse finansinėse ataskaitose, ir mums nėra leidžiama atlikti jų audito⁽¹⁰⁾. Todėl negalime pateikti nuomonės, koks yra šių įnašų pobūdis, kokybė ir kiekis bendrosiose įmonėse ŠD, KEV, BPS ir S2R (žr. 2.1 ir 2.2 langelius).

⁽⁹⁾ 2018 m. pabaigoje iš šios sumos tik maždaug 0,6 milijardo eurų (35 %) buvo sertifikuota.

⁽¹⁰⁾ Atitinkamų bendrųjų įmonių steigimo reglamentų 4 straipsnio 4 dalis.

2.1 langelis

Nepiniginiai įnašai į papildomą veiklą (ŠD, KEV, BPS, S2R)

Kaip nustatyta šių bendrųjų įmonių steigimo reglamentų bendrame 4 straipsnio 2 dalies b punkte, „papildoma veikla“ yra nepiniginiai įnašai į veiklą, kuri nepatenka į atitinkamos BĮ darbo programos ir biudžeto sritį, tačiau padeda siekti jos bendrųjų tikslų. Atitinkama veikla turėtų būti nustatyta metiniame papildomos veiklos plane, kuriame nurodoma įvertinta šių įnašų vertė. Vadovaujantis steigimo reglamentų 4 straipsnio 4 dalimi, papildomas veiklos sąnaudas privalo sertifikuoti nepriklausomas išorės auditorius ir jų negali audituoti nei Audito Rūmai, nei jokia kita ES įstaiga.

2.2 langelis

Nepiniginiai įnašai į bendrųjų įmonių pagrindinę veiklą

Kaip nustatyta bendrųjų įmonių steigimo reglamentuose, bendrųjų įmonių veiklos sąnaudos turėtų būti finansuojamos tiek ES finansiniu įnašu, tiek pramonės narių nepiniginiais įnašais. Pramonės narių nepiniginius įnašus sudaro jų patirtos išlaidos įgyvendinant BĮ mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklą, atėmus BĮ įnašą ir bet kokią kitą ES įnašą, skirtus toms išlaidoms padengti.

2.24. Be to, kalbant apie BPS, nors jos steigimo reglamentas buvo specialiai iš dalies pakeistas 2018 m., kad pramonės nariai galėtų atsiskaityti už savo piniginius įnašus projektų lygmeniu, ir toliau kyla didelė rizika, kad pramonės nariai iki BPS programos pabaigos nepasieks mažiausios reikalaujamos 182,5 milijono eurų veiklai skirtų piniginių įnašų sumos. Todėl 2018 m. pabaigoje Komisija (DG RTD) nusprendė 140 milijonais eurų sumažinti 205 milijonus eurų sudarantį 2020 m. BĮ biudžetą.

Veiksmai, kurių turi būti imtasi. 2 dalis

Kai pagal BĮ steigimo reglamentą reikalaujama, kad BĮ nariai skirtų finansinius įnašus veiklai, visi nariai steigėjai turėtų susitarti dėl aiškios ir bendrai sutartos finansinių įnašų sistemos, kuria užtikrinama, kad reikiama suma bus gauta iki programos pabaigos, ir tai turėtų atsispindėti reglamente.

Mokėjimų vidaus kontrolė apskritai buvo veiksminga

2.25. Bendrosios įmonės nustatė patikimas *ex ante* kontrolės procedūras, pagrįstas finansų ir veiklos dokumentų peržiūra. Dėl BP 7 tarpinių ir galutinių mokėjimų, bendrųjų įmonių pasamdytos nepriklausomos išorės audito įmonės atlieka *ex post* auditus pas paramos gavėjus. H2020 prašymų kompensuoti išlaidas atveju už šiuos auditus yra atsakinga Komisijos bendroji audito tarnyba (BAT), tačiau maždaug trimis ketvirtadaliais atvejų ji samdo išorės audito įmones. Visos bendrosios įmonės veiksmingai naudojo šias pagrindines kontrolės priemones, kad įvertintų jų mokėjimų teisėtumą ir tvarkingumą.

2.26. Dėl BP 7 dotacijų mokėjimų, bendrosios įmonės (išskyrus ECSEL) nurodė, kad remiantis *ex post* audito rezultatais 2018 m. pabaigoje, likutiniai klaidų lygiai buvo žemiau 2 % reikšmingumo ribos. Šį rezultatą patvirtinome atlikdami galutinių dotacijų mokėjimų pagrindinius testus. Kalbant apie ECSEL, dėl didelių NFI taikomų metodikų ir procedūrų skirtumų BĮ negali apskaičiuoti bendro likutinio klaidų lygio visiems BP 7 mokėjimams. Šių mokėjimų atžvilgiu mes visai BP 7 programai taikėme DG RTD nustatytą likutinį klaidų lygį, kuris 2018 m. pabaigoje buvo 3,36 %. Todėl, atsižvelgiant į mažą BP 7 mokėjimų procentinę dalį 2018 m., bendras ECSEL veiklai skirtų mokėjimų likutinis klaidų lygis tais metais yra žemiau reikšmingumo ribos.

2.27. Dėl H2020 dotacijų mokėjimų, remiantis *ex post* audito rezultatais 2018 m. pabaigoje, visos bendrosios įmonės, kurios įgyvendina H2020 projektus, 2018 m. pabaigoje pranešė, kad likutinis klaidų lygis yra žemiau 2 % reikšmingumo ribos. Mūsų atlikta BAT ir išorės audito įmonių audito darbo peržiūra, taip pat atrinktų paramos gavėjų pakartotiniai testai patvirtino šį rezultatą. Tačiau mums atlikus peržiūrą, taip pat nustatyti panašūs faktai kaip ir mūsų 2018 m. metinės ataskaitos 5.31–5.34 dalyse, kuriose pranešėme apie nustatytus *ex post* audito darbo trūkumus.

Dėl patikimo finansų valdymo trūkumų kyla rizika bendrųjų įmonių veiklos veiksmingumui

2.28. Mūsų metinis finansinis ir atitikties auditas taip pat atskleidė svarbių su patikimu finansų valdymu susijusių trūkumų projektų ir dotacijų valdymo srityse.

2.29. Daugelį metų mes ir išorės ekspertai vieningai siūlėme, kad F4E įgyvendintų sukurtos vertės valdymo sistemą (EVM) ⁽¹¹⁾, kad veiksmingumas būtų matuojamas remiantis techninio projekto įgyvendinimo pažanga, taip pat atsižvelgiant į su šia pažanga susijusias sąnaudas. Tačiau F4E ir toliau naudoja ITER kreditų sistemą savo projekto pažangai stebėti.

2.30. 2018 m. S2R pirmą kartą pradėjo bandomąjį kvietimą pagal nustatyto dydžio finansavimo schemą, skirtą tik jos nariams. Vertinimo metu finansiniai ekspertai susidūrė su tam tikrais reikšmingais finansinių pasiūlymų ir paramos gavėjų istorinių finansinių duomenų neatitikimais.

2.31. BPS atveju, dėl jos 2018 m. kvietimo teikti pasiūlymus koncepcijos ir pasiūlymų eiliškumo nustatymo sistemos valdymo, viena iš dviejų kvietimo parodomųjų temų liko nefinansuojama, nepaisant to, kad pagal abi temas buvo pateikta reikalavimus atitinkančių ir gerai įvertintų pasiūlymų. SESAR atveju dėl 2018 m. kvietimo teikti pasiūlymus dėl Europos infrastruktūros tinklų priemonės (EITP) lėšų koncepcijos trūkumų buvo skyrimo kriterijų dubliavimosi ir neatitikimų, todėl iškilo dotacijų vertinimo proceso bendro veiksmingumo rizika.

Veiksmai, kurių turi būti imtasi. 3 dalis

F4E yra skatinama įgyvendinti EVM sistemą, kad projektų pažanga galėtų būti stebima remiantis patirtomis išlaidomis ir techninių riboženklų pasiekimu.

Veiksmai, kurių turi būti imtasi. 4 dalis

Siekiant užtikrinti nustatyto dydžio finansavimo efektyvumą ir veiksmingumą, bendrosios įmonės yra skatinamos finansinių pasiūlymų vertinimą grįsti išsamiais paramos gavėjų duomenų bazėmis, kuriose būtų saugomi kelerių metų finansiniai duomenys.

Bendrųjų įmonių vertinimai kuria pridėtinę vertę, bet jų atlikimo laikas turi būti pergalvotas

2.32. 2017 m. pabaigoje Komisija informavo Europos Parlamentą ir Tarybą apie bendrųjų įmonių, įsteigtų pagal BP 7 (SESAR, NVI, KEV, ŠD, ARTEMIS, ENIAC), galutinių statutinių vertinimų ir bendrųjų įmonių, įsteigtų pagal programą H2020 (SESAR, NVI2, ŠD2, KEV2, ECSEL, S2R, BPS), tarpinių statutinių vertinimų rezultatus. Vertinimus atlikti padėjo nepriklausomi ekspertai, jie apėmė bendrųjų įmonių veiklos rezultatus, atsižvelgiant į veiklos aktualumą, efektyvumą, veiksmingumą, suderinamumą, ir ES pridėtinę vertę, papildomai atsižvelgiant į atvirumą, skaidrumą ir mokslinių tyrimų kokybę.

2.33. Nors vertintojai manė, kad bendrųjų įmonių veiklos rezultatai apskritai yra teigiami, jie rekomendavo:

- padidinti pramonės narių, valstybių narių, MVĮ ir kitų suinteresuotųjų šalių dalyvavimą,
- pagerinti koordinavimą su kitomis ES ir nacionalinėmis mokslinių tyrimų programomis,
- padidinti naujų valstybių narių dalyvavimą; toliau plėtoti atskaitingumu pagrįstą veiksmingumo vertinimo sistemą su pagrindiniais veiksmingumo rodikliais, kad būtų galima geriau įvertinti bendrųjų įmonių poveikį ir socialinę bei ekonominę naudą,
- gerinti BĮ projektų rezultatų sklaidą ir panaudojimą.

2.34. Reaguodama į tai, kiekviena BĮ parengė veiksmų planą, kurį ji pradėjo įgyvendinti 2018 m. Savo 2018 m. finansinio audito metu mes peržiūrėjome šių veiksmų planų įgyvendinimą.

⁽¹¹⁾ EVM padeda projektų vadovams įvertinti projektų rezultatus. Tai sistemingas projektų stebėjimo procesas, naudojamas siekiant nustatyti projekto vykdymo nukrypimus, remiantis atlikto darbo ir planuojamo darbo palyginimu. Jis naudojamas sąnaudų ir laiko grafiko kontrolės srityje ir skirtas teikti kiekybinius duomenis projektų sprendimams priimti. Projekto bazinis scenarijus yra esminis EVM komponentas ir visos su EVM susijusios veiklos atskaitos taškas.

2.35. Nors tarpinis kiekvienos BĮ vertinimas buvo atliktas laikantis tikslo pagal atitinkamą teisinį pagrindą nustatyto termino, mes manome, kad vertinimas nebuvo suplanuotas tokiu laiku, kuris geriausiai prisidėtų prie pagal H2020 naujai sukurtų bendrųjų įmonių (BPS, S2R, ECSEL) sprendimų priėmimo. Kadangi jos turėjo sukurti savo administracinę struktūrą 2014 ir 2015 m., tarpinio vertinimo metu šios bendrosios įmonės vis dar buvo pradiniam veiklos etape.

Veiksmai, kurių turi būti imtasi. 5 dalis

Atsižvelgiant į tai, kad galutiniai vertinimai nėra suplanuoti iki 2024 m., reikia įvesti tarpinius naujų bendrųjų įmonių vertinimus vėlesniu (laikotarpio vidurio) etapu, kai jos bus atlikusios pakankamai veiklos, kad būtų galima tinkamai išmatuoti veiklos vykdymą ir pateikti rekomendacijas, kurios būtų naudingos ir veiksmingos.

Keliose bendrosiose įmonėse buvo didelė darbuotojų kaita

2.36. Keliose bendrosiose įmonėse (NVI, ŠD, S2R) 2018 m. buvo labai didelė darbuotojų kaita; todėl jose labai padidėjo pavaduojančių darbuotojų naudojimas.

2.37. Bendrosios įmonės paaiškino, kad dėl savo mažo dydžio, palyginti su kitomis ES institucijomis ir įstaigomis (vidutiniškai jos turi 30 darbuotojų) jos atsiduria nepalankioje padėtyje įdarbinant ir išsaugant darbuotojus.

2.38. 2018 m. pastebėjome, kad pavaduojančių darbuotojų ir konsultantų naudojimas buvo ypač svarbus kai kurioms ES agentūroms, ir jos nesilaikė teisinio pagrindo ⁽¹²⁾. Tą patį klausimą bendrųjų įmonių atžvilgiu mes išnagrinėsime 2019 m.

Veiksmai, kurių turi būti imtasi. 6 dalis

Bendrosios įmonės, bendradarbiaudamos su Komisija, yra skatinamos rasti būdų, kaip išvengti pernelyg didelio pavaduojančių darbuotojų naudojimo.

Sinergijos tarp bendrųjų įmonių buvo išnaudotos pagalbinių paslaugų srityje, tačiau išlieka ribotos mokslinių tyrimų veikloje

2.39. Bendrosios įmonės jau bendradarbiauja vykdamas pirkimus įvairiose administracinėse srityse. Jungtiniai pirkimai yra rekomenduojami tada, kai jie nėra konkrečiai susiję su atitinkama BĮ pagrindine veikla ir nepatenka į tarpinstitucinių bendrųjų sutarčių sritį. Bendri pirkimai ypač naudingi IT ir duomenų valdymo, žmogiškųjų išteklių, konsultavimo paslaugų ir pastatų valdymo srityse. Kelios bendrosios sutartys jau egzistuoja šiose srityse arba buvo sudarytos 2018 m., siekiant patenkinti naujus poreikius, kaip antai naujojo Duomenų apsaugos reglamento įgyvendinimą.

2.40. Be to, bendrųjų įmonių apskaitos funkcijos perdavimas DG BUGD 2016 m. prisidėjo prie suderinto bendrųjų įmonių finansinių ataskaitų rengimo.

2.41. Apskritai, bendrosios įmonės sutaria, kad vykdamas jungtinius pirkimus gerokai padidėja atitinkamų paslaugų efektyvumas, veiksmingumas ir nuoseklumas, taip pat atsirado galimybė pasiekti reikšmingą masto ekonomiją ir sutaupyti išteklių.

2.42. 2018 m., pradėjus vykdyti jungtines pirkimų procedūras, dėl nepakankamos poreikių bei sąnaudų ir naudos analizės kai kurios bendrosios įmonės susidūrė su problemomis, įskaitant šias:

- nepakankamos ir per brangios jungtinės bendrosios sutartys,
- pavėluotas bendrosioms įmonėms pritaikytų funkcijų kūrimas ir įgyvendinimas Komisijos programos H2020 IT priemonėse,
- Komisijos bendros paramos tarnybos pasiekė savo pajėgumų ribas, pavyzdžiui, DG RTD centralizuota *ex post* audito tarnyba, Biudžeto GD apskaitos tarnyba ir Komisijos bendrosios sutartys dėl pavaduojančių darbuotojų paslaugų.

⁽¹²⁾ Žr. 2018 finansinių metų metinę ataskaitą dėl ES agentūrų (OL C 417, 2019 12 11, p. 1).

2.43. Bendrųjų įmonių korporatyvinės paslaugos yra racionalizuojamos, atsižvelgiant į jų gana panašius administracinių paslaugų ir tiekimo sutarčių poreikius. Kita vertus, jungtinė bendrųjų įmonių pagrindinė veikla yra gana ribota dėl jų mokslinių tyrimų ir inovacijų sričių ir darbo programų specifikos. 2018 m. kartu buvo pradėtas tik vienas – KEV ir S2R – tyrimas dėl kuro elementų vandenilio naudojimo geležinkelio aplinkoje. Kelios bendrosios įmonės pasinaudojo veiksmingesnėmis sinergijomis su ES decentralizuotomis agentūromis, vykdančiomis veiklą jų atitinkamose mokslinių tyrimų ir inovacijų srityse: pavyzdžiui, SESAR ir Europos Sąjungos aviacijos saugos agentūra (EASA) bendradarbiavo bepiločių orlaivių srityje.

Veiksmas, kurio turi būti imtasi. 7 dalis

Prieš pradėdamos vykdyti pirkimus, bendrosios įmonės turi įvertinti, ar jos galėtų prisijungti prie vykstančios procedūros ar esamos bendrosios sutarties. Europos Sąjungos agentūrų tinklas (EUAN) turi jungtinių pirkimų portalą, kurį bendrosios įmonės gali reguliariai stebėti, kad nustatytų jungtinių viešųjų pirkimų galimybes.

Bet koks planuojamas bendradarbiavimas arba sinergija svarbiose srityse turėtų būti grindžiami išankstine sąnaudų ir naudos analize, kurios metu, be kita ko, būtų nustatomi poreikiai, efektyvumo ir supaprastinimo galimybės, lankstumo praradimas, išteklių, kurių reikia koordinavimui ir kontrolės priemonėms, bei poveikis žmogiškiems ištekliams.

Bendrosios įmonės yra skatinamos ieškoti naujų bendradarbiavimo ir jungtinių veiksmų galimybių, susijusių su jų pagrindine veikla.

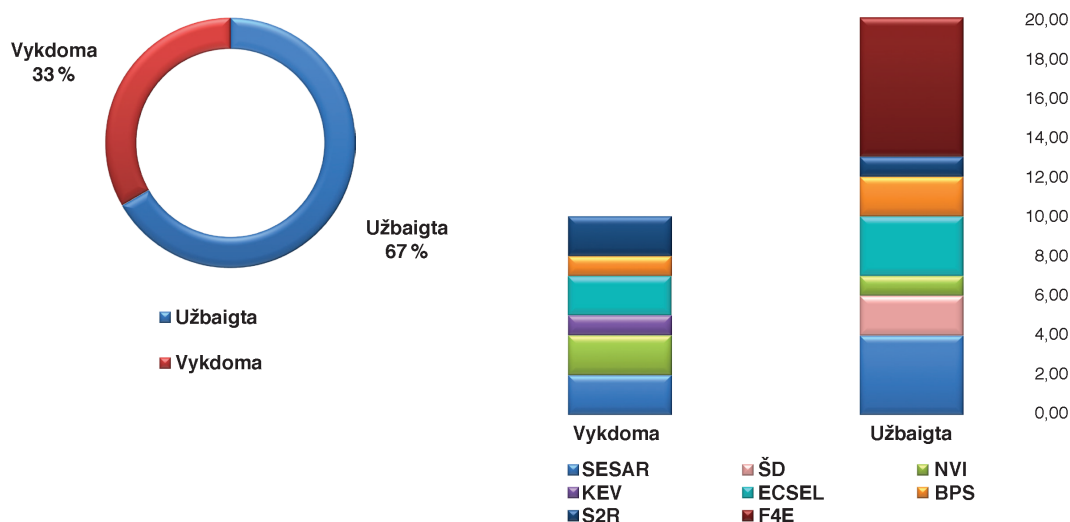
Bendrosios įmonės imasi tolesnių veiksmų dėl ankstesniais metais audito nustatytų faktų

2.44. Dauguma atvejų bendrosios įmonės ėmėsi taisomųjų veiksmų, siekdamos atsižvelgti į mūsų ankstesnių metų specialiosiose metinėse ataskaitose pateiktas pastabas ir komentarus. Išsamesnę informaciją galima rasti mūsų nuomonių 3 skyriaus prieduose.

2.45. 2.2 diagramoje parodyta, kad dėl 30 pastabų, į kurias nebuvo atsižvelgta 2017 m. pabaigoje, 2018 m. taisomieji veiksmai buvo vykdomi, todėl į 20 pastabų (67 %) gali būti atsižvelgta, o į 10 pastabų (33 %) vis dar nebuvo atsižvelgta 2018 m. pabaigoje.

2.2 diagrama

Bendrųjų įmonių pastangos, siekiant atsižvelgti į ankstesnių metų pastabas

KITŲ NAUJAUSIŲ AUDITO RŪMŲ PRODUKTŲ, KURIUOSE DAUGIAUSIA DĖMESIO SKIRIAMA BENDROSIOMS ĮMONĖMS, AUDITO REZULTATAI

2.46. Be metinės audito ataskaitos, susijusios su bendrųjų įmonių metinėmis finansinėmis ataskaitomis, 2018 m. taip pat parengėme specialiąsias audito ataskaitas, kuriose buvo aptariamos bendrosios įmonės (žr. 2.3 diagramą).

2.3 diagrama

Audito Rūmų neseniai paskelbtų kitų su bendrosiomis įmonėmis susijusių produktų audito rezultatai

Audito Rūmų specialioji ataskaita Nr. 28/2018:
Dauguma programoje „Horizontas 2020“ įgyvendintų priemonių palengvino paramos gavėjų dalią, tačiau vis dar yra tobulintinų sričių

Pagal programą „Horizontas 2020“ teikiamas finansavimas tyrėjams, tyrimų institutams, universitetams, privacioms bendrovėms ir viešosioms įstaigoms – arba individualiai arba per bendrus mokslinių tyrimų projektus vykdančius konsorciumus. Ši programa, kurios biudžetas 2014–2020 m. sudaro 76,4 milijardo eurų, yra didžiausia viešoji mokslinių tyrimų ir inovacijų programa pasaulyje.

Mūsų audito metu buvo tikrinama, ar šie pakeitimai, atlikti įgyvendinant programą „Horizontas 2020“, buvo veiksmingi mažinant administracinę naštą naudos gavėjams. Mes padarėme išvadą, kad dauguma supaprastinimo priemonių buvo veiksmingos, nors ne visi veiksmai davė norimą rezultatą ir vis dar yra gerinimo galimybių. Paramos gavėjams reikia daugiau naudotojams suprantamų rekomendacijų ir priemonių, o Komisija turi atlikti tolesnius naujų finansavimo schemų tinkamumo ir panaudojimo bandymus. Stabilios taisyklės taip pat yra svarbios ir, nors paramos gavėjai geba prisitaikyti prie sudėtingumo, dėl dažnų gairių pakeitimų jiems gali kilti painiava ir atsirasti neuztikrintumas.

Išsamią informaciją apie audito išvadas, susijusias rekomendacijas ir audituojamo subjekto atsakymą galima rasti EAR interneto svetainėje eca.europa.eu

Audito Rūmų specialioji ataskaita Nr. 11/2019:
ES reglamentavimas siekiant modernizuoti oro eismo valdymą kuria pridėtinę vertę, tačiau finansavimas iš esmės nebuvo būtinas

2005 m. ES pradėjo vykdyti programą, kuri yra žinoma kaip SESAR, kuria siekiama visoje Europoje suderinti ir modernizuoti oro eismo valdymo (OEV) sistemas ir procedūras. Šios sistemos tradiciškai buvo kuriamos nacionaliniu lygmeniu. 2005–2020 m. laikotarpiu ES programai SESAR iš viso įsipareigojo skirti 3,8 milijardo eurų, iš kurių 2,5 milijardo eurų buvo numatyta tokių sistemų ir procedūrų diegimui remti.

Šio audito metu mes peržiūrėjome ES intervenciją į Europos vienos bendros oro erdvės (SES) iniciatyvos technologinio ramsčio – SESAR parengimo darbui etapą. Mes padarėme bendrą išvadą, kad ES reglamentavimo intervencija bendrų projektų forma sukūrė pridėtinę vertę. Tačiau mes taip pat nustatėme, kad ES finansavimas remiant OEV modernizavimą buvo iš esmės nebūtinasis ir kad finansavimo valdymas turėjo keletą trūkumų. Mes taip pat teikiame keletą rekomendacijų Europos Komisijai, siekdami padėti pagerinti jos paramą OEV modernizavimui.

Išsamią informaciją apie audito išvadas, susijusias rekomendacijas ir audituojamo subjekto atsakymą galima rasti EAR interneto svetainėje eca.europa.eu

2018 m. padėties apžvalga:
Siekiant sėkmingo transporto sektoriaus Europos Sąjungoje. Uždaviniai, kuriuos reikia išspręsti

Šioje padėties apžvalgoje aprašyta ir analizuojama, ką ES daro transporto srityje. Mes daugiausia dėmesio skiriame iš ES biudžeto finansuotoms infrastruktūros investicijoms ir pateikiame įvairias temas, kurias nustatėme neseniai atliktų auditų metu penkių pagrindinių transporto rūšių atveju: kelių, geležinkelių, oro, vidaus vandens kelių ir jūrų.

Nustatėme, kad ES padarė pažangą infrastruktūros plėtojimo srityje ir atveriant vidaus transporto rinką, tačiau taip pat įspėjame, kad ES turi atsižvelgti į šešis pagrindinius su keliais susijusius sunkumus, siekiant geresnio judumo Sąjungoje. Tai apima tikslų ir prioritetus su turimais ištekliais suderinimą, geresnį planavimą, infrastruktūros priežiūrą, veiksmingas vykdymo užtikrinimo priemones, krovinių atitraukimą nuo kelių transporto ir ES pridėtinės vertės užtikrinimą.

Teikiant aiškią ir prieinamą informaciją suinteresuotiesiems subjektams ir suinteresuotiesiems šalims, šia padėties apžvalga siekiama paskatinti suinteresuotuosius subjektus pagerinti veiksmus ir (arba) juos geriau koordinuoti, kad būtų sukurta pridėtinė vertė ES pastangoms įgyvendinant transporto politikos tikslus.

Išsamią informaciją apie audito išvadas, susijusias rekomendacijas ir audituojamo subjekto atsakymą galima rasti EAR interneto svetainėje eca.europa.eu

Šaltinis: Audito Rūmai.

3 SKYRIUS**ES BENDRŲJŲ ĮMONIŲ PATIKINIMO PAREIŠKIMAI****3.1. Patikinimo pareiškimus patvirtinanti informacija****Pagrindas pareikšti nuomones**

3.1.1. Auditą atlikome remdamiesi IFAC tarptautiniais audito standartais (TAS) ir etikos kodeksais ir INTOSAI tarptautiniais aukščiausiųjų audito institucijų standartais (TAAIS). Mūsų pagal šiuos standartus nustatytos pareigos plačiau apibūdintos mūsų ataskaitos skirsnyje „Auditoriaus atsakomybė“. Pagal Tarptautinių buhalterijų etikos standartų valdybos Buhalterijų profesionalų etikos kodeksą (IESBA kodeksą) bei mūsų auditui svarbius etinius reikalavimus mes esame nepriklausomi ir atlikome kitas savo etines pareigas laikydamiesi šių reikalavimų ir IESBA kodekso. Esame įsitikinę, kad savo nuomonei pagrįsti surinkome pakankamus ir tinkamus audito įrodymus.

Vadovybės ir už valdymą atsakingų asmenų atsakomybė

3.1.2. Pagal SESV 310–325 straipsnius ir bendrųjų įmonių finansinius reglamentus bendrųjų įmonių vadovybės yra atsakingos už finansinių ataskaitų parengimą ir pateikimą, laikantis tarptautiniu mastu pripažintų viešojo sektoriaus apskaitos standartų, bei už jose atspindimų operacijų teisėtumą ir tvarkingumą. Ši atsakomybė apima vidaus kontrolės priemonių nustatymą, vykdymą ir palaikymą, siekiant parengti ir pateikti finansinės būklės ataskaitas, kuriose nėra reikšmingų dėl sukčiavimo ar klaidų atsiradusių iškraipymų. Vadovybė taip pat privalo užtikrinti, kad finansinės būklės ataskaitose atspindima veikla, finansinės operacijos ir informacija atitiktų jas reglamentuojančius teisės aktus.

3.1.3. Rengiant finansines ataskaitas, vadovybė yra atsakinga už bendrųjų gebėjimo toliau užtikrinti veiklos tęstinumą vertinimą, už deramą su tęstinumu susijusių dalykų atskleidimą ir už veiklos tęstinumo prielaidos taikymą apskaitai, nebent vadovybė ketina likviduoti subjektą ar nutraukti operacijas arba yra priversta tą padaryti, neturėdama kitos realios išeities.

3.1.4. Už valdymą atsakingi asmenys vykdo bendrųjų įmonių finansinės atskaitomybės proceso priežiūrą.

Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų ir atspindimų operacijų auditą

3.1.5. Mūsų tikslai yra gauti pakankamą patikinimą dėl to, ar bendrųjų įmonių finansinėse ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų, o jose atspindimos operacijos yra teisėtos ir tvarkingos, bei, remiantis mūsų auditu, pateikti Europos Parlamentui ir Tarybai patikinimo pareiškimus dėl finansinių ataskaitų patikimumo bei jose atspindimų operacijų teisėtumo ir tvarkingumo. Pakankamas patikinimas užtikrina aukštą patikinimo lygį, tačiau jis nėra garantija, kad audito metu bus visuomet nustatyti reikšmingi iškraipymai ar neatitikties atvejai. Tokius atvejus gali nulemti sukčiavimas ar klaidos ir jie laikomi reikšmingais jei, imant atskirai ar subendrinus, galima pagrįstai tikėtis, jog jie darys įtaką naudotojų ekonominiams sprendimams, priimtiems remiantis šiomis finansinėmis atskaitomis.

3.1.6. Kalbant apie pajamas, mes tikriname iš Komisijos, kitų partnerių ar dalyvaujančių šalių gautus įnašus ir vertiname bendrųjų įmonių kitų pajamų, jei tokių yra, surinkimo procedūras.

3.1.7. Išlaidų srityje tikriname mokėjimų operacijas, kai išlaidos buvo padarytos, užregistruotos ir patvirtintos. Šis nagrinėjimas apima visas mokėjimų kategorijas (įskaitant mokėjimus išsigyjant turtą), išskyrus avansus jų išmokėjimo momentu. Išankstiniai mokėjimai tikrinami tuo metu, kai lėšų gavėjas pateikia jų tinkamo panaudojimo įrodymą ir kai BĮ sutinka su tuo įrodymu ir patvirtina išankstinį mokėjimą tais pačiais arba vėlesniais metais.

3.1.8. Pagal TAS ir TAAIS per visą auditą mes remiamės profesine nuovoka ir laikomės profesinio skepticizmo principo. Mes taip pat:

- Nustatome ir vertiname reikšmingų dėl sukčiavimo ar klaidų atsiradusių finansinių ataskaitų iškraipymų ir reikšmingo operacijų neatitikimo Europos Sąjungos teisinio pagrindo reikalavimams riziką, parengti ir atlikti audito procedūras, kurių buvo imtasi atsižvelgiant į šią riziką, bei gauti savo nuomonėms pagrįsti skirtus pakankamus ir tinkamus audito įrodymus. Dėl sukčiavimo atsiradusio reikšmingo iškraipymo arba neatitikties neaptikimo rizika yra didesnė nei dėl klaidų atsiradusio iškraipymo neaptikimo rizika, kadangi sukčiavimas gali apimti sąmokslą, klastojimą, tyčinio pobūdžio neveikimą, klaidingų duomenų pateikimą arba vidaus kontrolės nepaisymą.
- Susipažįstame su auditui svarbiomis vidaus kontrolės priemonėmis tam, kad galėtume nustatyti pagal esamas aplinkybes tinkamas audito procedūras, bet ne tam, kad pareikštume nuomonę dėl vidaus kontrolės veiksmingumo.

- Įvertiname taikomų apskaitos metodų tinkamumą ir vadovybės atliktų apskaitinių įvertinimų ir susijusios informacijos pagrįstumą.
- Darome išvadą dėl vadovybės apskaitos veiklos tęstinumo principo tinkamumo ir, remiantis gautais audito įrodymais, nustatyti, ar egzistuoja reikšmingas su įvykiais arba sąlygomis susijęs netikrumas, dėl kurio gali kilti didelių abejonių dėl BĮ gebėjimo toliau užtikrinti veiklos tęstinumą. Jei darome išvadą, kad reikšmingas netikrumas egzistuoja, privalome atkreipti dėmesį savo auditoriaus ataskaitoje į susijusią atskleidžiamą informaciją finansinėse ataskaitose arba, jei tokia atskleidžiama informacija yra netinkama, pakeisti savo nuomonę. Mūsų išvados pagrįstos audito įrodymais, gautais iki mūsų auditoriaus ataskaitos pateikimo dienos. Tačiau dėl būsimų įvykių arba sąlygų subjektas gali daugiau neužtikrinti veiklos tęstinumo.
- Įvertiname bendrą finansinių ataskaitų pateikimą, struktūrą ir turinį, įskaitant atskleidžiamą informaciją, ir tai, ar finansinėse ataskaitose operacijos ir įvykiai pateikti teisingai.
- Gauname pakankamų ir tinkamų audito įrodymų, susijusių su finansine informacija apie bendrąsias įmones, kad galėtume pateikti nuomonę dėl finansinių ataskaitų ir jose atspindimų operacijų. Esame atsakingi už vadovavimą auditui, jo priežiūrą ir vykdymą. Mes ir toliau esame vieninteliai atsakingi už mūsų audito nuomones.
- Atitinkamais atvejais atsižvelgiame į su bendrųjų įmonių metinėmis finansinėmis ataskaitomis susijusį nepriklausomo išorės auditoriaus darbą, kaip nustatyta ES Finansinio reglamento 208 straipsnio 4 dalyje ⁽¹³⁾.

3.1.9. Be kita ko, vadovybei pranešame apie planuojamą audito apimtį ir tvarkaraštį bei reikšmingus audito metu nustatytus faktus, taip pat apie bet kokius reikšmingus vidaus kontrolės trūkumus, kuriuos mes nustatome savo audito metu.

3.1.10. Iš tų dalykų, kurie buvo pranešti bendrosioms įmonėms, nustatome tuos dalykus, kurie buvo svarbiausi einamojo laikotarpio finansinių ataskaitų auditui ir kurie todėl yra pagrindiniai audito dalykai. Mes apibūdiname šiuos dalykus mūsų auditoriaus ataskaitoje, nebent remiantis teisės aktu ar reglamentu tokio dalyko neleidžiama viešai atskleisti arba kai mes ypač retomis aplinkybėmis nustatome, kad dalykas neturėtų būti pateiktas mūsų ataskaitose, kadangi pagrįstai galima tikėtis, jog neigiamos tokio veiksmo pasekmės nusvers tokio pateikimo viešojo intereso naudą.

⁽¹³⁾ Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012.

ES BENDRAŠIAS PROGRAMAS ĮGYVENDINANČIOS BENDROSIOS ĮMONĖS

3.2. **Bendro Europos dangaus oro eismo valdymo mokslinių tyrimų bendroji įmonė (SESAR)**

3.2.1. Briuselyje įsikūrusi bendro Europos dangaus oro eismo valdymo mokslinių tyrimų (SESAR) BĮ buvo įsteigta 2007 m. vasario mėn. aštuonerių metų laikotarpiui ⁽¹⁴⁾ (SESAR I). 2014 m. birželio mėn. Taryba iš dalies pakeitė steigimo reglamentą ir pratęsė BĮ veiklą laikotarpiui iki 2024 m. gruodžio 31 d. ⁽¹⁵⁾ (SESAR 2020).

3.2.2. SESAR BĮ yra viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės pagrindu veikiantis subjektas, skirtas plėtoti ir diegti modernią oro eismo valdymo (OEV) sistemą Europoje. Jos steigėjai yra Europos Komisijos (DG MOVE) atstovaujama Europos Sąjunga (ES) ir Europos saugios oro navigacijos organizacija (Eurokontrolė) ⁽¹⁶⁾. 2015 m. paskelbus kvietimą pareikšti susidomėjimą, BĮ narėmis tapo 19 aviacijos sektoriaus viešųjų ir privačių subjektų. Tai – orlaivių gamintojai, antžeminės ir aviacinės įrangos gamintojai, oro navigacijos paslaugų teikėjai ir oro uostų paslaugų teikėjai.

3.2.3. 1 lentelėje pateikti pagrindiniai BĮ duomenys ⁽¹⁷⁾.

1 lentelė

Pagrindiniai BĮ duomenys

	2018 m.	2017 m.
Biudžetas mokėjimų asignavimais (milijonais eurų)	94,8	90,9
Biudžetas išsipareigojimų asignavimais (milijonais eurų)	129,5	109,9
Turimas mokėjimų biudžetas (milijonais eurų) ⁽¹⁾	166,3	213
Turimas išsipareigojimų biudžetas (milijonais eurų) ⁽¹⁾	175,9	130,9
Iš viso darbuotojų gruodžio 31 d. ⁽²⁾	42	40

⁽¹⁾ Turimą biudžetą sudaro ankstesnių metų nepanaudoti asignavimai, kuriuos BĮ einamaisiais metais iš naujo įtraukė į biudžetą.

⁽²⁾ Darbuotojai – pareigūnai, laikinieji darbuotojai, sutartininkai ir komandiruoti nacionaliniai ekspertai.

Šaltinis: BĮ pateikti duomenys.

NUOMONĖ

3.2.4. Mes auditavome:

- BĮ metines finansines ataskaitas, kurias sudaro 2018 m. gruodžio 31 d. pasibaigusiu finansinių metų finansinės būklės ⁽¹⁸⁾ ir biudžeto vykdymo ⁽¹⁹⁾ ataskaitos;
- šiose ataskaitose atspindimų operacijų teisėtumą ir tvarkingumą, kaip to reikalauja Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 287 straipsnis.

⁽¹⁴⁾ 2007 m. vasario 27 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 219/2007 dėl bendros įmonės naujos kartos Europos oro eismo valdymo sistemai (SESAR) sukurti įsteigimo (OL L 64, 2007 3 2, p. 1).

⁽¹⁵⁾ 2014 m. birželio 16 d. Tarybos reglamentas (ES) Nr. 721/2014, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 219/2007 dėl bendros įmonės naujos kartos Europos oro eismo vadybos sistemai (SESAR) sukurti įsteigimo siekiant pratęsti bendros įmonės veiklą iki 2024 m. (OL L 192, 2014 7 1, p. 1).

⁽¹⁶⁾ Eurokontrolė yra tarptautinė organizacija, priklausanti 41 valstybei narei. ES perdavė Eurokontrolėi dalį savo įgaliojimų, susijusių su Bendro Europos dangaus reglamentais, ir padarė ją pagrindine visos Europos oro eismo koordinuojančia ir planuojančia organizacija. Pati ES yra Eurokontrolės signatarė ir visos ES valstybės narės yra Eurokontrolės narės.

⁽¹⁷⁾ Daugiau informacijos apie BĮ kompetenciją ir veiklą pateikta jos interneto svetainėje: www.sesarju.eu.

⁽¹⁸⁾ Finansinės būklės ataskaitas sudaro balansas, finansinių rezultatų ataskaita, pinigų srautų lentelė, grynojo turto pokyčių ataskaita, svarbių apskaitos metodų santrauka ir kita aiškinamoji informacija.

⁽¹⁹⁾ Biudžeto vykdymo ataskaitas sudaro ataskaitos, kuriose suvestos visos biudžetinės operacijos, ir aiškinamoji informacija.

Finansinių ataskaitų patikimumas

Nuomonė dėl finansinių ataskaitų patikimumo

3.2.5. Mūsų nuomone, 2018 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių finansinių metų BĮ finansinėse ataskaitose BĮ finansinė būklė 2018 m. gruodžio 31 d. bei tą dieną pasibaigusių finansinių metų operacijų ir pinigų srautų rezultatai bei grynojo turto pokyčiai visais reikšmingais aspektais yra pateikti teisingai, kaip to reikalauja jos finansinis reglamentas ir Komisijos apskaitos pareigūno priimtos apskaitos taisyklės. Jos pagrįstos tarptautiniu mastu pripažintais viešojo sektoriaus apskaitos standartais.

*Finansinėse ataskaitose atspindimų operacijų teisėtumas ir tvarkingumas***Pajamos**

Nuomonė dėl finansinėse ataskaitose atspindimų pajamų teisėtumo ir tvarkingumo

3.2.6. Mūsų nuomone, 2018 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių finansinių metų finansinėse ataskaitose atspindimos pajamos visais reikšmingais aspektais yra teisėtos ir tvarkingos.

Mokėjimai

Nuomonė dėl finansinėse ataskaitose atspindimų mokėjimų teisėtumo ir tvarkingumo

3.2.7. Mūsų nuomone, 2018 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių finansinių metų finansinėse ataskaitose atspindimi mokėjimai visais reikšmingais aspektais yra teisėti ir tvarkingi.

3.2.8. Toliau pateiktos pastabos šios Audito Rūmų nuomonės nekeičia.

Pastabos dėl SESAR I biudžeto vykdymo

3.2.9. 2016 m. gruodžio mėn. SESAR 1 programa buvo formaliai užbaigta, o paskutinis galutinis dotacijos mokėjimas buvo atliktas 2017 m. gruodžio mėn.

3.2.10. 2 lentelėje pateikiama SESAR 1 skirtų narių įnašų 2018 m. pabaigoje apžvalga.

2 lentelė

SESAR I skirti narių įnašai*(milijonais eurų)*

Nariai	Narių įnašai (pagal steigimo reglamentą)			Narių įnašai (2018 m. gruodžio 31 d.)				
	Pagrindinė veikla	Papildoma veikla ⁽¹⁾	Iš viso	Grynieji pinigai	Patvirtinti nepinigi- niai įnašai	Pateikti, nepatvirtinti nepiniginiai įnašai	Piniginiai įnašai papildomai veiklai	Iš viso
ES (DG MOVE)	700,0	N. d.	700,0	634,1	0,0	0,0	N. d.	634,1
Eurokontrolė	700,0	N. d.	700,0	137,8	422,9	0,0	N. d.	560,7
Pramonės nariai	584,3	N. d.	584,3	25,5	513,6	0,0	N. d.	539,1
Iš viso	1 984,3	N. d.	1 984,3	797,4	936,5	0,0	N. d.	1 733,9

⁽¹⁾ Papildoma veikla nėra įtraukta į Audito Rūmų audito apimtį.

Šaltinis: BĮ pateikti duomenys.

3.2.11. Ankstesnių metų 40 milijonų eurų vertės nepanaudoti mokėjimų asignavimai buvo perkelti į 2018 m. kompensuoti piniginių įnašų, gautų iš SESAR 1 pramonės narių ⁽²⁰⁾, perteklių ir apmokėti pavėlavusias, bet vis dar pateisinamas BP 7 ir TEN-T projektų išlaidų deklaracijas. Tačiau 2018 m. pabaigoje tik 1,8 milijono eurų (5 %) šių asignavimų galėjo būti panaudoti šiems taisomiesiems mokėjimams, 20 milijonų eurų (50 %) turėjo būti panaikinti, o 18,2 milijono eurų (45 %) buvo perkelti į 2019 m.

3.2.12. 2018 m. pabaigoje, SESAR I programos užbaigimo etape, BĮ vis dar rodė didelę atvirų įsipareigojimų (mokėjimų prievolių) – 61,4 milijono eurų sumą. Kadangi programa buvo užbaigta 2016 m. pabaigoje, o paskutinis dotacijos mokėjimas buvo atliktas 2017 m. pabaigoje, šie BĮ skirti ištekliai nebuvo panaudoti iki galo.

Pastaba dėl SESAR 2020 biudžeto vykdymo

3.2.13. 3 lentelėje pateikiama SESAR 2020 skirtų narių įnašų 2018 m. pabaigoje apžvalga.

3 lentelė

SESAR 2020 skirti narių įnašai

(milijonais eurų)

Nariai	Narių įnašai (pagal steigimo reglamentą)			Narių įnašai (2018 m. gruodžio 31 d.)				
	Pagrindinė veikla	Papildoma veikla ⁽¹⁾	Iš viso	Grynieji pinigai	Patvirtinti nepiniginiai įnašai	Pateikti, nepatvirtinti nepiniginiai įnašai	Piniginiai įnašai papildomai veiklai	Iš viso
ES (DG MOVE)	585,0	N. d.	585,0	216,9	0,0	0,0	N. d.	216,9
Eurokontrolė	500,0	N. d.	500,0	11,9	59,6	60,1	N. d.	131,6
Pramonės nariai	500,0	N. d.	500,0	2,5	54,6	60,1	N. d.	117,2
Iš viso	1 585,0	N. d.	1 585,0	231,3	114,2	120,2	N. d.	465,7

⁽¹⁾ Papildoma veikla nėra įtraukta į Audito Rūmų audito apimtį.

Šaltinis: BĮ pateikti duomenys.

3.2.14. 2018 m. pabaigoje BĮ atitinkamai įgyvendino 81 % ir 61 % įsipareigojimų ir mokėjimų asignavimų, skirtų programos „Horizontas 2020“ projektams, ir panaikino apie 44,6 milijono eurų (35 %) programai „Horizontas 2020“ skirtų mokėjimų asignavimų.

3.2.15. Programai „Horizontas 2020“ 2018 m. skirtų mokėjimų asignavimų žemas įgyvendinimo ir aukštas panaikinimo lygiai buvo daugiausia susiję su BĮ:

- konservatyviu biudžeto planavimu, atsižvelgiant pavėluoto metinio finansinio įgyvendinimo susitarimų gavimo riziką,
- biudžeto planavimo ir stebėjimo metodu, visapusiškai neatsižvelgiant į ankstesnių metų nepanaudotus mokėjimų asignavimus, kurie buvo vėl įtraukti į einamųjų metų biudžetą.

Pastaba dėl vidaus kontrolės priemonių

3.2.16. BĮ nustatė patikimas *ex ante* kontrolės procedūras, pagrįstas finansų ir veiklos dokumentų peržiūra. BP 7 tarpinių ir galutinių mokėjimų *ex post* auditus pas paramos gavėjus atlieka BĮ, tuo tarpu už programos „Horizontas 2020“ mokėjimų *ex post* auditus yra atsakinga Komisijos bendra audito tarnyba. 2018 m. pabaigoje BĮ pranešti likutiniai *ex post* auditų lygiai sudarė 1,29 % BP 7 atveju ir 1,33 % – programos „Horizontas 2020“ atveju ⁽²¹⁾.

⁽²⁰⁾ Reglamento (EB) Nr. 219/2007, su pakeitimais, padarytais reglamentu (ES) Nr. 721/2014, priede pateiktų SESAR BĮ įstatų 13 ir 25 straipsniai ir BĮ individualiųjų sutarčių su pramonės nariais 4 straipsnis.

⁽²¹⁾ SESAR BĮ 2018 m. metinė veiklos ataskaita, 173 ir 176 punktai.

Pastaba dėl patikimo finansų valdymo ir veiksmingumo

3.2.17. Atsižvelgiant į DG MOVE įgaliojimų suteikimo susitarimą, 2018 m. sausio mėn. SESAR BĮ paskelbė atvirą kvietimą teikti pasiūlymus dėl bepiločių orlaivių eismo valdymo Europoje tyrimų ir demonstracijų („U-Space“ kvietimas). Didžiausia dotacijos suma (9,5 milijono eurų) buvo finansuojama Komisijos EITP lėšomis. Nors su kvietimu susijusios sutarties skyrimo kriterijai iš esmės atitiko EITP reglamente nurodytas gaires, nustatėme keletą skyrimo kriterijų ir jų subkriterijų dubliavimosi ir neatitikimų. Dėl to gali iškilti rizika dotacijos bendro veiksmingumo vertinimo procesui, ir tai turi būti išnagrinėta kvietimo projekto ir parengiamajame etape.

Atsižvelgimas į ankstesnių metų pastabas

3.2.18. Taisomųjų veiksmų atsižvelgiant į Audito Rūmų ankstesnių metų pastabas apžvalga pateikta *priede*.

PRIEDAS

Atsižvelgimas į praėjusių metų pastabas

Metai	Audito Rūmų pastabos	Taisomojo veiksmo būklė (užbaigtas / vykdomas / neįvykdytas / n. d.)
2017	<p>SESAR 1 įsipareigojimų ir mokėjimų asignavimų įgyvendinimo lygis atitinkamai buvo 11 % ir 68 %. Tokius žemus SESAR 1 įgyvendinimo lygius nulėmė šie veiksniai:</p> <ul style="list-style-type: none"> — 2016 m. gruodžio mėn. SESAR 1 programa buvo formaliai užbaigta, o paskutinis mokėjimas buvo atliktas 2017 m. gruodžio mėn. Nepaisant to, BĮ iki 2017 m. pabaigos turėjo užtikrinti pakankamai BP 7 lėšų, kad būtų galima kompensuoti piniginių įnašų, gautų iš SESAR 1 pramonės narių, perteklių ir išmokėti pavėlavusias, bet vis dar pateisinamas išlaidų deklaracijas dėl dar nebaigtų BP 7 projektų. — Planuodama ir stebėdama naujų įsipareigojimų asignavimų ir mokėjimų asignavimų poreikį SESAR 1 biudžetui, BĮ taikė konservatyvų metodą ir neatsižvelgė į numatomas maždaug 17 milijonų eurų asignuotąsias pajamas iš susigrąžinimų, susijusių su SESAR 1 projektais (klaidų pataisymai po <i>ex post</i> auditų, nesutvarkyti atviri išankstiniai mokėjimai ir pan.). 	Užbaigtas
2017	2017 m. pabaigoje Komisijos bendrose „Horizontas 2020“ dotacijų valdymo ir stebėjimo priemonėse nebuvo užbaigti specialūs pakeitimai, būtini norint tvarkyti BĮ nepiniginius įnašus.	Užbaigtas
2017	2017 m. pabaigoje užbaigiant SESAR 1 programą, BĮ turėjo panaikinti 30 milijonų eurų (19 %) nepanaudotų įsipareigojimų, susijusių su patikslintais ar panaikintais SESAR 1 projektais. Todėl metų pabaigoje BĮ dar atviri SESAR 1 dotacijų mokėjimų įsipareigojimai sudarė apie 47 milijonus eurų.	Vykdomas
2017	Pirkdama iš oro erdvės civilinių naudotojų su SESAR 2020 veikla susijusias pagalbines paslaugas, BĮ darė prielaidą, jog finansinį rezultatą sudaro paprastas (aritmetinis) gautų dienos tarifų, taikomų įvairioms ekspertų kategorijoms, finansinių pasiūlymų vidurkis. Tas pats metodas buvo taikomas visoms dalims. Iš tikrųjų, apskaičiuojant finansinį rezultatą, konkurencingesnis ir veiksmingesnis sprendimas būtų taikyti svertinį vidurkį. Kiekvienos ekspertų kategorijos atveju, svertinis koeficientas turėtų būti pagrįstas labiausiai tikėtiniu darbo dienų skaičiumi, reikalingu atlikti konkrečias atitinkamos dalies paslaugas.	Užbaigtas
2017	BĮ metines finansines ataskaitas tikrinęs išorės auditorius nustatė trūkumų BĮ finansų kontrolės procedūrose. Tokią padėtį iš esmės nulėmė BĮ taikomas sudėtingas finansinio reglamentavimo pagrindas, svarbių už finansinius reikalus atsakingų darbuotojų išėjimas ir dėl to susidaręs pernelyg didelis darbo krūvis finansų departamente.	Užbaigtas
2017	Atsižvelgdama į BĮ vertintojų pateiktas rekomendacijas, 2018 m. gegužės mėn. SESAR administracinė valdyba patvirtino veiksmų planą. Veiksmų planas apima įvairius veiksmus, kuriuos turi įgyvendinti BĮ; su kai kuriais iš jų susijusi veikla jau pradėta, dauguma jų turėtų būti įgyvendinti 2018 m. ir 2019 m. pirmąjį ketvirtį, o kai kurie iš jų bus nagrinėjami kitą programavimo laikotarpį.	Vykdomas

Bendrosios įmonės atsakymas

3.2.12. Šiame kontekste svarbu pažymėti, kad bendras programos SESAR 1 įgyvendinimo lygis yra 89,9 %.

3.2.15. BĮ SESAR norėtų pabrėžti, kad toks nepanaudotų mokėjimų asignavimų iš ankstesnių metų tvarkymas yra tiesioginis finansinių sąlygų, kuriomis bendroji įmonė turi veikti, padarinys.

3.2.17. BĮ SESAR norėtų atkreipti dėmesį į tai, kad programos „U-Space“ kvietimas teikti pasiūlymus surengtas griežtai laikantis tiek konkrečių EITP reikalavimų, tiek geriausios praktikos. Tai padėjo užtikrinti platus bendradarbiavimas su INEA rengiant kvietimą teikti pasiūlymus. Be to, visa galima rizika, kad vertinimo subkriterijai bus aiškinami nevienodai, visiškai sumažinta dar prieš pradėdant vertinimą. Prieš vertinimą surengti ekspertų susitikimai, kad būtų išvengta nesusipratimų, dėl kurių galėjo būti padarytos neteisingos prielaidos ir vertinimai.

3.3. Bendroji įmonė „Švarus dangus“ („Švarus dangus“)

Įvadas

3.3.1. Briuselyje įsikūrusi BĮ, skirta įgyvendinti aeronautikos srities jungtinę technologijų iniciatyvą (BĮ „Švarus dangus“), buvo įsteigta 2007 m. gruodžio mėn. pagal septintąją bendrąją mokslinių tyrimų programą (BP 7) dešimties metų laikotarpiui („Švarus dangus 1“) ⁽²²⁾. 2014 m. gegužės 6 d. Taryba pratęsė BĮ veiklą laikotarpiui iki 2024 m. gruodžio 31 d. („Švarus dangus 2“) ⁽²³⁾.

3.3.2. BĮ „Švarus dangus“ yra sveikatos mokslinių tyrimų ir inovacijų viešojo ir privataus sektorių partnerystė. Pagal naująjį reglamentą BĮ steigėjai yra Europos Sąjunga (ES), kuriai atstovauja Komisija (DG RTD), ir privatieji nariai, kuriuos sudaro integruotųjų technologijų parodomųjų pavyzdžių padalinių (ITPPP), naujoviškų orlaivių demonstravimo platformų (NODP) ir horizontaliųjų pramonės sričių lyderiai ir asocijuotieji nariai. Be to, BĮ bendradarbiauja su pramonės sektoriaus „pagrindiniais partneriais“, kurie atrenkami per atvirus ir konkursinius kvietimus teikti pasiūlymus ⁽²⁴⁾. Šiems partneriams suteiktas privataus nario statusas pagal „Švarus dangus 2“ steigimo reglamentą.

3.3.3. 1 lentelėje pateikti pagrindiniai BĮ duomenys ⁽²⁵⁾.

1 lentelė

Pagrindiniai BĮ duomenys

	2018 m.	2017 m.
Biudžetas mokėjimų asignavimais (milijonais eurų)	336,4	203
Biudžetas išpareigojimų asignavimais (milijonais eurų)	294,6	201,1
Turimas mokėjimų biudžetas (milijonais eurų) ⁽¹⁾	343,8	243,7
Turimas išpareigojimų biudžetas (milijonais eurų) ⁽¹⁾	371,1	313,6
Iš viso darbuotojų gruodžio 31 d. ⁽²⁾	40	41

⁽¹⁾ Turimą biudžetą sudaro ankstesnių metų nepanaudoti asignavimai, kuriuos BĮ einamaisiais metais iš naujo įtraukė į biudžetą.

⁽²⁾ Darbuotojai – pareigūnai, laikinieji darbuotojai, sutartininkai ir komandiruoti nacionaliniai ekspertai.

Šaltinis: BĮ pateikti duomenys.

Patikinimo pareiškimą patvirtinanti informacija

NUOMONĖ

3.3.4. Mes auditavome:

- BĮ metines finansines ataskaitas, kurias sudaro 2018 m. gruodžio 31 d. pasibaigusį finansinių metų finansinės būklės ⁽²⁶⁾ ir biudžeto vykdymo ⁽²⁷⁾ ataskaitos;
- šiose ataskaitose atspindimų operacijų teisėtumą ir tvarkingumą, kaip to reikalauja Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 287 straipsnis.

⁽²²⁾ 2007 m. gruodžio 20 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 71/2008 dėl bendrosios įmonės „Švarus dangus“ įsteigimo (OL L 30, 2008 2 4, p. 1).

⁽²³⁾ 2014 m. gegužės 6 d. Tarybos reglamentas (ES) Nr. 558/2014, kuriuo įsteigiama bendroji įmonė „Švarus dangus 2“ (OL L 169, 2014 6 7, p. 77).

⁽²⁴⁾ 2008 m. 16 lyderių ir 66 asocijuotieji nariai dalyvavo BĮ „Švarus dangus“ pirmajame etape („Švarus dangus“ programoje). Pagal Tarybos reglamento (ES) Nr. 558/2014 priede pateiktą įstatų 4 straipsnio 6 dalį „Švarus dangus 1“ programos asocijuotieji nariai išlaiko savo statusą iki savo mokslinių tyrimų veiklos pabaigos ir ne vėliau kaip iki 2017 m. gruodžio 31 d. 2017 m. pasibaigus 2016 m. paskelbtam ketvirtajam kvietimui tapti pagrindiniais partneriais, BĮ užbaigė narių atranką ir stojimo procedūrą, per kurią į programą „Švarus dangus 2“ iš viso pritraukė daugiau kaip 230 juridinių asmenų. Šis skaičius apima 16 lyderių su jų asocijuotaisiais subjektais ir susijusiomis trečiosiomis šalimis bei atrinktus pagrindinius partnerius su jų asocijuotaisiais subjektais ir susijusiomis trečiosiomis šalimis.

⁽²⁵⁾ Daugiau informacijos apie BĮ kompetenciją ir veiklą pateikta jos interneto svetainėje www.cleansky.eu

⁽²⁶⁾ Finansinės būklės ataskaitas sudaro balansas, finansinių rezultatų ataskaita, pinigų srautų lentelė, grynojo turto pokyčių ataskaita, svarbių apskaitos metodų santrauka ir kita aiškinamoji informacija.

⁽²⁷⁾ Biudžeto vykdymo ataskaitas sudaro ataskaitos, kuriose suvestos visos biudžetinės operacijos, ir aiškinamoji informacija.

Finansinių ataskaitų patikimumas

Nuomonė dėl finansinių ataskaitų patikimumo

3.3.5. Mūsų nuomone, 2018 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių finansinių metų BĮ finansinėse ataskaitose BĮ finansinė būklė 2018 m. gruodžio 31 d. bei tą dieną pasibaigusių finansinių metų operacijų ir pinigų srautų rezultatai bei grynojo turto pokyčiai visais reikšmingais aspektais yra pateikti teisingai, kaip to reikalauja jos finansinis reglamentas ir Komisijos apskaitos pareigūno priimtos apskaitos taisyklės. Jos pagrįstos tarptautiniu mastu pripažintais viešojo sektoriaus apskaitos standartais.

*Finansinėse ataskaitose atspindimų operacijų teisėtumas ir tvarkingumas***Pajamos**

Nuomonė dėl finansinėse ataskaitose atspindimų pajamų teisėtumo ir tvarkingumo

3.3.6. Mūsų nuomone, 2018 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių finansinių metų finansinėse ataskaitose atspindimos pajamos visais reikšmingais aspektais yra teisėtos ir tvarkingos.

Mokėjimai

Nuomonė dėl finansinėse ataskaitose atspindimų mokėjimų teisėtumo ir tvarkingumo

3.3.7. Mūsų nuomone, 2018 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių finansinių metų finansinėse ataskaitose atspindimi mokėjimai visais reikšmingais aspektais yra teisėti ir tvarkingi.

3.3.8. Toliau pateiktos pastabos šios Audito Rūmų nuomonės nekeičia.

Pastaba dėl „Švarus dangus 1“ biudžeto vykdymo

3.3.9. 2 lentelėje pateikiama „Švarus dangus 1“ skirtų narių įnašų 2018 m. pabaigoje apžvalga.

2 lentelė

„Švarus dangus 1“ skirti narių įnašai

(milijonais eurų)

Nariai	Narių įnašai (pagal steigimo reglamentą)			Narių įnašai (2018 m. gruodžio 31 d.)				Iš viso
	Pagrindinė veikla	Papildoma veikla (1)	Iš viso	Grynieji pinigai	Patvirtinti nepinigi- niai įnašai	Pateikti, nepatvirtinti nepiniginiai įnašai	Piniginiai įnašai papildomai veiklai	
ES (DG RTD)	800,0	N. d.	800,0	800,0	0,0	0,0	N. d.	800,0
Pramonės nariai	600,0	N. d.	600,0	14,9	594,1	-0,7	N. d.	608,3
Iš viso	1 400,0	N. d.	1 400,0	814,9	594,1	-0,7	N. d.	1 408,3

(1) Papildoma veikla nėra įtraukta į Audito Rūmų audito apimtį.

Šaltinis: BĮ pateikti duomenys.

3.3.10. BĮ BP 7 programa buvo oficialiai baigta 2017 m., jos įgyvendinimo lygis siekia maždaug 100 %. 2018 m. BĮ vis dar vykdė apie 0,85 milijono eurų susigrąžinimų, susijusių su išankstinio finansavimo likučiu ir *ex post* audito rezultatais, procedūrą.

Pastaba dėl „Švarus dangus 2“ biudžeto vykdymo

3.3.11. 3 lentelėje pateikiama „Švarus dangus 2“ skirtų narių įnašų 2018 m. pabaigoje apžvalga.

3 lentelė

„Švarus dangus 2“ skirti narių įnašai

(milijonais eurų)

Nariai	Narių įnašai (pagal steigimo reglamentą)			Narių įnašai (2018 m. gruodžio 31 d.)				
	Pagrindinė veikla	Papildoma veikla ⁽¹⁾	Iš viso	Grynieji pinigai	Patvirtinti nepinigi- niai įnašai	Pateikti, nepatvirtinti nepiniginiai įnašai	Piniginiai įnašai papildomai veiklai	Iš viso
ES (DG RTD)	1 755,0	0,0	1 755,0	816,7	0,0	0,0	0,0	816,7
Pramonės nariai	1 228,5	965,3	2 193,8	14,1	273,9	157,6	801,7	1 247,3
Iš viso	2 983,5	965,3	3 948,8	830,8	273,9	157,6	801,7	2 064,0

⁽¹⁾ Papildoma veikla nėra įtraukta į Audito Rūmų audito apimtį.

Šaltinis: BĮ pateikti duomenys.

3.3.12. 2018 m. BĮ biudžete turimų įsipareigojimų ir mokėjimų asignavimų vykdymo lygiai buvo aukšti ir atitinkamai sudarė 99,2 % ir 97,3 %.

Pastaba dėl vidaus kontrolės priemonių

3.3.13. BĮ „Švarus dangus 2“ įdiegė *ex ante* kontrolės procedūras, paremtas finansinių ir veiklos dokumentų peržiūra. BP 7 tarpinių ir galutinių mokėjimų *ex post* auditus pas paramos gavėjus atlieka BĮ, tuo tarpu už programos „Horizontas 2020“ projektų išlaidų deklaracijų *ex post* auditus yra atsakinga Komisijos bendra audito tarnyba. 2018 m. pabaigoje BĮ pranešti *ex post* auditų likutiniai klaidų lygiai sudarė 1,21 % BP 7 projektų atveju ir 1,11 % programos „Horizontas 2020“ projektų atveju ⁽²⁸⁾.

Pastaba dėl kitų klausimų

3.3.14. 2017 ir 2018 m. BĮ darbuotojų kaitos lygiai buvo aukšti ir laikinųjų darbuotojų, ir sutartininkų atveju. 2018 m. laikinųjų darbuotojų atveju darbuotojų kaitos lygis smarkiai išaugo iki beveik 17 %, kadangi BĮ paliko keturi projektų pareigūnai. 2018 m. naudojimasis pavaduojančių darbuotojų paslaugomis beveik padvigubėjo.

Atsižvelgimas į ankstesnių metų pastabas

3.3.15. Taisomųjų veiksmų atsižvelgiant į Audito Rūmų ankstesnių metų pastabas apžvalga pateikta *priede*.

⁽²⁸⁾ BĮ „Švarus dangus“ 2018 m. metinės veiklos ataskaitos projektas, p. 99 ir 100.

PRIEDAS

Atsižvelgimas į praėjusių metų pastabas

Metai	Audito Rūmų pastabos	Taisomojo veiksmo būklė (užbaigtas / vykdomas / neįvykdytas / n. d.)
2017	2018 m. pabaigoje Komisijos bendrosė „Horizontas 2020“ dotacijų valdymo ir stebėjimo priemonėse nebuvo užbaigti specialūs pakeitimai, būtini norint tvarkyti BĮ nepiniginius įnašus.	Užbaigtas
2017	Atsižvelgdama į vertintojų pateiktas rekomendacijas, BĮ parengė veiksmų planą, kurį BĮ valdyba patvirtino 2018 m. balandžio mėn. Veiksmų planas apima įvairius veiksmus, kuriuos turi įgyvendinti BĮ ir kurių vieni jau buvo pradėti, o kitus planuojama įgyvendinti 2018 m. arba kitu programavimo laikotarpiu.	Užbaigtas

Bendrosios įmonės atsakymas

Bendroji įmonė atsižvelgė į Audito Rūmų ataskaitą.

3.4. Naujoviškų vaistų iniciatyvos bendroji įmonė (NVI)

Įvadas

3.4.1. Naujoviškų vaistų iniciatyvos (NVI) BĮ, įsikūrusi Briuselyje, buvo įsteigta 2007 m. gruodžio mėn. ⁽²⁹⁾ dešimties metų laikotarpiui (NVI 1). 2014 m. gegužės mėn. Taryba priėmė naują steigimo reglamentą, kuriuo pratęsė BĮ veiklą laikotarpiui iki 2024 m. gruodžio 31 d. ⁽³⁰⁾ (NVI 2).

3.4.2. NVI BĮ yra sveikatos mokslinių tyrimų ir inovacijų viešojo ir privačiojo sektorių partnerystė. BĮ nariai steigėjai yra Europos Sąjunga (ES), kuriai atstovauja Komisija (DG RTD), ir farmacijos sektorius, kuriam atstovauja Europos farmacijos pramonės ir asociacijų federacija (EFPIA).

3.4.3. 1 lentelėje pateikti pagrindiniai BĮ duomenys ⁽³¹⁾.

1 lentelė
Pagrindiniai BĮ duomenys

	2018 m.	2017 m.
Biudžetas mokėjimų asignavimais (milijonais eurų)	179,6	153,4
Biudžetas išsipareigojimų asignavimais (milijonais eurų)	275,6	187,9
Turimas mokėjimų biudžetas (milijonais eurų) ⁽¹⁾	235,9	206,4
Turimas išsipareigojimų biudžetas (milijonais eurų) ⁽¹⁾	485,5	322,4
Iš viso darbuotojų gruodžio 31 d. ⁽²⁾	48	49

⁽¹⁾ Turimą biudžetą sudaro ankstesnių metų nepanaudoti asignavimai, kuriuos BĮ einamaisiais metais iš naujo įtraukė į biudžetą.

⁽²⁾ Darbuotojai – pareigūnai, laikinieji darbuotojai, sutartininkai ir komandiruoti nacionaliniai ekspertai.

Šaltinis: BĮ pateikti duomenys.

Patikinimo pareiškimą patvirtinanti informacija

NUOMONĖ

3.4.4. Mes auditavome:

- BĮ metines finansines ataskaitas, kurias sudaro 2018 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių finansinių metų finansinės būklės ⁽³²⁾ ir biudžeto vykdymo ⁽³³⁾ ataskaitos;
- šiose ataskaitose atspindimų operacijų teisėtumą ir tvarkingumą, kaip to reikalauja Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 287 straipsnis.

⁽²⁹⁾ 2007 m. gruodžio 20 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 73/2008 dėl bendrosios įmonės įsteigimo, siekiant įgyvendinti jungtinę technologijų iniciatyvą „Naujoviški vaistai“ (OL L 30, 2008 2 4, p. 38).

⁽³⁰⁾ 2014 m. gegužės 6 d. Tarybos reglamentas (ES) Nr. 557/2014, kuriuo įsteigiama II naujoviškų vaistų iniciatyvos bendroji įmonė (OL L 169, 2014 6 7, p. 54).

⁽³¹⁾ Daugiau informacijos apie BĮ kompetenciją ir veiklą pateikta jos interneto svetainėje: www.imi.europa.eu.

⁽³²⁾ Finansinės būklės ataskaitas sudaro balansas, finansinių rezultatų ataskaita, pinigų srautų lentelė, grynojo turto pokyčių ataskaita, svarbių apskaitos metodų santrauka ir kita aiškinamoji informacija.

⁽³³⁾ Biudžeto vykdymo ataskaitas sudaro ataskaitos, kuriose suvestos visos biudžetinės operacijos, ir aiškinamoji informacija.

Finansinių ataskaitų patikimumas

Nuomonė dėl finansinių ataskaitų patikimumo

3.4.5. Mūsų nuomone, 2018 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių finansinių metų BĮ finansinėse ataskaitose BĮ finansinė būklė 2018 m. gruodžio 31 d. bei tą dieną pasibaigusių finansinių metų operacijų ir pinigų srautų rezultatai bei grynojo turto pokyčiai visais reikšmingais aspektais yra pateikti teisingai, kaip to reikalauja jos finansinis reglamentas ir Komisijos apskaitos pareigūno priimtos apskaitos taisyklės. Jos pagrįstos tarptautiniu mastu pripažintais viešojo sektoriaus apskaitos standartais.

*Finansinėse ataskaitose atspindimų operacijų teisėtumas ir tvarkingumas***Pajamos**

Nuomonė dėl finansinėse ataskaitose atspindimų pajamų teisėtumo ir tvarkingumo

3.4.6. Mūsų nuomone, 2018 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių finansinių metų finansinėse ataskaitose atspindimos pajamos visais reikšmingais aspektais yra teisėtos ir tvarkingos.

Mokėjimai

Nuomonė dėl finansinėse ataskaitose atspindimų mokėjimų teisėtumo ir tvarkingumo

3.4.7. Mūsų nuomone, 2018 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių finansinių metų finansinėse ataskaitose atspindimi mokėjimai visais reikšmingais aspektais yra teisėti ir tvarkingi.

3.4.8. Toliau pateiktos pastabos šios Audito Rūmų nuomonės nekeičia.

Pastaba dėl NVI 1 biudžeto vykdymo

3.4.9. 2 lentelėje pateikiama NVI 1 skirtų narių įnašų 2018 m. pabaigoje apžvalga.

2 lentelė

NVI 1 narių įnašai*(milijonais eurų)*

Nariai	Narių įnašai (pagal steigimo reglamentą)			Narių įnašai (2018 m. gruodžio 31 d.)				Iš viso
	Pagrindinė veikla	Papildoma veikla ⁽¹⁾	Iš viso	Grynieji pinigai	Patvirtinti nepinigi- niai įnašai	Pateikti, nepatvirtinti nepiniginiai įnašai	Piniginiai įnašai papildomai veiklai	
ES (DG RTD)	1 000,0	N. d.	1 000,0	916,0	0,0	0,0	N. d.	916,0
Pramonės nariai	1 000,0	N. d.	1 000,0	21,9	633,3	80,6	N. d.	735,8
Iš viso	2 000,0	N. d.	2 000,0	937,9	633,3	80,6	N. d.	1 651,8

⁽¹⁾ Papildoma veikla nėra įtraukta į Audito Rūmų audito apimtį.

Šaltinis: BĮ pateikti duomenys.

3.4.10. Dėl BĮ 2018 m. turimo biudžeto, skirto BP 7 projektų įgyvendinimui, mokėjimų asignavimų panaudojimo lygis buvo 88 %.

Pastaba dėl NVI 2 biudžeto vykdymo

3.4.11. 3 lentelėje pateikiama NVI 2 skirtų narių įnašų 2018 m. pabaigoje apžvalga.

3 lentelė

NVI 2 skirti narių įnašai

(milijonais eurų)

Nariai	Narių įnašai (pagal steigimo reglamentą)			Narių įnašai (2018 m. gruodžio 31 d.)				
	Pagrindinė veikla	Papildoma veikla ⁽¹⁾	Iš viso	Grynieji pinigai	Patvirtinti nepinigi- niai įnašai	Pateikti, nepatvirtinti nepiniginiai įnašai	Piniginiai įnašai papildomai veiklai	Iš viso
ES (DG RTD)	1 638,0	N. d.	1 638,0	241,9	0,0	0,0	N. d.	241,9
EFPIA	1 425,0	N. d.	1 425,0	10,8	128,0	83,9	N. d.	222,7
Asocijuotieji partneriai	0,0	N. d.	0,0	2,7	2,5	0,0	N. d.	5,2
Iš viso	3 063,0	N. d.	3 063,0	255,4	130,5	83,9	N. d.	469,8

(¹) Papildoma veikla nėra įtraukta į Audito Rūmų audito apimtį.

Šaltinis: BĮ pateikti duomenys.

3.4.12. Dėl BĮ 2018 m. turimo biudžeto, skirto programos „Horizontas 2020“ projektų įgyvendinimui, išpareigojimų ir mokėjimų asignavimų panaudojimo lygis atitinkamai buvo 100 % ir 87 %.

3.4.13. 2018 m. pabaigoje nepanaudoti iš ankstesnių metų perkelti mokėjimų asignavimai sudarė 56,1 milijono eurų. Todėl BĮ valdyba 2018 m. gruodžio mėn. patvirtino biudžeto pakeitimą, siekdama 36,3 milijono eurų sumažinti naujus metų mokėjimų asignavimus (³⁴). Nors, palyginti su praėjusiais metais, padėtis pagerėjo NVI įgyvendinus keletą taisomųjų priemonių, naujų mokėjimų asignavimų poreikio planavimo ir stebėjimo trūkumai išliko.

Pastaba dėl vidaus kontrolės priemonių

3.4.14. BĮ nustatė patikimas *ex ante* kontrolės procedūras, pagrįstas finansų ir veiklos dokumentų peržiūra. BP 7 tarpinių ir galutinių mokėjimų *ex post* auditus paramos gavėjų patalpose atlieka BĮ, tuo tarpu už programos „Horizontas 2020“ projektų išlaidų deklaracijų *ex post* auditus atsakinga Komisijos bendra audito tarnyba. 2018 m. pabaigoje BĮ pranešti likutiniai *ex post* auditų lygiai sudarė 0,87 % BP 7 atveju ir 0,67 % – programos „Horizontas 2020“ atveju (³⁵).

Kiti klausimai

3.4.15. 2018 m. BĮ darbuotojų kaita buvo didelė – ji vidutiniškai sudarė maždaug 21 %, ypač didelė darbuotojų kaita buvo sutartininkų atveju – ji sudarė maždaug 60 %. Padėtis pablogėjo dėl 8 darbuotojų ilgai trukusių laikinojo nedarbingumo atostogų, iš kurių 2018 m. 4 buvo nauji atvejai. Todėl 2018 m. tik pusės BĮ darbuotojų atveju padėtis buvo stabili ir padidėjo rizika, kad BĮ veiklos tikslai gali nebūti pasiekti, kaip planuota. Siekiant įveikti su darbuotojų padėtimi susijusias problemas, 2018 m. BĮ pasinaudojo pavaduojančiais darbuotojais, kurie sudarė 9,6 % visų darbuotojų.

Atsižvelgimas į ankstesnių metų pastabas

3.4.16. Taisomųjų veiksmų atsižvelgiant į Audito Rūmų ankstesnių metų pastabas apžvalga pateikta *priede*.

(³⁴) Trečiasis 2018 m. biudžeto pakeitimas patvirtintas 2018 m. gruodžio 5 d.

(³⁵) NVI BĮ 2018 m. metinė veiklos ataskaita, p. 107 ir 108.

PRIEDAS

Atsižvelgimas į praėjusių metų pastabas

Metai	Audito Rūmų pastabos	Taisomojo veiksmo būklė (užbaigtas / vykdomas / neįvykdytas / n. d.)
2017	2017 m. pabaigoje Komisijos bendras paramos centras nebuvo užbaigęs konkrečių programos „Horizontas 2020“ dotacijų valdymo ir stebėjimo priemonių plėtojimo aspektų, skirtų BĮ ataskaitų teikimo ir tvarkymo poreikiams, susijusiems su nepiniginiais įnašais.	Užbaigtas
2017	2017 m. pabaigoje nepanaudoti ankstesnių metų mokėjimų asignavimai sudarė 78,7 milijono eurų. 2017 m. liepos mėn. BĮ valdyba patvirtino finansinių metų naujų veiklos mokėjimų asignavimų sumažinimą 56 milijonais eurų, o 2017 m. lapkričio mėn. – susikaupusių nepanaudotų ankstesnių metų mokėjimų asignavimų sumažinimą 25,8 milijono eurų. Ši situacija rodo, kad pastaruosius kelerius metus buvo trūkumų planuojant ir stebint naujų mokėjimų asignavimų poreikį.	Vykdomas
2017	Atsižvelgdama į vertintojų pateiktas rekomendacijas, BĮ parengė veiksmų planą, kurį NVI 2 valdyba patvirtino 2017 m. lapkričio mėn. Veiksmų planas apima įvairius veiksmus, kuriuos turi įgyvendinti BĮ, su kai kuriais veiksmais susijusi veikla jau pradėta, dauguma jų turėtų būti įgyvendinti 2018 m. ir 2019 m., o į kai kuriuos bus atsižvelgta kitu programavimo laikotarpiu.	Vykdomas

Bendrosios įmonės atsakymas

Bendroji įmonė atsižvelgė į Audito Rūmų ataskaitą.

3.5. Kuro elementų ir vandenilio bendroji įmonė (KEV)

Įvadas

3.5.1. Briuselyje įsikūrusi BĮ, skirta įgyvendinti Kuro elementų ir vandenilio jungtinę technologijų iniciatyvą (KEV BĮ), buvo įsteigta 2008 m. gegužės mėn. laikotarpiui iki 2017 m. gruodžio 31 d. ⁽³⁶⁾ (KEV 1). 2014 m. gegužės mėn. Taryba pratęsė BĮ veiklą laikotarpiui iki 2024 m. gruodžio 31 d. ⁽³⁷⁾ (KEV 2).

3.5.2. KEV BĮ yra viešojo ir privačiojo sektorių partnerystė vandenilio ir kuro elementų technologijų mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje. BĮ nariai steigėjai yra Europos Sąjunga (ES), kuriai atstovauja Komisija, pramonės grupė (*Hydrogen Europe*) ir mokslinių tyrimų grupė (*Hydrogen Europe Research*).

3.5.3. 1 lentelėje pateikti pagrindiniai BĮ duomenys ⁽³⁸⁾.

1 lentelė

Pagrindiniai BĮ duomenys

	2018 m.	2017 m.
Biudžetas mokėjimų asignavimais (milijonais eurų)	102,4	179,4
Biudžetas išsipareigojimų asignavimais (milijonais eurų)	79,8	98,5
Turimas mokėjimų biudžetas (milijonais eurų) ⁽¹⁾	126,5	198,6
Turimas išsipareigojimų biudžetas (milijonais eurų) ⁽¹⁾	85,5	127,8
Iš viso darbuotojų gruodžio 31 d. ⁽²⁾	27	26

⁽¹⁾ Turimą biudžetą sudaro ankstesnių metų nepanaudoti asignavimai, kuriuos BĮ einamaisiais metais iš naujo įtraukė į biudžetą, ir asignuotosios pajamos.

⁽²⁾ Darbuotojai – pareigūnai, laikinieji darbuotojai, sutartininkai ir komandiruoti nacionaliniai ekspertai.

Šaltinis: BĮ pateikti duomenys.

Patikinimo pareiškimą patvirtinanti informacija

NUOMONĖ

3.5.4. Mes auditavome:

- BĮ metines finansines ataskaitas, kurias sudaro 2018 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių finansinių metų finansinės būklės ⁽³⁹⁾ ir biudžeto vykdymo ⁽⁴⁰⁾ ataskaitos;
- šiose ataskaitose atspindimų operacijų teisėtumą ir tvarkingumą, kaip to reikalauja Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 287 straipsnis.

⁽³⁶⁾ 2008 m. gegužės 30 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 521/2008 dėl Kuro elementų ir vandenilio bendrosios įmonės įsteigimo (OL L 153, 2008 6 12, p. 1) su pakeitimais, padarytais Tarybos Reglamentu (ES) Nr. 1183/2011 (OL L 302, 2011 11 19, p. 3).

⁽³⁷⁾ 2014 m. gegužės 6 d. Tarybos reglamentas (ES) Nr. 559/2014, kuriuo įsteigiama 2 kuro elementų ir vandenilio bendroji įmonė (OL L 169, 2014 6 7, p. 108).

⁽³⁸⁾ Daugiau informacijos apie BĮ kompetenciją ir veiklą pateikta jos interneto svetainėje www.fch.europa.eu.

⁽³⁹⁾ Finansinės būklės ataskaitas sudaro balansas, finansinių rezultatų ataskaita, pinigų srautų lentelė, grynojo turto pokyčių ataskaita, svarbių apskaitos metodų santrauka ir kita aiškinamoji informacija.

⁽⁴⁰⁾ Biudžeto vykdymo ataskaitas sudaro ataskaitos, kuriose suvestos visos biudžetinės operacijos, ir aiškinamoji informacija.

Finansinių ataskaitų patikimumas

Nuomonė dėl finansinių ataskaitų patikimumo

3.5.5. Mūsų nuomone, 2018 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių finansinių metų BĮ finansinėse ataskaitose BĮ finansinė būklė 2018 m. gruodžio 31 d. bei tą dieną pasibaigusių finansinių metų operacijų ir pinigų srautų rezultatai bei grynojo turto pokyčiai visais reikšmingais aspektais yra pateikti teisingai, kaip to reikalauja jos finansinis reglamentas ir Komisijos apskaitos pareigūno priimtos apskaitos taisyklės. Jos pagrįstos tarptautiniu mastu pripažintais viešojo sektoriaus apskaitos standartais.

*Finansinėse ataskaitose atspindimų operacijų teisėtumas ir tvarkingumas***Pajamos**

Nuomonė dėl finansinėse ataskaitose atspindimų pajamų teisėtumo ir tvarkingumo

3.5.6. Mūsų nuomone, 2018 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių finansinių metų finansinėse ataskaitose atspindimos pajamos visais reikšmingais aspektais yra teisėtos ir tvarkingos.

Mokėjimai

Nuomonė dėl finansinėse ataskaitose atspindimų mokėjimų teisėtumo ir tvarkingumo

3.5.7. Mūsų nuomone, 2018 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių finansinių metų finansinėse ataskaitose atspindimi mokėjimai visais reikšmingais aspektais yra teisėti ir tvarkingi.

3.5.8. Toliau pateiktos pastabos šios Audito Rūmų nuomonės nekeičia.

Pastaba dėl KEV 1 biudžeto vykdymo

3.5.9. 2 lentelėje pateikiama KEV 1 skirtų narių įnašų 2018 m. pabaigoje apžvalga.

2 lentelė

KEV 1 skirti narių įnašai

(milijonais eurų)

Nariai	Narių įnašai (pagal steigimo reglamentą)			Narių įnašai (2018 m. gruodžio 31 d.)				Iš viso
	Pagrindinė veikla	Papildoma veikla ⁽¹⁾	Iš viso	Grynieji pinigai	Patvirtinti nepinigi- niai įnašai	Pateikti, nepatvirtinti nepiniginiai įnašai	Piniginiai įnašai papildomai veiklai	
ES (DG RTD)	470,0	N. d.	470,0	402,2	19,1	0,0	N. d.	421,3
Pramonės nariai	470,0	N. d.	470,0	17,9	420,0	4,6	N. d.	442,5
Iš viso	940,0	N. d.	940,0	420,1	439,1	4,6	N. d.	863,8

⁽¹⁾ Papildoma veikla nėra įtraukta į Audito Rūmų audito apimtį.

Šaltinis: BĮ pateikti duomenys.

3.5.10. Dėl BĮ 2018 m. turimo biudžeto, skirto BP 7 projektų įgyvendinimui, mokėjimų asignavimų panaudojimo lygis buvo 79,6 % dėl vėlavimų pateikti vykdomų BP 7 projektų išlaidų deklaracijas.

Pastabos dėl KEV 2 biudžeto vykdymo

3.5.11. 3 lentelėje pateikiama KEV 2 skirtų narių įnašų 2018 m. pabaigoje apžvalga.

3 lentelė

KEV 2 skirti narių įnašai

(milijonais eurų)

Nariai	Narių įnašai (pagal steigimo reglamentą)			Narių įnašai (2018 m. gruodžio 31 d.)				
	Pagrindinė veikla	Papildoma veikla ⁽¹⁾	Iš viso	Grynieji pinigai	Patvirtinti nepinigi- niai įnašai	Pateikti, nepatvirtinti nepiniginiai įnašai	Piniginiai įnašai papildomai veiklai	Iš viso
ES (DG RTD)	665,0	0,0	665,0	318,8	0,0	0,0	0,0	318,8
Pramonės nariai	95,0	285,0	380,0	3,6	1,8	7,7	636,3	649,4
Iš viso	760,0	285,0	1 045,0	322,4	1,8	7,7	636,3	968,2

⁽¹⁾ Papildoma veikla nėra įtraukta į Audito Rūmų audito apimtį.

Šaltinis: BĮ pateikti duomenys.

3.5.12. Žemas pramonės narių nepiniginių įnašų, skirtų einamajai veiklai, lygis susijęs su tuo, kad BĮ juos patvirtina kartu su galutinėmis išlaidų deklaracijomis. Todėl daugumos išsipareigotų nepiniginių įnašų patvirtinimas bus atliktas vėliau programos „Horizontas 2020“ atveju, kai bus atliktas projektų galutinis mokėjimas, ir bus parengti būtini finansinių ataskaitų sertifikatai (FAS).

3.5.13. Dėl BĮ 2018 m. turimo biudžeto, skirto programos „Horizontas 2020“ projektų įgyvendinimui, išsipareigojimų ir mokėjimų asignavimų panaudojimo lygis atitinkamai buvo 95,8 % ir 84,4 %.

Pastabos dėl vidaus kontrolės priemonių

3.5.14. BĮ įdiegė *ex ante* kontrolės procedūras, paremtas finansinių ir veiklos dokumentų peržiūra. BP 7 tarpinių ir galutinių mokėjimų *ex post* auditus pas naudos gavėjus atlieka BĮ, tuo tarpu už programos „Horizontas 2020“ projektų išlaidų deklaracijų *ex post* auditus atsakinga Komisijos bendra audito tarnyba.

3.5.15. 2018 m. pabaigoje BĮ pranešti likutiniai *ex post* auditų lygiai sudarė 1,10 % BP 7 atveju ir 0,46 % – programos „Horizontas 2020“ atveju ⁽⁴¹⁾.

Atsižvelgimas į ankstesnių metų pastabas

3.5.16. Taisomųjų veiksmų atsižvelgiant į Audito Rūmų ankstesnių metų pastabas apžvalga pateikta *priede*.

⁽⁴¹⁾ KEV BĮ metinė veiklos ataskaita, p. 89.

PRIEDAS

Atsižvelgimas į ankstesnių metų pastabas

Metai	Audito Rūmų pastabos	Taisomojo veiksmo būklė (užbaigtas / vykdomas / neįvykdytas / n. d.)
2017	Atsižvelgdama į vertintojų pateiktas rekomendacijas, BĮ parengė veiksmų planą, kurį KEV 2 valdyba patvirtino 2018 m. balandžio mėn. Veiksmų planas apima įvairius veiksmus, kuriuos turi įgyvendinti BĮ, su kai kuriais veiksmais susijusi veikla jau pradėta, dauguma jų turėtų būti įgyvendinti 2018 m. ir 2019 m., o į kai kuriuos bus atsižvelgta kitu programavimo laikotarpiu.	Vykdomas

Bendrosios įmonės atsakymas

Bendroji įmonė atsizvelgė į Audito Rūmų ataskaitą.

3.6. Bendroji įmonė „Elektroniniai komponentai ir sistemos siekiant Europos lyderystės“ (ECSEL)

Įvadas

3.6.1. Briuselyje įsikūrusi BĮ „Elektroniniai komponentai ir sistemos siekiant Europos lyderystės“ (ECSEL) buvo įsteigta 2014 m. gegužės mėn. ⁽⁴²⁾ laikotarpiui iki 2024 m. gruodžio 31 d. ECSEL BĮ pakeitė bendrąsias įmones ENIAC ir ARTEMIS, kurių veikla buvo baigta 2014 m. birželio 26 d., ir perėmė jų teises. ECSEL BĮ pradėjo dirbti savarankiškai 2014 m. birželio 27 d.

3.6.2. ECSEL BĮ yra viešojo ir privačiojo sektorių partnerystė nanoelektronikos ir įterptųjų kompiuterinių sistemų tyrimų srityje. BĮ steigėjai yra Europos Sąjunga (ES), kuriai atstovauja Komisija (DG CONNECT), ECSEL dalyvaujančiosios valstybės narės ⁽⁴³⁾ ir trys pramonės asociacijos (AENEAS, ARTEMISIA ir EPoSS), atstovaujančios įmonėms ir mokslinių tyrimų organizacijoms, kurios aktyviai veikia įterptųjų ir kibernetinių fizinių sistemų, išmaniųjų sistemų integravimo bei mikroelektronikos ir nanoelektronikos srityse.

3.6.3. 1 lentelėje pateikti pagrindiniai BĮ duomenys ⁽⁴⁴⁾.

1 lentelė

Pagrindiniai BĮ duomenys

	2018 m.	2017 m.
Biudžetas mokėjimų asignavimais (milijonais eurų)	290,1	287,7
Biudžetas išsipareigojimų asignavimais (milijonais eurų)	187,3	177,3
Turimas mokėjimų biudžetas (milijonais eurų) ⁽¹⁾	310,6	290,1
Turimas išsipareigojimų biudžetas (milijonais eurų) ⁽¹⁾	194,2	183,9
Iš viso darbuotojų gruodžio 31 d. ⁽²⁾	30	30

⁽¹⁾ Turimą biudžetą sudaro ankstesnių metų nepanaudoti asignavimai, kuriuos BĮ einamaisiais metais iš naujo įtraukė į biudžetą.

⁽²⁾ Darbuotojai – laikinieji darbuotojai, sutartininkai ir komandiruoti nacionaliniai ekspertai.

Šaltinis: BĮ pateikti duomenys.

Patikinimo pareiškimą patvirtinanti informacija

NUOMONĖ

3.6.4. Mes auditavome:

- BĮ metines finansines ataskaitas, kurias sudaro 2018 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių finansinių metų finansinės būklės ⁽⁴⁵⁾ ir biudžeto vykdymo ⁽⁴⁶⁾ ataskaitos;
- šiose ataskaitose atspindimų operacijų teisėtumą ir tvarkingumą, kaip to reikalauja Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 287 straipsnis.

⁽⁴²⁾ 2014 m. gegužės 6 d. Tarybos reglamentas (ES) Nr. 561/2014, kuriuo įsteigiama bendroji įmonė ECSEL (OL L 169, 2014 6 7, p. 152).

⁽⁴³⁾ Austrija, Belgija, Bulgarija, Čekija, Danija, Estija, Suomija, Prancūzija, Vokietija, Graikija, Vengrija, Airija, Izraelis, Italija, Latvija, Lietuva, Liuksemburgas, Malta, Nyderlandai, Norvegija, Lenkija, Portugalija, Rumunija, Slovakija, Slovėnija, Ispanija, Švedija, Šveicarija, Turkija ir Jungtinė Karalystė.

⁽⁴⁴⁾ Daugiau informacijos apie BĮ kompetenciją ir veiklą pateikta jos interneto svetainėje www.ecsel.eu

⁽⁴⁵⁾ Finansinės būklės ataskaitas sudaro balansas, finansinių rezultatų ataskaita, pinigų srautų lentelė, grynojo turto pokyčių ataskaita, svarbių apskaitos metodų santrauka ir kita aiškinamoji informacija.

⁽⁴⁶⁾ Biudžeto vykdymo ataskaitas sudaro ataskaitos, kuriose suvestos visos biudžetinės operacijos, ir aiškinamoji informacija.

*Finansinių ataskaitų patikimumas***Nuomonė dėl finansinių ataskaitų patikimumo**

3.6.5. Mūsų nuomone, 2018 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių finansinių metų BĮ finansinėse ataskaitose BĮ finansinė būklė 2018 m. gruodžio 31 d. bei tą dieną pasibaigusių finansinių metų operacijų ir pinigų srautų rezultatai bei grynojo turto pokyčiai visais reikšmingais aspektais yra pateikti teisingai, kaip to reikalauja jos finansinis reglamentas ir Komisijos apskaitos pareigūno priimtos apskaitos taisyklės. Jos pagrįstos tarptautiniu mastu pripažintais viešojo sektoriaus apskaitos standartais.

*Finansinėse ataskaitose atspindimų operacijų teisėtumas ir tvarkingumas***Pajamos****Nuomonė dėl finansinėse ataskaitose atspindimų pajamų teisėtumo ir tvarkingumo**

3.6.6. Mūsų nuomone, 2018 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių finansinių metų finansinėse ataskaitose atspindimos pajamos visais reikšmingais aspektais yra teisėtos ir tvarkingos.

Mokėjimai**Nuomonė dėl finansinėse ataskaitose atspindimų mokėjimų teisėtumo ir tvarkingumo**

3.6.7. Mūsų nuomone, 2018 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių finansinių metų finansinėse ataskaitose atspindimi mokėjimai visais reikšmingais aspektais yra teisėti ir tvarkingi.

3.6.8. Toliau pateiktos pastabos šios Audito Rūmų nuomonės nekeičia.

Pastabos dėl BP 7 biudžeto vykdymo

3.6.9. 2018 m. pabaigoje ES prisidėjo iš BP 7 skirdama 637,6 milijono eurų bendrojo finansavimo ECSEL BĮ BP 7 veiklai (perimtai iš bendrųjų įmonių ARTEMIS ir ENIAC) ir papildomai 17,9 milijono eurų bendrojo finansavimo susijusioms administracinėms sąnaudoms. Bendras įsipareigojimas dėl BP 7 veiklos sudarė 606 milijonus eurų (ARTEMIS – 172 milijonus eurų ir ENIAC – 434 milijonus eurų). Susiję mokėjimai sudarė 529 milijonus eurų (ARTEMIS – 156 milijonus eurų ir ENIAC – 373 milijonus eurų). Kadangi programa buvo užbaigta 2017 m. pabaigoje, iškyla rizika, kad BĮ skirti išteklių nebus panaudoti iki galo.

3.6.10. BĮ 2018 m. turimų BP 7 projektų mokėjimų asignavimų (98 milijonai eurų) įvykdymo lygis sudarė 42 %. Ši žemą įvykdymo lygį daugiausia lėmė tai, kad nacionalinės finansavimo institucijos (NFI) vėlavo pateikti projektų baigimo sertifikatus vykdomai BP 7 veiklai.

Pastabos dėl programos „Horizontas 2020“ biudžeto vykdymo

3.6.11. 2 lentelėje pateikiama ECSEL BĮ skirtų narių įnašų 2018 m. pabaigoje apžvalga.

2 lentelė

ECSEL programos „Horizontas 2020“ veiklai skirti narių įnašai*(milijonais eurų)*

Nariai	Narių įnašai (pagal steigimo reglamentą)			Narių įnašai (2018 m. gruodžio 31 d.)				
	Pagrindinė veikla	Papildoma veikla ⁽¹⁾	Iš viso	Grynieji pinigai	Patvirtinti nepinigi- niai įnašai	Pateikti, nepatvirtinti nepiniginiai įnašai	Piniginiai įnašai papildomai veiklai	Iš viso
ES (DG CONNECT)	1 185,0	N. d.	1 185,0	512,0	0,0	0,0	N. d.	512,0
Pramonės nariai	1 657,5	N. d.	1 657,5	11,3	0,0	694,1	N. d.	705,4
Iš viso	2 842,5	N. d.	2 842,5	523,3	0,0	694,1	N. d.	1 217,4

⁽¹⁾ Papildoma veikla nėra įtraukta į Audito Rūmų audito apimtį.

Šaltinis: BĮ pateikti duomenys.

3.6.12. 30 ECSEL dalyvaujančių valstybių privalo prie ECSEL BĮ veiklos išlaidų prisidėti finansiniu įnašu, kuris būtų ne mažesnis kaip 1 170 milijonų eurų ⁽⁴⁷⁾. 2018 m. pabaigoje dalyvaujančios valstybės narės, kurios dalyvavo 2014, 2015, 2016 ir 2017 m. kvietimuose teikti pasiūlymus (atitinkamai 19, 21, 24 ir 18 valstybių) buvo prisiėmusios 564 milijonų eurų vertės įsipareigojimų ir atlikusios 178 milijono eurų vertės mokėjimų (15 % visų privalomų įnašų). Nepaisant programos „Horizontas 2020“ projektų įgyvendinimo ankstyvame etape, žemas dalyvaujančių valstybių įnašų lygis susijęs su tuo, kad kai kurios dalyvaujančios valstybės pripažįsta sąnaudas ir apie jas praneša ECSEL BĮ tik jų remiamų programos „Horizontas 2020“ projektų pabaigoje.

3.6.13. ECSEL BĮ gali apskaičiuoti tik faktinę pramonės narių nepiniginių įnašų sumą, po to, kai ji patvirtina dalyvaujančių valstybių įnašus programos pabaigoje.

3.6.14. Dėl BĮ 2018 m. turimo biudžeto, skirto programos „Horizontas 2020“ projektų įgyvendinimui, įsipareigojimų ir mokėjimų asignavimų panaudojimo lygis atitinkamai buvo 100 % ir 72 %. Programos „Horizontas 2020“ mokėjimų asignavimų panaudojimo lygis pablogėjo dėl to, kad ECSEL BĮ 2018 m. gruodžio mėn. papildomai gavo 20 milijonų eurų įnašą.

Pastabos dėl vidaus kontrolės priemonių

3.6.15. Bendrųjų įmonių ARTEMIS ir ENIAC su nacionalinėmis finansavimo institucijomis (NFI) sudaryti administraciniai susitarimai ir toliau buvo taikomi po to, kai sujungus šias bendrąsias įmones buvo sukurta ECSEL BĮ. Pagal šiuos susitarimus bendrųjų įmonių ARTEMIS ir ENIAC *ex post* audito strategijos labai priklausė nuo NFI, atliekant projekto išlaidų deklaracijų auditą ⁽⁴⁸⁾. ECSEL BĮ ėmėsi veiksmų, kad įvertintų NFI vykdomų *ex post* auditų įgyvendinimą ir gavo rašytinius NFI pareiškimus, kuriuose teigiama, jog jų nacionalinių procedūrų įgyvendinimas suteikia pakankamą patikinimą dėl operacijų teisėtumo ir tvarkingumo. Tačiau dideli nacionalinių finansavimo institucijų naudotų metodikų ir procedūrų skirtumai neleidžia ECSEL BĮ apskaičiuoti BP 7 mokėjimų bendro patikimo klaidų lygio svertinio vidurkio arba likutinio klaidų lygio.

3.6.16. BP 7 projektų atveju 2018 m. ECSEL BĮ atlikti mokėjimai sudarė 41 milijoną eurų (2017 m. – 76,4 milijono eurų) arba 22 % (2017 m. – 32 %) visų 2018 m. BĮ pagrindinei veiklai skirtų mokėjimų. Šiems mokėjimams taikėme likutinį klaidų lygį, kurį nustatė DG RTD visai BP 7 programai, jis 2018 m. pabaigoje buvo 3,36 %.

3.6.17. Programos „Horizontas 2020“ mokėjimų atveju už *ex post* auditus yra atsakinga Komisijos bendra audito tarnyba ⁽⁴⁹⁾. 2018 m. pabaigoje BĮ apskaičiuotas likutinis *ex post* auditų klaidų lygis sudarė 1,15 % „Horizontas 2020“ programos atveju.

3.6.18. 2018 m. galutinis mokėjimas įgyvendinant susitarimą dėl paslaugų lygio (SPL), sudarytą su vienu iš trijų pramonės asociacijos narių teikti komunikacijos ir renginių organizavimo paslaugas, buvo atliktas be būtinų patvirtinamųjų dokumentų.

3.6.19. 2018 m. BĮ nustatė, kad dėl piniginių įnašų administracinėms sąnaudoms, kurie sudarė daugiau nei 1 milijoną eurų, BĮ ENIAC nebuvo išrašiusi sąskaitų faktūrų pramonės nariui AENEAS prieš įsteigiant ECSEL BĮ. Siekiant išspręsti grynųjų pinigų trūkumo administracinėms išlaidoms problemą, BĮ gavo 1 milijoną eurų iš savo narių, kaip „išankstinį mokėjimą grynaisiais pinigais“, iš kurių 320 000 eurų iš Komisijos ir 680 000 eurų iš pramonės narių. BĮ turėtų nedelsiant išduoti debetinį raštą.

Pastaba dėl kitų klausimų

3.6.20. Nors ECSEL BĮ tarpinis įvertinimas buvo užbaigtas pagal tikslų tvarkaraštį, nustatytą jos teisiniame pagrindė, ji negalėjo pateikti geriausios pridėtinės vertės BĮ sprendimų priėmimo procese šiame jos veiklos pradiniam etape.

Atsižvelgimas į ankstesnių metų pastabas

3.6.21. Taisomųjų veiksmų atsižvelgiant į Audito Rūmų ankstesnių metų pastabas apžvalga pateikta *priede*.

⁽⁴⁷⁾ Reglamento (ES) Nr. 561/2014 4 straipsnio 1 dalis.

⁽⁴⁸⁾ Pagal ARTEMIS ir ENIAC priimtas *ex post* audito strategijas bendrosios įmonės bent kartą per metus privalo įvertinti, ar iš valstybių narių gauta informacija suteikia pakankamą patikinimą dėl atliktų operacijų teisėtumo ir tvarkingumo.

⁽⁴⁹⁾ Tarybos reglamento (ES) Nr. 561/2014 13 straipsnio 2 dalis.

PRIEDAS

Atsižvelgimas į ankstesnių metų pastabas

Metai	Audito Rūmų pastabos	Taisomojo veiksmo būklė (užbaigtas / vykdomas / neįvykdytas / n. d.)
2015	<p>BĮ finansinėse taisyklėse nustatyta, kad BĮ biudžetas turi būti vykdomas taikant veiksmingus ir efektyvius vidaus kontrolės standartus, įskaitant sukčiavimo ir pažeidimų užkardymą, aptikimą, ištaisymą ir tolesnę priežiūrą.</p> <p>Po to, kai Komisija 2011 m. birželio mėn. priėmė Kovos su sukčiavimu strategiją, pirmoji bendra mokslinių tyrimų kovos su sukčiavimu strategija buvo priimta 2012 m. liepos mėn. ir atnaujinta 2015 m. kovo mėn., atsižvelgiant į programos „Horizontas 2020“ pakeitimus. Mokslinių tyrimų kovos su sukčiavimu strategija apima veiksmų planą, kurį turi vykdyti mokslinių tyrimų bendrosios įmonės.</p> <p>ECSEL BĮ jau nustatytos vidaus kontrolės procedūros, skirtos suteikti pakankamą patikinimą dėl sukčiavimo ir pažeidimų užkardymo ir aptikimo (<i>ex ante</i> mokėjimų patikros, interesų konfliktų politika, <i>ex post</i> auditai pas dotacijų gavėjus). ECSEL BĮ kovos su sukčiavimu įgyvendinimo planas buvo patvirtintas 2016 m. lapkričio 11 d. ir šiuo metu įgyvendinamas.</p>	Užbaigtas
2016	ECSEL BĮ patvirtino interesų konfliktų prevencijos ir valdymo taisykles, kad būtų sumažinta su jos valdymo struktūra susijusi rizika. Tačiau BĮ nuosekliai nesilaikė valdybos sprendime GB.2015.41. nustatytų reikalavimų.	Užbaigtas
2017	2017 m. mes nustatėme reikšmingų trūkumų, susijusių su administracinių paslaugų viešųjų pirkimų procedūrų valdymu (pavyzdžiui, netinkama viešųjų pirkimų procedūros atranka, neišsami teiktinų paslaugų apibrėžtis, vėluojama pasirašyti pakeitimus).	Vykdomas
2017	Be to, 2017 m. BĮ savo išimčių registre neišsamiai dokumentavo atvejus, kai vadovybė neatliko būtinų patikrų ir kai nebuvo laikomasi nustatytų procesų ir procedūrų. Tai apriboja vadovybės gebėjimą užtikrinti vidaus kontrolės procedūrų veiksmingumą ir greitai pašalinti procedūrinius trūkumus.	Užbaigtas
2017	Atsižvelgdama į vertintojų pateiktas rekomendacijas, BĮ parengė veiksmų planą, kurį ECSEL BĮ valdyba patvirtino 2018 m. balandžio mėn. Veiksmų planas apima įvairius veiksmus, kuriuos turi įgyvendinti BĮ; su kai kuriais iš jų susijusi veikla jau baigta, dauguma jų turėtų būti įgyvendinti 2019 m., o kai kurie iš jų buvo laikomi nesusiję su ECSEL BĮ.	Vykdomas

Bendrosios įmonės atsakymas

Bendroji įmonė atsižvelgė į Audito Rūmų ataskaitą.

3.7. **Biologinės pramonės sektorių bendroji įmonė (BPS)**

Įvadas

3.7.1. Biologinės pramonės sektorių (BPS) BĮ, įsikūrusi Briuselyje, buvo įsteigta 2014 m. gegužės mėn. ⁽⁵⁰⁾ dešimties metų laikotarpiui, o nepriklausomai veikti pradėjo 2015 m. spalio 26 d.

3.7.2. BPS BĮ yra viešojo ir privačiojo sektorių partnerystė biologinės pramonės sektorių srityje. Nariai steigėjai yra Europos Sąjunga (ES), kuriai atstovauja Komisija, ir pramonės partneriai, kuriems atstovauja Biologinės pramonės sektorių konsorciumas (BPS konsorciumas).

3.7.3. 1 lentelėje pateikti pagrindiniai BĮ duomenys ⁽⁵¹⁾.

1 lentelė
Pagrindiniai BĮ duomenys

	2018 m.	2017 m.
Biudžetas mokėjimų asignavimais (milijonais eurų)	91,6	88,9
Biudžetas išsipareigojimų asignavimais (milijonais eurų)	119,5	86,3
Turimas mokėjimų biudžetas (milijonais eurų) ⁽¹⁾	118,1	91,6
Turimas išsipareigojimų biudžetas (milijonais eurų) ⁽¹⁾	120,9	92,9
Iš viso darbuotojų gruodžio 31 d. ⁽²⁾	18	21

⁽¹⁾ Turimą biudžetą sudaro ankstesnių metų nepanaudoti asignavimai, kuriuos BĮ einamaisiais metais iš naujo įtraukė į biudžetą.

⁽²⁾ Darbuotojai – laikinieji darbuotojai, sutartininkai ir komandiruoti nacionaliniai ekspertai.

Šaltinis: BĮ pateikti duomenys.

Patikinimo pareiškimą patvirtinanti informacija

NUOMONĖ

3.7.4. Mes auditavome:

- BĮ metines finansines ataskaitas, kurias sudaro 2018 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių finansinių metų finansinės būklės ⁽⁵²⁾ ir biudžeto vykdymo ⁽⁵³⁾ ataskaitos;
- šiose ataskaitose atspindimų operacijų teisėtumą ir tvarkingumą, kaip to reikalauja Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 287 straipsnis.

Finansinių ataskaitų patikimumas

Nuomonė dėl finansinių ataskaitų patikimumo

3.7.5. Mūsų nuomone, 2018 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių finansinių metų BĮ finansinėse ataskaitose BĮ finansinė būklė 2018 m. gruodžio 31 d. bei tą dieną pasibaigusių finansinių metų operacijų ir pinigų srautų rezultatai bei grynojo turto pokyčiai visais reikšmingais aspektais yra pateikti teisingai, kaip to reikalauja jos finansinis reglamentas ir Komisijos apskaitos pareigūno priimtos apskaitos taisyklės. Jos pagrįstos tarptautiniu mastu pripažintais viešojo sektoriaus apskaitos standartais.

⁽⁵⁰⁾ 2014 m. gegužės 6 d. Tarybos reglamentas (ES) Nr. 560/2014, kuriuo įsteigiama biologinės pramonės sektorių bendroji įmonė (OLL 169, 2014 6 7, p. 130).

⁽⁵¹⁾ Daugiau informacijos apie BĮ kompetenciją ir veiklą pateikta jos interneto svetainėje www.bbi-europe.eu.

⁽⁵²⁾ Finansinės būklės ataskaitas sudaro balansas, finansinių rezultatų ataskaita, pinigų srautų lentelė, grynojo turto pokyčių ataskaita, svarbių apskaitos metodų santrauka ir kita aiškinamoji informacija.

⁽⁵³⁾ Biudžeto vykdymo ataskaitas sudaro ataskaitos, kuriose suvestos visos biudžetinės operacijos, ir aiškinamoji informacija.

*Finansinėse ataskaitose atspindimų operacijų teisėtumas ir tvarkingumas***Pajamos**

Nuomonė dėl finansinėse ataskaitose atspindimų pajamų teisėtumo ir tvarkingumo

3.7.6. Mūsų nuomone, 2018 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių finansinių metų finansinėse ataskaitose atspindimos pajamos visais reikšmingais aspektais yra teisėtos ir tvarkingos.

Mokėjimai

Nuomonė dėl finansinėse ataskaitose atspindimų mokėjimų teisėtumo ir tvarkingumo

3.7.7. Mūsų nuomone, 2018 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių finansinių metų finansinėse ataskaitose atspindimi mokėjimai visais reikšmingais aspektais yra teisėti ir tvarkingi.

3.7.8. Toliau pateiktos pastabos šios Audito Rūmų nuomonės nekeičia.

Finansinių ataskaitų patikimumas

3.7.9. 2018 m. BPS BĮ atliko peržiūrą, siekdama atnaujinti BPS konsorciumą sudarančių subjektų narystės statusą, kuris yra pramonės narių nepiniginių įnašų, kuriais prisidedama prie BĮ pagrindinės veiklos, patvirtinimo ir pripažinimo pagrindas. Tai laikoma gera praktika ir turėtų būti atliekama reguliariai.

Pastabos dėl programos „Horizontas 2020“ biudžeto vykdymo

3.7.10. 2 lentelėje BĮ skirtų narių įnašų 2018 m. pabaigoje apžvalga.

2 lentelė

BPS veiklai skirti narių įnašai

(milijonais eurų)

Nariai	Narių įnašai (pagal steigimo reglamentą)			Narių įnašai (2018 m. gruodžio 31 d.)				
	Pagrindinė veikla	Papildoma veikla ⁽¹⁾	Iš viso	Grynieji pinigai	Patvirtinti nepinigi- niai įnašai	Pateikti, nepatvirtinti nepiniginiai įnašai	Piniginiai įnašai papildomai veiklai	Iš viso
ES (DG RTD)	975,0	0,0	975,0	264,6	0,0	0,0	0,0	264,6
Pramonės nariai	975,0	1 755,0	2 730,0	9,1	12,1	36,8	699,9	757,9
Iš viso	1 950,0	1 755,0	3 705,0	273,7	12,1	36,8	699,9	1 022,5

⁽¹⁾ Papildoma veikla nėra įtraukta į Audito Rūmų audito apimtį.

Šaltinis: BĮ pateikti duomenys.

3.7.11. Iš mažiausiai 1 82,5 milijono eurų piniginių įnašų ⁽⁵⁴⁾ tik 0,8 milijono eurų buvo išmokėti iki 2018 m. pabaigos. BPS steigimo reglamentas ⁽⁵⁵⁾ buvo iš dalies pakeistas, kad pramonės nariai galėtų teikti savo piniginius įnašus projektų lygmeniu, tačiau vis dar esama didelės rizikos, kad iki BPS programos pabaigos pramonės nariai nepasieks mažiausios veiklos grynųjų pinigų įnašų sumos. Todėl 2018 m. pabaigoje Komisija (DG RTD) nusprendė 140 milijonais eurų sumažinti 205 milijonus eurų sudarantį 2020 m. BĮ biudžetą ⁽⁵⁶⁾.

⁽⁵⁴⁾ Žr. biologinės pramonės sektorių bendrosios įmonės įstatų 12 straipsnio 4 dalį (Reglamento (ES) Nr. 560/2014 I priedas).

⁽⁵⁵⁾ 2018 m. sausio 23 d. Tarybos reglamentas (ES) 2018/121, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 560/2014, kuriuo įsteigiama biologinės pramonės sektorių bendroji įmonė (OL L 22, 2018 1 26, p. 1).

⁽⁵⁶⁾ Šią sumą sudaro pranešto 2017 m. biudžeto 50 milijonų eurų sustabdymas ir 2018 m. biudžeto 20 milijonų eurų sustabdymas.

3.7.12. 2018 m. turimų įsipareigojimų ir mokėjimų asignavimų panaudojimo lygis atitinkamai buvo 99 % ir 71 %. Dauguma BĮ mokėjimų asignavimų buvo išankstinio finansavimo išmokos, skirtos susitarimams dėl dotacijų, sudarytiems pagal 2017 m. kvietimus teikti pasiūlymus, ir tarpiniai mokėjimai projektams iš ankstesnių kvietimų. Žemesnis mokėjimų asignavimų panaudojimo lygis buvo susijęs su kai kurių periodinių ataskaitų vėlavimais ir išlaidų, kurios buvo žymiai mažesnės, palyginti su dotacijų susitarimuose patvirtintu biudžetu, deklaracijomis.

Pastabos dėl vidaus kontrolės priemonių

3.7.13. BĮ nustatė patikimas *ex ante* kontrolės procedūras, pagrįstas finansų ir veiklos dokumentų peržiūra. Padėtis 2018 m. pabaigoje parodė, kad BĮ beveik visiškai įgyvendino vidaus kontrolės standartus.

3.7.14. Komisijos bendra audito tarnyba atsakinga už programos „Horizontas 2020“ projektų išlaidų deklaracijų *ex post* auditą. Remiantis *ex post* audito rezultatais 2018 m. pabaigoje, BĮ deklaravo 0,01 % likutinį klaidų lygį programos „Horizontas 2020“ projektų atveju ⁽⁵⁷⁾.

Pastaba dėl patikimo finansų valdymo ir veiksmingumo

3.7.15. Dėl 2018 m. kvietimo teikti pasiūlymus koncepcijos ir pasiūlymų vertinimo sistemos valdymo viena iš dviejų kvietimo pavyzdinių temų liko nefinansuota, nors buvo gauti tinkami finansuoti ir labai gerai įvertinti pasiūlymai abejoms temoms.

Pastabos ir kiti klausimai

3.7.16. Nors BPS BĮ tarpinis įvertinimas buvo užbaigtas pagal tikslų tvarkaraštį, nustatytą jos teisiniame pagrindė, ji negalėjo pateikti geriausios pridėtinės vertės BĮ sprendimų priėmimo procese šiame jos veiklos pradiname etape.

Atsižvelgimas į ankstesnių metų pastabas

3.7.17. Taisomųjų veiksmų atsižvelgiant į Audito Rūmų ankstesnių metų pastabas apžvalga pateikta *priede*.

⁽⁵⁷⁾ BPS BĮ metinė veiklos ataskaita, p. 185. Praneštas klaidų lygis nėra visiškai reprezentatyvus, kadangi yra pagrįstas tik dviem pirmaisiais *ex post* auditų etapais, kurie dar nėra užbaigti.

PRIEDAS

Atsižvelgimas į ankstesnių metų pastabas

Metai	Audito Rūmų pastabos	Taisomojo veiksmo būklė (užbaigtas / vykdomas / neįvykdytas / n. d.)
2017	2017 m. pabaigoje Komisijos bendrose „Horizontas 2020“ dotacijų valdymo ir stebėjimo priemonėse nebuvo užbaigti specialūs pakeitimai, būtini norint tvarkyti BĮ nepiniginius įnašus.	Užbaigtas
2017	Rengiant 2016 m. kvietimą teikti pasiūlymus dėl dotacijų, pasiekta palyginti žema mokslinių tyrimų ir inovacijos veiksmų (RIA) temų aprėptis. Visas RIA biudžetas sudarė 50 milijonų eurų ir apėmė 12 temų, kurių kiekviena buvo parengta siekiant išspręsti konkrečius sunkumus, išskylančius vykdant vertės grandinės demonstravimo ir įgyvendinimo veiklą. Visi tinkami finansuoti pasiūlymai buvo įvertinti taikant programos „Horizontas 2020“ vertinimo kriterijus ir išdėstyti pagal eilę bendrajam finansavimui neviršijant bendros biudžeto eilutės ribų. Tačiau didžioji dotacijų biudžeto dalis buvo skirta trims iš šešių finansuojamų temų, kadangi BĮ negalėjo finansuoti šešių RIA temų, nepaisant to, kad keturių iš jų atveju jai buvo pateikti pasiūlymai, kurie buvo tinkami bendrai finansuoti. Siekiant užtikrinti optimalų svarbiausių temų įtraukimą, BĮ turėtų išnagrinėti galimybę apriboti pasiūlymų pagal kiekvieną temą skaičių, kvietime teikti pasiūlymus nustatydama orientacinį biudžetą temų lygmeniu.	Užbaigtas
2017	Atsižvelgdama į vertintojų pateiktas rekomendacijas, BĮ parengė veiksmų planą, kurį BPS valdyba patvirtino 2018 m. kovo mėn. Iš esmės priimdama rekomendacijas, BĮ jau pradėjo įgyvendinti tam tikrą skaičių veiksmų, skirtų spręsti pagrindinius tarpiniame vertinime iškeltus klausimus. Remiantis veiksmų planu, dauguma veiksmų, kuriuos reikia įvykdyti atsižvelgiant į rekomendacijas, turėtų būti įgyvendinti 2018 ir 2019 m.	Vykdomas

Bendrosios įmonės atsakymas

3.7.15. Išnagrinėjusi 2018 m. kvietimo teikti pasiūlymus vertinimo ir dotacijų skyrimo procesų rezultatus, BPS bendroji įmonė padarė išvadą, kad, siekiant užtikrinti geresnę aprėptį, būtų geriau tam tikroms inovacijų veiksnių temoms (pavyzdinėms temoms) skirti atskiras biudžeto eilutes. Į šį požiūrį jau atsižvelgta BPS bendrosios įmonės 2019 m. metinėje darbo programoje, ją iš dalies pakeitus 2019 m. kovo 19 d.

3.8. Bendroji įmonė „Shift2Rail“ (S2R)

Įvadas

3.8.1. Briuselyje įsikūrusi BĮ „Shift2Rail“ (S2R), buvo įsteigta 2014 m. birželio mėn. ⁽⁵⁸⁾ dešimties metų laikotarpiui, o nepriklausomai veikti pradėjo 2016 m. gegužės 24 d.

3.8.2. BĮ S2R yra viešojo ir privačiojo sektorių partnerystė geležinkelių srityje. Jos steigėjai yra Europos Komisijos atstovaujama Europos Sąjunga (ES) ir geležinkelių pramonės partneriai (pagrindiniai suinteresuotieji subjektai, t. y. geležinkelių įrangos gamintojai, geležinkelių bendrovės, infrastruktūros vadovai ir tyrimų centrai). Kiti subjektai gali dalyvauti BĮ kaip asocijuotieji nariai.

3.8.3. 1 lentelėje pateikti pagrindiniai BĮ duomenys ⁽⁵⁹⁾.

1 lentelė

Pagrindiniai BĮ duomenys

	2018 m.	2017 m.
Biudžetas mokėjimų asignavimais (milijonais eurų)	69,4	34,5
Biudžetas išsipareigojimų asignavimais (milijonais eurų)	80,9	64,7
Turimas mokėjimų biudžetas (milijonais eurų) ⁽¹⁾	71,9	44,1
Turimas išsipareigojimų biudžetas (milijonais eurų) ⁽¹⁾	84,8	68,6
Iš viso darbuotojų gruodžio 31 d. ⁽²⁾	22	20

⁽¹⁾ Turimą biudžetą sudaro ankstesnių metų nepanaudoti asignavimai, kuriuos BĮ einamaisiais metais iš naujo įtraukė į biudžetą.

⁽²⁾ Darbuotojai – laikinieji darbuotojai, sutartininkai ir komandiruoti nacionaliniai ekspertai.

Šaltinis: BĮ pateikti duomenys.

Patikinimo pareiškimą patvirtinanti informacija

NUOMONĖ

3.8.4. Mes auditavome:

- BĮ metines finansines ataskaitas, kurias sudaro 2018 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių finansinių metų finansinės būklės ⁽⁶⁰⁾ ir biudžeto vykdymo ⁽⁶¹⁾ ataskaitos;
- šiose ataskaitose atspindimų operacijų teisėtumą ir tvarkingumą, kaip to reikalauja Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 287 straipsnis.

Finansinių ataskaitų patikimumas

Nuomonė dėl finansinių ataskaitų patikimumo

3.8.5. Mūsų nuomone, 2018 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių finansinių metų BĮ finansinėse ataskaitose BĮ finansinė būklė 2018 m. gruodžio 31 d. bei tą dieną pasibaigusių finansinių metų operacijų ir pinigų srautų rezultatai bei grynojo turto pokyčiai visais reikšmingais aspektais yra pateikti teisingai, kaip to reikalauja jos finansinis reglamentas ir Komisijos apskaitos pareigūno priimtos apskaitos taisyklės. Jos pagrįstos tarptautiniu mastu pripažintais viešojo sektoriaus apskaitos standartais.

⁽⁵⁸⁾ 2014 m. birželio 16 d. Tarybos reglamentas (ES) Nr. 642/2014, kuriuo įsteigiama bendroji įmonė „Shift2Rail“ (OL L 177, 2014 6 7, p. 9).

⁽⁵⁹⁾ Daugiau informacijos apie BĮ kompetenciją ir veiklą pateikta jos interneto svetainėje: www.shift2rail.org

⁽⁶⁰⁾ Finansinės būklės ataskaitas sudaro balansas, finansinių rezultatų ataskaita, pinigų srautų lentelė, grynojo turto pokyčių ataskaita, svarbių apskaitos metodų santrauka ir kita aiškinamoji informacija.

⁽⁶¹⁾ Biudžeto vykdymo ataskaitas sudaro ataskaitos, kuriose suvestos visos biudžetinės operacijos, ir aiškinamoji informacija.

*Finansinėse ataskaitose atspindimų operacijų teisėtumas ir tvarkingumas***Pajamos**

Nuomonė dėl finansinėse ataskaitose atspindimų pajamų teisėtumo ir tvarkingumo

3.8.6. Mūsų nuomone, 2018 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių finansinių metų finansinėse ataskaitose atspindimos pajamos visais reikšmingais aspektais yra teisėtos ir tvarkingos.

Mokėjimai

Nuomonė dėl finansinėse ataskaitose atspindimų mokėjimų teisėtumo ir tvarkingumo

3.8.7. Mūsų nuomone, 2018 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių finansinių metų finansinėse ataskaitose atspindimi mokėjimai visais reikšmingais aspektais yra teisėti ir tvarkingi.

3.8.8. Toliau pateiktos pastabos šios Audito Rūmų nuomonės nekeičia.

Pastabos dėl „Horizontas 2020“ biudžeto vykdymo

3.8.9. 2 lentelėje pateikta narių įnašų į šias BĮ 2018 m. pabaigoje apžvalga.

2 lentelė

S2R narių įnašai*(milijonais eurų)*

Nariai	Narių įnašai (pagal steigimo reglamentą)			Narių įnašai (2018 m. gruodžio 31 d.)				Iš viso
	Pagrindinė veikla	Papildoma veikla ⁽¹⁾	Iš viso	Grynieji pinigai	Patvirtinti nepinigi- niai įnašai	Pateikti, nepatvirtinti nepiniginiai įnašai	Piniginiai įnašai papildomai veiklai	
ES (DG MOVE)	398,0	0,0	398,0	158,9	0,0	0,0	0,0	158,9
Pramonės nariai	350,0	120,0	470,0	6,5	21,7	63,7	160,4	252,3
Iš viso	748,0	120,0	868,0	165,4	21,7	63,7	160,4	411,2

⁽¹⁾ Papildoma veikla nėra įtraukta į Audito Rūmų audito apimtį.

Šaltinis: BĮ pateikti duomenys.

3.8.10. Turimų išpareigojimų ir mokėjimų asignavimų įgyvendinimo lygis 2018 m. atitinkamai buvo 100 % ir 82,3 %. 2018 m. dauguma BĮ atliktų mokėjimų buvo tarpiniai mokėjimai, skirti programos „Horizontas 2020“ projektams, atrinktiems pagal 2015 ir 2016 m. kvietimus teikti pasiūlymus, taip pat išankstinio finansavimo mokėjimai, skirti programos „Horizontas 2020“ projektams, atrinktiems pagal 2018 m. kvietimą teikti pasiūlymus.

Pastabos dėl vidaus kontrolės priemonių

3.8.11. BĮ nustatė patikimas *ex ante* kontrolės procedūras, pagrįstas finansų ir veiklos dokumentų peržiūra. Padėtis 2018 m. pabaigoje parodė, kad BĮ buvo beveik visiškai įgyvendinusi vidaus kontrolės standartus, išskyrus kai kuriuos veiksmus, kurie turėjo būti užbaigti 2019 m., pavyzdžiui, pagrindinio veiksmingumo rodiklio modelio peržiūrą. 2018 m. „Shift2Rail“ taip pat sustiprino savo interesų konfliktų valdymo pagrindą.

3.8.12. Komisijos bendra audito tarnyba atsakinga už programos „Horizontas 2020“ mokėjimų *ex post* auditą. Remiantis turimais *ex post* audito rezultatais 2018 m. pabaigoje, BĮ deklaravo 0,97 % likutinį klaidų lygį programos „Horizontas 2020“ projektų atveju ⁽⁶²⁾.

Pastabos dėl patikimo finansų valdymo ir veiksmingumo

3.8.13. BĮ, kaip bandomąjį projektą, 2018 m. pateikė kvietimą teikti pasiūlymus dėl tik jos narių dotacijų kaip vienkartinės išmokos finansavimo schemą. Šio bandomojo projekto preliminarai vertė buvo 134,1 milijono eurų (86,3 % viso biudžeto, skirto 2018 m. kvietimui teikti pasiūlymus). Šia veikla siekta išbandyti supaprastinimo naudą ir vienkartinės išmokos finansavimo schemos galimybes.

3.8.14. Finansų ekspertai, dalyvaujantys dotacijų vertinimo etape, nustatė keletą svarbių nukrypimų finansiniuose pasiūlymuose nuo paramos gavėjų istorinių finansinių duomenų. BĮ naudojo dotacijų rengimo etapą, kad išanalizuotų paramos gavėjų paaiškinimus apie nukrypimus ir, jei tai pagrįsta, ištaisytų vienkartinę išmoką. Kad dar labiau pagerintų vienkartinės išmokos finansavimo schemos efektyvumą ir veiksmingumą, BĮ turi ir toliau stiprinti finansinių duomenų, pateiktų jos paramos gavėjų duomenų bazėje, patikimumą bei atskleisti svarbias finansų ekspertų pastabas apibendrinamosios ataskaitos vertinime.

Pastabos dėl kitų klausimų

3.8.15. Kai 2018 m. vienas asocijuotasis narys tapo nuo nario steigėjo visiškai priklausančia patronuojamąja įmone, jis galėjo išlaikyti savo asocijuotosios narystės statusą ir vietą valdyboje. Todėl faktiškai padidėjo nario steigėjo atstovavimas valdyboje. Pagal BĮ dabartinio teisinio pagrindo nuostatas nepakankamai nagrinėjamas BĮ pramonės narių vykdomas įmonių įsigijimas ir pasekmės, kurios gali turėti įtakos proporcingam narių atstovavimui valdyboje.

3.8.16. Nors BĮ S2R tarpinis įvertinimas buvo užbaigtas pagal tikslų tvarkaraštį, nustatytą jos teisiniame pagrinde, ji negalėjo pateikti geriausios pridėtinės vertės BĮ sprendimų priėmimo procese šiame jos veiklos pradiname etape.

3.8.17. BĮ personalo kaitos lygiui per pastaruosius dvejus metus iš esmės įtaką darė sutartininkų rotacija (jis buvo palyginti aukštas). Siekiant įveikti su didele darbuotojų kaita susijusias problemas, BĮ pasinaudojo pavaduojančiais darbuotojais, kurie sudarė 17 % visų darbuotojų.

Atsižvelgimas į ankstesnių metų pastabas

3.8.18. Taisomųjų veiksmų atsižvelgiant į Audito Rūmų ankstesnių metų pastabas apžvalga pateikta *priede*.

⁽⁶²⁾ 2018 m. gruodžio 31 d. BĮ S2R galėjo grįžti savo klaidų lygio skaičiavimą keturiomis galutinėmis *ex post* audito ataskaitomis (viena susijusi su rizika pagrįstu auditu, o kitos trys – BĮ S2R reprezentatyvia imtimi). Žr. BĮ S2R 2018 m. metinę veiklos ataskaitą, p. 120–122.

PRIEDAS

Atsižvelgimas į ankstesnių metų pastabas

Metai	Audito Rūmų pastabos	Taisomojo veiksmo būklė (užbaigtas / vykdomas / neįvykdytas / n. d.)
2017	2017 m. pabaigoje nepanaudoti ankstesnių metų mokėjimų asignavimai sudarė 7,6 milijono eurų. Tokia padėtis rodo trūkumus biudžeto planavimo procedūroje, kurios, beje, BĮ visiškai kontroliuoti negali.	Užbaigtas
2017	Padėtis 2017 m. pabaigoje parodė, kad pagrindiniai vidaus kontrolės standartai buvo didžia dalimi įgyvendinti, tik keletas veiksmų turėjo būti užbaigti 2018 metais.	Vykdomas
2017	Atsižvelgdama į vertintojų pateiktas rekomendacijas, BĮ parengė veiksmų planą, kurį valdyba patvirtino 2018 m. birželio 28 d. Nors pagal dabartinę bendrąją finansinę programą nebus įmanoma atsižvelgti į visas tarpiniame vertinime pateiktas rekomendacijas, kai kurie veiksmų plane numatyti veiksmai jau buvo pradėti, tuo tarpu kitus, atsižvelgiant į jų pobūdį ir dabartinį teisinį pagrindą, tikimasi įgyvendinti 2018–2020 m. laikotarpiu.	Vykdomas

Bendrosios įmonės atsakymas

3.8.14. Bendroji įmonė „Shift2Rail“ patvirtina, kad visos finansų vertintojų išvados ir rekomendacijos buvo pagrįstos patikimais finansiniais duomenimis, apsvarstytos ir perduotos atskirai kiekvienam gavėjui (nariui) prieš pasirašant susitarimą dėl dotacijos, kaip numatyta 2017 m. spalio 27 d. Komisijos sprendime C(2017) 7151 dėl leidimo kompensuoti bendrosios mokslinių tyrimų ir inovacijų programos „Horizontas 2020“ ir Europos atominės energijos bendrijos mokslinių tyrimų ir mokymo programos (2014–2018 m.) tinkamų finansuoti veiksmų išlaidas skiriant vienkartinę išmoką.

Šio pirmojo dotacijų teikimo skiriant vienkartinę išmoką rezultatai nuteikė optimistiškai: tikimasi, kad pavyks dar labiau supaprastinti finansavimo taisykles, ir BĮ „Shift2Rail“ nariai galės daugiau dėmesio skirti techniniams dotacijos susitarimo įgyvendinimo aspektams, išvengti finansinių klaidų ir sumažinti jų kieki. BĮ S2R pripažįsta, kad vienkartinių išmokų bandomojo projekto rengimas ir įgyvendinimas tobulintinas, bet mano, kad visų Komisijos sprendimo teisinių ir finansinių aspektų buvo griežtai laikomasi. Ar kvietimo teikti pasiūlymus vienkartinei išmokai gauti finansų valdymas buvo patikimas, bus patikrinta vėliau, vertinant, ar buvo laikomasi Reglamento S2R reikalavimų. Rengiant dotacijos susitarimą įgaliojimus suteikiantis pareigūnas užtikrino, kad būtų deramai atsižvelgta į visas ekspertų, taip pat techninio ir finansinio pobūdžio pastabas. Atsižvelgiant į Europos Audito Rūmų rekomendaciją, 2019 m. kvietimo teikti pasiūlymus procedūros bus toliau tobulinamos.

3.8.15. Pripažįstama, kad S2R reglamentas turi apribojimų, tačiau reikėtų pažymėti, kad BĮ S2R nustatyta teisinė sistema neleidžia padidinti steigėjo įtakos sprendimų priėmimo procesui ir bendram valdymui. Jei S2R reglamentas bus iš dalies keičiamas, į Audito Rūmų pastabą bus atsižvelgta.

3.8.16. Pripažįstama, kad vertinimas atliktas BĮ S2R vos pradėjus veiklą, tačiau, kaip pažymėta, šis reikalavimas įtvirtintas S2R reglamente ir bendroje programoje „Horizontas 2020“.

3.8.17. Didelę BĮ S2R darbuotojų kaitą daugiausiai lėmė dabartinė personalo etatų plano struktūra, kurios BĮ S2R turi laikytis ir kuri neleidžia BĮ S2R siūlyti tokių pačių palankių sutartinių sąlygų, kokias siūlo kitos ES įstaigos ir institucijos. Vis dėlto, siekiant sumažinti didelę darbuotojų kaitą, imtasi neprivalomųjų priemonių. Šį klausimą reikės aptarti su Komisija.

BENDROJI ĮMONĖ, VYKDANTI VEIKLĄ PAGAL EURATOMĄ

3.9. Europos ITER įgyvendinimo ir branduolių sintezės energetikos vystymo bendroji įmonė (F4E)

Ižanga

3.9.1. Europos ITER ⁽⁶³⁾ įgyvendinimo ir branduolių sintezės energetikos vystymo BĮ (F4E BĮ) įsteigta 2007 m. kovo mėn. ⁽⁶⁴⁾ 35 metų laikotarpiui. Nors didžioji branduolių sintezės infrastruktūros dalis buvo pastatyta Kadaraše, Prancūzijoje, BĮ būstinė yra Barselonoje.

3.9.2. BĮ nariai steigėjai yra Euratomas, kuriam atstovauja Europos Komisija, Euratomo valstybės narės ir Šveicarija, pasirašiusios bendradarbiavimo susitarimus su Euratomu.

3.9.3. 1 lentelėje pateikti pagrindiniai BĮ duomenys ⁽⁶⁵⁾.

1 lentelė

Pagrindiniai BĮ duomenys

	2018 m.	2017 m.
Biudžetas mokėjimų asignavimais (milijonais eurų)	794,8	847,6
Biudžetas išsipareigojimų asignavimais (milijonais eurų)	649,9	562
Turimas mokėjimų biudžetas (milijonais eurų) ⁽¹⁾	847,4	864,9
Turimas išsipareigojimų biudžetas (milijonais eurų) ⁽¹⁾	706,2	588,9
Iš viso darbuotojų gruodžio 31 d. ⁽²⁾	442	449

⁽¹⁾ Turimą biudžetą sudaro ankstesnių metų nepanaudoti asignavimai, kuriuos BĮ einamaisiais metais iš naujo įtraukė į biudžetą.

⁽²⁾ Darbuotojai – laikinieji darbuotojai, sutartininkai ir komandiruoti nacionaliniai ekspertai.

Šaltinis: BĮ pateikti duomenys.

Patikinimo pareiškimą patvirtinanti informacija

NUOMONĖ

3.9.4. Mes auditavome:

- BĮ metines finansines ataskaitas, kurias sudaro 2018 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių finansinių metų finansinės būklės ⁽⁶⁶⁾ ir biudžeto vykdymo ⁽⁶⁷⁾ ataskaitos;
- šiose ataskaitose atspindimų operacijų teisėtumą ir tvarkingumą, kaip to reikalauja Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 287 straipsnis.

Finansinių ataskaitų patikimumas

Nuomonė dėl finansinių ataskaitų patikimumo

3.9.5. Mūsų nuomone, 2018 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių finansinių metų BĮ finansinėse ataskaitose BĮ finansinė būklė 2018 m. gruodžio 31 d. bei tą dieną pasibaigusių finansinių metų operacijų ir pinigų srautų rezultatai bei grynojo turto pokyčiai visais reikšmingais aspektais yra pateikti teisingai, kaip to reikalauja jos finansinis reglamentas ir Komisijos apskaitos pareigūno priimtos apskaitos taisyklės. Jos pagrįstos tarptautiniu mastu pripažintais viešojo sektoriaus apskaitos standartais.

⁽⁶³⁾ Tarptautinis termobranduolinis eksperimentinis reaktorius.

⁽⁶⁴⁾ 2007 m. kovo 27 d. Tarybos sprendimas 2007/198/Euratomas, įsteigiantis Europos ITER įgyvendinimo ir branduolių sintezės energetikos vystymo bendrąją įmonę ir suteikiantis jai lengvatą (OL L 90, 2007 3 30, p. 58).

⁽⁶⁵⁾ Daugiau informacijos apie BĮ kompetenciją ir veiklą pateikta jos interneto svetainėje www.f4e.europa.eu.

⁽⁶⁶⁾ Finansinės būklės ataskaitas sudaro balansas, finansinių rezultatų ataskaita, pinigų srautų lentelė, grynojo turto pokyčių ataskaita, svarbių apskaitos metodų santrauka ir kita aiškinamoji informacija.

⁽⁶⁷⁾ Biudžeto vykdymo ataskaitas sudaro ataskaitos, kuriose suvestos visos biudžetinės operacijos, ir aiškinamoji informacija.

Finansinėse ataskaitose atspindimų operacijų teisėtumas ir tvarkingumas

Pajamos

Nuomonė dėl finansinėse ataskaitose atspindimų pajamų teisėtumo ir tvarkingumo

3.9.6. Mūsų nuomone, 2018 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių finansinių metų finansinėse ataskaitose atspindimos pajamos visais reikšmingais aspektais yra teisėtos ir tvarkingos.

Mokėjimai

Nuomonė dėl finansinėse ataskaitose atspindimų mokėjimų teisėtumo ir tvarkingumo

3.9.7. Mūsų nuomone, 2018 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių finansinių metų finansinėse ataskaitose atspindimi mokėjimai visais reikšmingais aspektais yra teisėti ir tvarkingi.

Dalyko pabrėžimas

3.9.8. Neprieštaraudami pirmiau išreikštai nuomonei, norime atkreipti dėmesį į toliau pateiktą klausimą. 2016 m. lapkričio mėn. ITER taryba ⁽⁶⁸⁾ patvirtino naują ITER projekto bazinį scenarijų. Pagal naują ITER bazinį scenarijų 2025 m. numatyta įgyvendinti „Pirmąją plazmą“ ⁽⁶⁹⁾ ir pradėti veiklos etapą, o 2035 m. užbaigti statybų etapą. Pagal ankstesnį 2010 m. bazinį scenarijų buvo numatyta, kad statybų etapas bus užbaigtas 2020 m. ⁽⁷⁰⁾ Naujas bazinis scenarijus laikomas anksčiausia techniškai įmanoma data ⁽⁷¹⁾.

3.9.9. F4E BĮ iš naujo apskaičiavo savo įnašą į projekto statybų etapą, kuris sudaro 12 milijardų eurų (2008 m. verte), t. y. 82 % daugiau, palyginti su 6,6 milijardo eurų suma (2008 m. verte), kurią 2010 m. patvirtino ES Taryba ⁽⁷²⁾. Šis įvertis neapima nenumatytų atvejų, nors Komisija pažymėjo, kad laiko atžvilgiu atsargai derėtų numatyti iki 24 mėnesių laikotarpį, o biudžeto – 10–20 % išteklių ⁽⁷³⁾.

3.9.10. 2017 m. kovo 29 d. Jungtinė Karalystė pranešė Europos Vadovų Tarybai apie savo sprendimą išstoti iš ES ir Euratomo. Tai gali turėti didelį poveikį F4E BĮ ir ITER projekto veiklai po 2020 m.

3.9.11. 2018 m. balandžio mėn. ⁽⁷⁴⁾ ES Taryba įgaliojo Komisiją patvirtinti naują ITER bazinį scenarijų Euratomo vardu ir dar kartą patvirtino išsipareigojimą užtikrinti turimus išteklius pagal kitą daugiamečių finansinę programą (DFP), nepriklausomai nuo jokių vėlesnių DFP derybų, kurių metu bus nustatytos būsimo finansavimo detalės ⁽⁷⁵⁾.

3.9.12. Nors buvo imtasi teigiamų veiksmų, skirtų pagerinti BĮ įnašo valdymą ir kontrolę projekto statybų etape, vis dar išlieka rizika, kad vėlesnės išlaidos padidės ir bus vėluojama įgyvendinti projektą, atsižvelgiant į šiuo metu patvirtintą bazinį scenarijų.

3.9.13. Toliau pateiktos pastabos šios Audito Rūmų nuomonės nekeičia.

Pastabos dėl biudžeto ir finansų valdymo

3.9.14. Į galutinį nustatytą vykdymui skirtą 2018 m. biudžetą įtraukti 706,2 milijono eurų išsipareigojimų asignavimai ir 847,4 milijono eurų mokėjimų asignavimai. Išsipareigojimų ir mokėjimų asignavimų panaudojimo lygis atitinkamai buvo 98,4 % ir 96,1 %.

⁽⁶⁸⁾ 2016 m. lapkričio 16 ir 17 d. 19-oji ITER taryba. ITER taryba yra TO ITER valdymo organas.

⁽⁶⁹⁾ „Pirmoji plazma“ yra branduolių sintezės įrenginio statybų etapas, kuriame bus galima išbandyti pagrindinius įrenginio komponentus. Šis riboženklis taip pat žymi veiklos etapo pradžią.

⁽⁷⁰⁾ COM(2010) 226 final, 2010 5 4.

⁽⁷¹⁾ Kaip nustatyta nepriklausomos peržiūros grupės penktajame metiniame vertinime (2016 m. spalio 31 d.) ir 2016 m. gruodžio mėn. F4E BĮ projekto valdymo vadovo ataskaitoje.

⁽⁷²⁾ 2010 m. liepos 7 d. Tarybos išvados dėl ITER įgyvendinimo padėties (Nuoroda 11 902/10).

⁽⁷³⁾ COM(2017) 319 final, 2017 6 14 (su Komisijos tarnybų darbinio dokumentu SWD(2017) 232 final, 2017 06 14), V skyrius „Projekto ITER perspektyvos“.

⁽⁷⁴⁾ 2010 m. ES Tarybos patvirtinta 6,6 milijardo eurų suma (2008 m. verte) šiuo metu yra BĮ išlaidų iki 2020 m. viršutinė riba.

⁽⁷⁵⁾ Europos Sąjungos Taryba, 7881/18, patvirtinta 2018 m. balandžio 12 d.

3.9.15. Dėl rimtų 2017 m. biudžeto planavimo proceso trūkumų mokėjimų asignavimų, kurių galiausiai reikėjo 2017 ir 2018 m., suma gerokai viršijo pradinuose biudžetuose nustatytą mokėjimų asignavimų sumą. 2018 m. papildomi mokėjimų asignavimai, kurių reikėjo BĮ, sudarė 160,7 milijono eurų (arba 25 % viršijo pradinį 2018 m. biudžetą ⁽⁷⁶⁾).

3.9.16. 2018 m. F4E BĮ atliko sureguliuavimo mokėjimą, pervesdama 1 milijono eurų jau patvirtintų ir patikrintų mokėjimų sumą, susijusią su darbuotojų tarnybinių kelionių sąnaudomis, iš administracinio biudžeto (1.3 skyrius. Komandiruotės ir tarnybinės kelionės“) į veiklos biudžetą (3.4 skyrius. „Kitos veiklos išlaidos“). Tačiau sureguliuavimo mokėjimas neatitiko biudžeto konkretumo principo.

Pastabos dėl patikimo finansų valdymo ir veiksmingumo

3.9.17. Direktorius sprendimas pakeisti naujai įdarbinto vyresniojo vadovo darbo vietą iš Barcelonos į Kadarašą nebuvo patvirtintas atitinkamais dokumentais ⁽⁷⁷⁾, pagrindžiančiais papildomas atlyginimo sąnaudas dėl skirtingo korekcinio koeficiento ⁽⁷⁸⁾.

3.9.18. 2018 m. pabaigoje F4E vis dar naudojo ITER kreditų sistemą kaip pagrindą stebėti savo projekto pažangą, nors išorės ekspertai, kuriuos paskyrė F4E valdyba, keliuose iš eilės metiniuose vertinimuose rekomendavo įdiegti sukurtos vertės valdymo (EVM) sistemą, kuri atspindi techninę ar fizinę pažangą ir su ja susijusias patirtas sąnaudas ir išlaidas. 2018 m. ekspertai dar kartą pabrėžė, kad didžiausia nauda turint EVM sistemą yra ta, kad ji suteikia aiškų pasiekimų matą ⁽⁷⁹⁾, ir jie dar kartą pareikalavo įdiegti veiksmingumo vertinimo sistemą, susietą su finansine ir technine pažanga, o ne su ITER kreditais. Atsižvelgdama į tai, valdyba paskyrė vidaus *ad hoc* grupę, kurios užduotis – peržiūrėti F4E veiksmingumo ataskaitų teikimą.

Atsižvelgimas į ankstesnių metų pastabas

3.9.19. Taisomųjų veiksmų atsižvelgiant į Audito Rūmų ankstesnių metų pastabas apžvalga pateikta *priede*.

⁽⁷⁶⁾ 2017 m. gruodžio 1 d. valdybos patvirtintas F4E BĮ 2018 m. pradinis biudžetas sudarė 634,1 milijono eurų.

⁽⁷⁷⁾ 2018 m. gruodžio mėn. valdyba pabrėžė, kad F4E BĮ reikia atidžiai stebėti administracines sąnaudas, atsižvelgiant į reikalavimą mažinti išlaidas 2018 m. balandžio 12 d. Tarybos išvadose (Europos Sąjungos Taryba, 7881/18).

⁽⁷⁸⁾ Korekcinis koeficientas Barcelonoje yra 91,7 %, o Kadaraše – 116,7 %.

⁽⁷⁹⁾ Nepriklausomos peržiūros grupės atliktas septintasis metinis vertinimas (2018 m. lapkričio 30 d.).

PRIEDAS

Atsižvelgimas į ankstesnių metų pastabas

Metai	Audito Rūmų pastabos	Taisomojo veiksmo būklė (užbaigtas / vykdomas / neįvykdytas / n. d.)
2015	Finansinės būklės ataskaitų aiškinamųjų raštų 4.3.1.1 antraštinėje dalyje „ITER susitarimas dėl pirkimų (TO ITER)“ pateikta lentelė ir informacija atspindi pasirašytus susitarimus dėl pirkimų (SP) (3 stulpelis) ir susitarimus dėl pirkimų, kuriems buvo iki šiol pervestos lėšos (4 stulpelis). Tačiau šioje lentelėje neparodyta, kiek iš tikrųjų yra pasistūmėta vykdamas darbus. 2015 m. metinėse finansinėse ataskaitose F4E šią informaciją papildė vykdomų darbų įverčiu, atsižvelgdama į visų išlaidų, skirtų su SP susijusioms sutartims, sumą, ir diagrama, kurioje parodytas kiekvieno su TO ITER pasirašyto susitarimo dėl pirkimų riboženklų pasiekimas.	Užbaigtas
2015	Su TO ITER yra diskutuojama apie sistemą, kurioje būtų pateikta informacija apie veiklos įgyvendinimo lygio vertę (sukurtos vertės valdymas), siekiant pagerinti kreditų riboženklų paskirstymą per susitarimų dėl pirkimų galiojimo laikotarpį.	Užbaigtas
2015	Derybų procedūros sudarė 45 % iš 84 2015 m. vykdytų veiklai skirtų konkursų procedūrų (2014 m. jos sudarė 58 %). Nepaisant to, kad 2015 m. BĮ sumažino derybų procedūrų procentinę dalį, turi būti dedama daugiau pastangų, kad būtų padidinta konkurencija jos veiklos pirkimų procedūrų srityje. Dėl dotacijų, vidutinis pagal vieną kvietimą gautų pasiūlymų skaičius buvo 1,4. Peržiūros rezultatas: 2017 m. derybų procedūros vis dar apėmė 47 % iš 2017 m. vykdytų veiklai skirtų konkursų procedūrų (2016 m. jos sudarė 45 %) 2017 m. BĮ ėmėsi iniciatyvų sumažinti derybų procedūrų procentinę dalį, tačiau turi būti dedama daugiau pastangų, kad būtų padidinta konkurencija su veikla susijusių pirkimų procedūrų srityje. Dėl dotacijų, vidutinis pagal vieną kvietimą gautų pasiūlymų skaičius buvo 1.	N. d.
2015	2013 m. birželio 27 d. BĮ valdyba patvirtino sprendimą dėl branduolių sintezės energijos pramonės politikos ir intelektinės nuosavybės teisių ir informacijos sklaidos politikos įgyvendinimo. Šių politikos priemonių įgyvendinimo poveikio vertinimas yra vykdomas.	Užbaigtas
2016	2015 m. birželio mėn. F4E BĮ valdyba priėmė kovos su sukčiavimu strategiją ir atitinkamą veiksmų planą. Didžioji veiksmų dalis buvo įgyvendinta 2016 m. Tačiau BĮ nenustatė specialios priemonės, skirtos palengvinti savo veiksmų, susijusių su pirkimų procedūromis, stebėjimą, visų pirma susijusių su rizikos vertinimu, derybomis ir procedūrų skyrimo etapais.	Užbaigtas
2017	F4E BĮ nesistemiškai atsižvelgė į vyresniosios vadovybės interesų deklaracijas.	Užbaigtas
2017	Dėl didelių vidaus komunikacijos strategijos trūkumų nebuvo užtikrinta atitinkamos informacijos apie numatomas sąnaudas organizacijoje eksploatavimo nutraukimo etape sklaida. Todėl BĮ ankstesnių metų finansinėse ataskaitose neturėjo rezervo šiam išpareigojimui.	Užbaigtas

Bendrosios įmonės atsakymas

3.9.15. F4E norėtų pabrėžti, kad, nors biudžeto planavimo trūkumai išryškėjo 2017 m. biudžete ir tęsėsi 2018 m., nustačius mokėjimų asignavimų stygių, 2019 m. biudžete šie trūkumai ištaisyti.

F4E yra dėkinga Euratomui už papildomą įnašą į 2018 m. biudžetą, kuris visus metus leido patikimai ir sąžiningai valdyti grynuosius pinigus. F4E taip pat norėtų pranešti, kad mokėjimų asignavimų stygius nebūtų turėjęs jokios įtakos ir nebūtų kėlęs grėsmės F4E prievolėms pagal F4E finansinio reglamento 11 straipsnį, nes 137 milijonų eurų suma ITER organizacijai išmokėta avansu, pervedant piniginių įnašų už 2019 m.

Mokėjimų prognozavimo sistema buvo visiškai pertvarkyta ir integruota į naują finansų valdymo priemonę ECOSYS. Visa tai kartu su nauja organizacine struktūra, stiprinančia projekto komandų ir sutartis tvarkančio viešųjų pirkimų skyriaus bendradarbiavimą, leidžia užtikrinti teisingą biudžeto planavimą. Naująja sistema jau naudotasi planuojant 2019 m. biudžeto įplaukas.

3.9.16. F4E laikosi nuomonės, kad kompensaciniai mokėjimai, skirti bendrai sumai ir nediferencijuojant punktų, nebuvo tinkamiausias išlaidų perkėlimo į 3.4 skyrių būdas, manant, kad šios išlaidos nepakankamai skaidrios.

Siekiant didesnio skaidrumo ir nuolatinio tobulėjimo, per 2019 m. Komercijos reikalų departamentas:

- pirmiausiai patobulins komandiruočių valdymo priemonę (MiMa), kad su projektais susijusių komandiruočių sąnaudas būtų galima tiesiogiai įtraukti į 3 antraštinę dalį,
- paaiškins 3.4 antraštinės dalies aprašymus biudžeto pastabose,
- kad atspindėtų pasikeitusį biudžeto sudarymo metodą, į galutines 2018 m. metines finansines ataskaitas įtrauks išlaidų, įrašytų į biudžeto skyrių B034 „Kitos (veiklos) išlaidos, įskaitant komandiruotes“, aprašymą,
- parengs paaiškinimą, kas turėtų būti laikoma su projektais, vadinasi, ir su veikla susijusiomis komandiruotėmis, priskirtinomis 3 antraštinei daliai, ir kas yra administracinės komandiruotės, priskiriamos 1 antraštinei daliai,
- peržiūrės F4E įsipareigojimų ir mokėjimų procesus, kad būtų atsižvelgta į kai kurių veiklai skirtos 3.4 antraštinės dalies punktų administracinį pobūdį,
- parengs specialią ataskaitą dėl 3.4 antraštinės dalies lėšų panaudojimo.

3.9.17. F4E pripažįsta, kad sprendimas perkelti svarbaus vadovybės darbuotojo darbo vietą iš Barselonos į Kadarašą nebuvo tinkamai įformintas dokumentais, nes, kaip aprašyta ir nurodyta skelbime apie laisvą darbo vietą, paskyrimų tarnyba turėjo įgaliojimą spręsti, kur bus darbo vieta, atsižvelgdama į projekto reikmes.

Tuo metu F4E kilo sunkumų vykdant 200 mln. EUR vertės poloidinio lauko ričių projektą. Dėl to kilo rimta grėsmė, kad teks pratęsti ITER pirmosios plazmos terminą ir bus patirta papildomų išlaidų.

Todėl direktorius nusprendė pasirinkto kandidato prašyti nedelsiant pradėti dirbti Kadaraše, kad jis galėtų visą dėmesį skirti poloidinio lauko ričių projekto krizės sprendimui ir asmeniškai apsilankyti darbų vietoje ir suteikti aiškumo tiek F4E, tiek pramoninių partnerių darbuotojams.

3.9.18. F4E daug dirbo su valdybos įsteigta *ad hoc* grupe. *Ad hoc* grupė parengė pasiūlymą dėl sukurtos vertės valdymo (SVV) sistemos. Šis pasiūlymas pateiktas rekomendavus Biurui; F4E valdyba jį patvirtino 2019 m. balandžio mėn. Ši nauja, pažangesnė SVV sistema leidžia:

- stebėti F4E nepiniginių įnašų skyrimo eigą,
- pateikti atitikties tvarkaraščiui rodiklius,
- atlikti detalesnę kreditinių lėšų išskaidymą, kad būtų galima geriau stebėti pažangą,
- patirtas išlaidas susieti ir palyginti su pasiekta pažanga.

F4E įgyvendino SVV sistemą remdamasi *ad hoc* grupės pasiūlymu, kurios veiklos rezultatai dabar reguliariai teikiami valdybai.

Šią ataskaitą priėmė IV kolegija, vadovaujama Audito Rūmų nario Alex BRENNINKMEIJER, 2019 m. rugsėjo 24 d. Liuksemburge įvykusiame posėdyje.

Audito Rūmų vardu

Pirmininkas

Klaus-Heiner LEHNE

ISSN 1977-0960 (elektroninis leidimas)
ISSN 1725-521X (popierinis leidimas)

Europos Sąjungos leidinių biuras
L-2985 Liuksemburgas
LIUKSEMBURGAS

LT